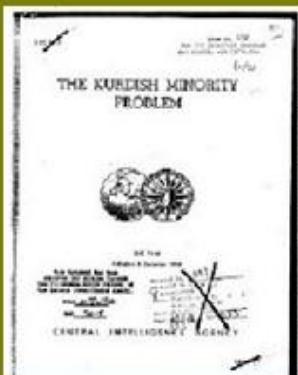

هەموالى كوردىستان و كورد لە رۆژنامە ئىنگليزىي و ئەمەریکانىدا

KURDISH RIOTERS.

13 Killed in Fight with Iraq Police.

BAGHDAD, Thursday.

Kurdish dissatisfaction with the new Anglo-Iraq Treaty, which has been manifested by violent opposition and refusal to vote at the recent election last month, culminated today in a pitched battle between demonstrators and the police outside the Government offices at Sulaimaniyah.

The local Government offices were blockaded by angry Kurds armed with revolvers, daggers and sticks. The authorities summoned extra police and sent in armoured cars, and in the ensuing fighting 13 persons were killed and 30 wounded.

Four signals fired in Suleimaniyah might be aimed at visitors to certain entertainments.

پروفيسور. دكتور ياسين سهردهشتى

زانكوى سليمانى

٢٠٢٠

پیشنهادی :

ئاشکر ایه که بەلگەنامە رۆژنامە کان بەھاو نرخیکی زۆر گرنگ و بىشوماريان لمىتىرىنىھو مرۆقايەتىيە زانستىي و ئەكاديمىيە کاندا ھېيمۇ بۇونيان سەرچاوهى پەھويى و رەسەنى ھەر كارىكى سەركەم توووه، چونكە ھەوال و زانيارىيە کانيان دەگۈنجىت ھىنندە وردو راستەخۆ بن كە لە بىرھەرلىي و سەرچاوه جىاوازە کانى تردا وابەناسانىي دەست توپۇز نەكەون، بەتاپىيەت ئەڭەر ئەم بەلگەنامە رۆژنامانە ھى دەولەتائىكى زلەيىز و خاوهن مىدىيائى اداو ئاز انسى ھەوالىي سەرەخۆي وەك بريتانياو ئەمەرىيکاۋ و لاتانى ترى ئەھوروبىي بن، ئەوانەيى كە بەدرىزىايى سەدەي نۆزدەيەم و سەدەي بىستەم، لەسۇنگەمى بەرژەوندىي و بايەخىانەمە، رۆلۈكى گەنگىيان لە دارشتى رووداوهکان و ئايىندەي رۆژھەلاتى ناوهراست بەگشىتى و چارمنوسى گەللى كورد بەتاپىيەت بىنیوھو ھەوالەکانى كوردىستانىش لە بەلگەنامە باپەته مىدىيابىيە کانى ئەم دەولەتە مىزۋو سازاندا، بەھەرفراوانىي رەنگىداوەتەمۇ.

خويىنەرانى خۆشەھەيىست، ئەم نۇو سراوهى بەردەست ئاماھەكىن و وەرگىرانى ژمارەيەك بەلگەنامە رۆژنامەي بىيانىيە كە بەزمانى ئىينگلىزىي و فەرنىسى و ھۆلەندىي و ئەلمانىي نۇو سراون، ئەوانەيى ھەوالى مىزۋو يى سەبارەت بە كوردىستان و كورد گرتۇتەخۇو لەئەرسىفي نىشتمانىي ئەم دەولەتەدا ھەلگىراوه، ھەندىكىيان بۇ سەدەي نۆزدەيەم و ھەندىكى دىكەشىيان بۇ سەرتاۋ ناوهراست يان دواچارەكى سەدەي بىستەم يان دواتر دەگەرپىتەوھ. ھەوالەکانى ئەم بەلگەنامە رۆژنامانە فەرەنگن، بەلام بەگشىتى بابەت و چىرۇكى ئەوتۇيان تىدايە كە بۇ يەكمەن جارە بىبىستىن و بىگىرپىنەو، ئەھەنەي لەرروى فەرەنگىي و كەلتۈرۈي و ھەروەھا مىزۋو يىشەو بەھاو نرخىكى گەنگ و تايىھەتى خۆيان ھەمە.

شاپەنى باسە، ئەو رېيازەشى لە وەرگىرانى باپەتكاندا گىراوەتە بەر جىاوازە، لەھەندىكى باپەت و لەھەندى شۇيندا، شىۋازى وەرگىرانى

راسته خوی دقهکان گیر او همه رو لههندیکی دیکهشدا نیوه رفک و پوخته می زانیار بیمه کانی جیگه مه سمت و نووسراوه کان خراوه تمه برده است. همروه ها هیچ چوار چیوه می کاتی و بوار یکیش بۆ ریکھستنی بابهتکان نه گیر او همه بر.

خوینه ری بەریز، همروه ک پیشتر بەلین نه وستان و بەردمو امبونمان پىددابوون، وا بەرگی پىنجممی ئەم كتىيەشمان ئاما دەو بلاوكىر دەو، كە بابهتی زۆر گرنگ لە خۇدەگىرن، بابهتگەلەنیك دەشىت و امان لېيکات بە دیدىکی رۆشتەرەو بېروانىنە مىژۇرى خۇمان و بەسەلەقىيەكى كارامەتەرەوە هەنگاو بۆ نووسىنەوە بىدەين. ھيوادارم لە ئائىنەشدا ئەمەن دەمان تاقىت و بوار ھېنى لەو ئەركەمی كە خستومانەتە سەرشانمان نە وستىن و ھيواي سەركەوتىن بۆ ھەممۇان دەخوازم و هەر بىزىن.

پروفېسۆر. دكتور ياسىن سەردەشتى
بەشى مىژۇو/كۆلىجى زانسته مرو قايمەتىيەكان
زانكۆي سليمانى/ ١٦ نيسانى ٢٠٢٠

کوردستان سه‌رچاوه‌ی دابینکردنی رهگی بهلهک بۆ رۆژئاوا

ئاشکرايە كه گيای پزىشکى بهلهک، بەتاييەتى رهگەمكەمى سوودىيکى تەندروستى يەكجارزۇرى ھەمە بۆ چارسەرى كۆكمۇ پاکىرىنەوهى بۇرى ھماو و سېيمەكان و ھەمروھا گىزانەوهى ھاوسمەنگى بۆ رۇۋپۇشى گەددەو كەمكىرىنەوهى تىرشەلۈك ھەمە. بەلام بەكارھىنانى بۆ مەندال زيانى ھەمە ئەوانەھى فشارى خۆيىيان بەرزە نابى زۇرى لى بەكاربەھىن و دەبىتە ھۆى كەمبۇونەوهى پۇتاسىيۇم و قەمتىسىبۇونى ئاو لە لەلمىشدا.

بەگۆيرەي رۆژنامەي ئەمرىيەكى (ALBANY JOURNAL) كەملەرۆزى سىشەمەي رىيكموتى ۲۵ مارتى ۱۹۱۶دا، چاپ و بلاوكراوەتمەھ، باوکى بنەبهلهک كە بازركانىكى ئىنگلەيزىي بۇوه پېش چەندىن سال ھاتوته ناواچەي موسىل و باشۇورى كوردستان، جووتىيارانى كوردى بىنیوھ كە ئەم گىايەيان وەك گىايەكى زيان بەخش لەگەنگەكائيان دەرھىناؤھو فەرييەنداوه، ئەميش پېي و تۇن كە ئامادەيە چەندىان ھەمە لەم گىايە لېيان بىرىت، بۆيە ئەوان لەلائى خۆيانەوه كاپراي ئىنگلەيزيان بەكەسىكى نەفام زانىوھ كە پارە دەدات بمو گيا زيانبەخشمۇ حەزى لەكرۇشتى رهگەكمەيتى!

بەمشىوھى، كوردستان، پېش جەنگى جىهانى، بۆتەسەرچاوەي ھەنارەكىرىنى ئەم گىا پزىشكىيە كە رەگەمكەمى بۆ كۆكمۇ چارسەرى نەخۆشى بۇرى ھەناسە بىسۇودە. بەھۆى جەنگىشەوھ گواستتەھە ئەم بەرھەمە پزىشكىيە وەستاوه بۇونى گىايى بنەبهلهک لەكالىفۇرنىاوا لە ئىسپانىاش دەستىدەكمەوى.

"FATHER OF LICORICE" A BRITISH MERCHANT

Penetrated Country on the Tigris and
Astonished the Natives With His
Proposition.

Washington, March 2.—"The Father of Licorice," just an enterprising British merchant when at home, many years ago, penetrated to the dreary city of Mosul, a sun-scorched community on the Tigris opposite the mounds of storied Nineveh in southern Kurdistan, and astonished the natives of the town by a display of willingness to buy all the licorice roots that they could gather. The natives considered this herb, with its thick tangle of woody roots and its deniance of the farmer, only as a pest in their fields, and so, the Englishman's eccentric demand caused another scandal in the rear east about the folly of the westerner. Thus begins a statement just given out by the National Geographical Society at Washington.

At last, however, the natives hit upon a satisfactory explanation. They talked over the matter among themselves and decided that the English sovereign liked to chew the sweet roots of their pestiferous weed and therefore had provided a contingent fund of many millions of dollars so that enough of it might always be on hand. With this simple disclosure, the minds of the natives were set at rest, and they cheerfully aided the "Father of the Licorice" to spend all the money which he cared upon the licorice weed. Thus were established the foundations of a thriving trade with world-removed Mosul, transforming a despised product into a source of considerable income.

Mosul's export of its sweet roots to the western world has been rudely broken off by the war, and, perhaps, the natives are more hostile than before to the plant which, besides digging their fields, they consider a favored weakness of the British King. At any rate, the battle lines are again on the most important sources of supply of the popular children's candy-sugar, the ever-present ingredient in cough medicines, and the wonderful taste-making element in medicines of nauseating personality.

A great part of the licorice supply now to the west of the fighting lines in Asia Minor, in Russia and in Kurdistan, from a very limited extent, it is grown in Louisiana and California. Spain possesses the largest fields still accessible to the west, and it is grown in inconsiderable quantities here and there, along Europe's Mediterranean coast.

The United States regularly has been an excellent customer in the world's licorice market. Thousands of pounds of licorice cough remedies are consumed in this country every winter and spring, while, the American being notoriously fond of taking his medicine capsule, sugar-coated, or otherwise disguised, a great deal of the import is used for the improvement of the superstitious character of medicines. Furthermore, licorice sugar is more used as a candy in this country than in any other. A great part of the American import was prepared in the south of Europe, and brought over in black rolls or sticks of licorice paste.

C
City
folk
and
the
muse,
early
Th
of
place
play
was
for
new
Bav
As
the
and
for
Tin
of a
stat
play
the
arts
the
don
Car
An
plus
befi

te
N
or
to
re
of
that
of
the
rea
res
on
July
1916

Ex
F
W

N
of
to
of
the
will
the
her
ex
re
D
De

As
vi
o
t

پلاؤبونهوهی پهتای تاعونی رهش له کوردستانی ئیران

بهگویرەی رۆژنامەی ئەمریکي (ALBANY JOURNAL) كە لە ١٦ى جونى ١٨٧٦دا، چاپ و بلاوكراوەتموھ، ھموالىك لە تەبریزموھ بە سان بتراسیئرگ گەيشتووھ، كە لە کوردستانى ئیران پهتای تاعونی رهش بلاوبۇتەمە.

GHENT, June 16.—The anti-clerical manifestations were renewed last night, and some conflicts between the police and people occurred. Several arrests were made. The gendarmes charged on the crowd without previously calling on the people to disperse. The windows of the Alcantara Hotel were broken and several private houses damaged. Numerous bands of rioters afterwards paraded the streets uttering shouts, but the police prevented further excesses.

PERSIA.

Black Plague Raging in Persian Koordistan.

SR. PETERSSON, June 16.—Advices received here from Tabreez, a large walled city in the Province of Azerbaijan, in North Persia, announce that the black plague has broken out in Persian Koordistan.

ITALY.

The Property of Foreign Colleges in Rome to be Sold at Auction.

LONDON, June 16.—A despatch from Rome to the Daily News announces that in accordance with the law confounding conventual establishments the property of the English, Irish and Scotch colleges will be sold at public auction on July 4th.

Pen-
ppal
Chair
bague
y his
inced

کورد بە چەکەوە لەسەر پردی گەلاتە

ئاشکرايە، بەشىكى زۆر لە رۆزىنامەنۇس و گەپىدەو رۆماننۇسanhى كە لەسەدەن نۇزىدە سەرەتاي سەدەن بىستەمدا، ھاتۇونەنەتە رۆزەلەلات و بەقەلەمەرەوى عوسمانىبىدا تىپەرىيون و لەكتى خۆي يان دواتر سەرنج و تىپىنېيەكان و بىرەنەرەبىكەنائىان ياداشت كردووه، كەميان نەبى، زۆربەيان ئاماژەيان بەكورد كردووه ناوى كورد لەنئۇ تومارەكانياندا دەبىنرىت. لەم رووهووه، رۆماننۇس و رۆزىنامەنۇسى بەناوبانگى ئېنگلىزىش (ولىم لى كويىس 1864-1927 William Le Queux / A Woman s ۋەرۇمانىكى خويىدا بەناوى (جوانى ژنېك (Evening Farmer) كە رۆزىنامەن ئەمرىكىي (Enchantment) لەزمارەكانى خۆيدا، بەئەلقە، بلاويكىردىتەمە. ئاماژەدى داوه. ولەم، لەبەشى بىست و چوارمى رۆمانەكەى، بەناونىشانى (لەلای بۆسقۇرى شىن) بەمە دەستپىددەكتات: ئەم ئىيوارەيە، پاش خواردىنى سوکە ژەمەنەكى شىق لەسەر مىزى ژوورە گەمورەكە ئۆتىلەكە، لەكتى خۇرائوابۇون پىاسەيەكمان كەد بۇلاي پردى گەلاتە، ئەم پرده تەختەمەيە پەripot و دارزىوھى كە هەر سەعاتەنى شۇينى تىپەرىنى دىمەنېكە لەھەر جۆرە خەلکانىكى ئەھروپىي و ئاسىيابىي. هەر لەفارسەنەكى چاكەت درېزى تەپلەبەسەر تا دەكتە عمرەبىنەكى دەشاشەلەبەر و هەتا سورىيەكى تەپبۈش بەرسەر و ئنجا ژنېكى پەچەپۈش و عەبابەسەر ياخود كوردى كىيولەمى رەسمەن و چەكدار لەدەشتە دورەكانەوە".

رۆزىنامەكە بەرۋارى ۱۰۹ یە سىپتەمبەر ۲۰۱۱.

in what
vealed to
which El-
under a
ere seal-
e truth—
Rufford
he same
ourse of
been al-
aps the
at once
stood I
y brand-

1. What
yra had
He loved
ad lived
ars—and
ous and
n before
tifarious
e like he
as they
n signs

wildest despair.

He was, I saw, haunted by the recollection of that terrible night.

CHAPTER XXIV.

By the Blue Bosphorus.

That evening after a light dinner in the big table d'hote room of the hotel we strolled in the sundown to the Galata bridge—that rickety wooden structure across which passes in hourly panorama every type of European and of Asiatic, from the frock-coated, top-hatted Parisian to the Arab in his buhncuse, the Syrian in his turban, the waddling veiled woman or the wild, armed Kurd from his far-off native steppe.

We paused for a few moments to watch the phantasmagoria of life around us. From the minarets of St. Sophia and all the smaller mosques came clear distinct voices of the priests calling the faithful to prayer, while on our left stretched the broad, rippling waters of the Bosphorus, golden in the glorious sundown.

We took the steamer from the bridge, across to Scutari, the ancient town on

her
Engl:
Wa
The
yet
natel
had

A

Li

ولیم لئ کویکس (۱۸۶۴-۱۹۲۷)

برسیتی لەکوردستان

رۆژنامەی ئەمریکىي (Carlinville Democrat) كە لەرۆزى ٢٥ جولانى ١٨٩٥ دا، چاپ و بلاوکراوەتىوە، ھەوالى كەوتۇمۇھى برسیتی لە كوردستان و ئەرمەنیا و رۆژئاواي ئىران بلاوکرەتىوە خەلکى برسى بە چىلەندا خەلائىدا كەوتۇمۇھى. لەكوردستانىش ١٣٨ كەمس لە باشقەلە لەبرسا مەردۇون و ١٧٠ كەمى دىكەش لە نالاشگەردو بىست و شەمشىن گۈندى دىكە.

as J. Smith owns: Mr. John Lear: - L. Court roll; success- tions & the dis- satis- fied & not sing- ing- emplo- ment, two other point
band. The Court also allowed \$200 for attorney's fees. The alimony will be paid from the 1st of May last.

POSTMASTER-GENERAL MAYNARD is a native of Massachusetts, and his wife is a native of Vermont, a daughter of the Rev. A. Washburn, a Congregational clergyman in Rutland.

A BILL to extend the suffrage has been introduced into the Italian Parliament.

THE Princess Louise and her brother, Prince Leopold, are making a short tour through the States, going from Niagara to Chicago and thence to Milwaukee.

It is said that forty thousand persons in **Kurdistan**, Armenia and Western Persia must be fed for two months if they are to be kept alive. One hundred and thirty-eight persons died of starvation at **Rashkaleh** and one hundred and seven at **Ashkerged** in twenty-six villages.

THE skipper of the steamer **Sarmiento** on its arrival at Havana was found robbed of the entire contents, \$21,000. There was no clue to the robbers.

FOOT-SIXTH CONGRESS.

JUNE 1.—Senate.—Mr. Vance, from the Committee on the Knights of Negroes from Southern to Northern States, submitted a report of the majority. Ordered printed with

followed with him, where I Billings, of Mr. Edmonds' nomination. The several organizations were present during the meeting. It being adjourned.

The following form: It reprobates rule armed soldi—lifted the incurred pro advocates.

Reverence to inhibition of the schools, American. It denounces practices of the slaves. It is and requires existing conditions. It demands the raising of the to be the duty of whole country.

THESE were houses of the understandings Republicans taken up.

LIEUT. W. State Martin his neck into from a gun.

سلیمانی و سه‌رده‌شست

کورستان لەسالەکانی يەكمەمین جەنگی جیهاندا بۇوه مەيدانى شەپھە پېكدادانی ھىزە سەربازبىيەکانى ولاتانى شەركەر، بەتابىيەت ھىزەکانى روسياو دەولەتى عوسمانىي. ئەوهى زيانىكى بىشومارى بەزۇرىنهى شاروگوندەکانى كورستان گەياند و وېرانيكىردن. عوسمانىبىيەكان لەسەرتاى سالەکانى جەنگدا، لەقولى رۆژھەلات و باکورى رۆژھەلاتمۇھە ھېرىشىانكىرده سەر موكريان و قەقەس و وېرانكارىبىيەكى زۆريان كرد، پاشتريش لمبههارى سالى ۱۹۱۶مۇھە روسەكان ھېرىشى خۆيان بەرھە باشۇر و باشۇرلى رۆژئاوا دەستپېيىكىردو لەگەل ئەرمەنى و ئاسورىبىيەكاندا تمواوى رۆژھەلاتى كورستان و بەشىك لە باکورى كورستانيان تاۋەككىو بایزىدو ئەرزرۇم و بتلىس داگىركرد، ئەوهى وېرانكارىبىيەكى بىيۆينە لەمىزۈسى كۈن و نوبى كورستاندا لىكەمەتمۇھ. لەم كاتىدا، روسەكان سىنورى موکرييانيان تىپەرلاندو بەرھە پېنجوين و سلیمانى دەكشان، دۆخى روسيا ئالۇزىبى تىكەمەتبۇو، ھەربۆيە رۇوسەكان پېشەمەييان لەم ناوجانە خاوبىبۇوھە ھىزە خىلەكىيەکانى كوردىش لەم ناوجانە بەرگىريان دەكرد. رۆژنامە ئەلمانىي (Altonaer Nachrichten) كە لەرۆزى 11 ئوتى ۱۹۱۷دا، چاپ و بلاوکراوەتەمۇھ، ئاماژەي بەمەداوە كە راپۆرتىكى فەرمى توركىي لەباکورى رۆژئاواي شارى سلیمانىبىيەوە ئەوهى رەتكەردىتەمۇھ كە ھېرىشكەرابىتە سەر دوو شەمەندەفەرى روپىيى. ھەروەها ھىزەکانى روپىاش لەوناوجانە نەماون و بەنتىو شاخەكاندا لەرىگەي سەردىشتمۇھ كشاونەتمۇھ.

Der amtliche türkische Bericht.

* Konstantinopel, 10. August. (Amtlicher Bericht.) Nordöstlich von **Sulaimanje** wurde der Angriff zweier russischer Züge abgewiesen. Gegenüber **Serduscht** ziehen sich die Russen in die Berge zurück. — An der Raukasusfront die übliche Patrouillentätigkeit. — Sinaifront: In der Nacht zum 9. August gingen zwei englische Kompanien mit 6 Maschinengewehren gegen den rechten Flügel unserer Truppen östlich der Gazagruppe vor. Sie stießen im Vorgelände auf unsere Patrouillen, die den Gegner ungestüm anggriffen. Nach erbittertem Nahgefecht ging der Feind unter Zurücklassung von etwa 50 Toten eilig zurück. 5 Gefangene wurden eingefbracht, 1 Maschinengewehr, Leuchtpistolen und Fernsprechgerät erbeutet.

کوردان یه‌کبگرن جیهان داگیرده‌کمن

گوچاری (نوتریش فولک volksblad) Utrechts که له‌ئه‌مستردام و له‌رۆژی چوارشمه‌می ریکه‌وتی ۱۲ مارتی ۱۸۲۸ ادا، چاپ و بلاوکراوه‌تەوه، باسیکی لەسەر کورد دابمزاندووه، که له فرانکفورتی ئەلمانیاوه له ۶ مارتدا بۆیان رهوانه کراوه. بابه‌تەکه باس لەوەدکات که، کوردان بەشى زۆرى هېزى چەکدارى سوارەتى باى عالى پىكىدىن و ئەوان پاشماوه بارسىيە كۆنەکانن و لەناوچەتى سورىا و ميسۇپۇتاميا دەزىن. ناوەتى ئەوان له شوينەكەيانەوه هاتووه که "کوردوسیا" يە و بەشىكىش لەزنجىرە چىای تورۆس ھەر بەناوى "کوردو" وەيە.

لەرۆژگارى ئەمرۆدا، کوردان لەئىران و تۈركىيا دەزىن، لەھەردوو و لاتەكەمش سەر بەخۆن بەلام بېرىجىكى كەم بەحکومەتەكان دەدەن، ناوچەكەيان لەكۈندا كەوتۇتە بەرپەلاماردانى سوپاى رۆمانىي و دواتر پۆمپۇسى مەزن له سالى ۶۴ پىش زايىن كردۇتىيە بەشك له ئىمپېراتورىيەتى رۆمای مەزن.

ئەوانەتى ئىستا لەكوردىستان دەزىن لەزىر حوكىي پاشاي بەغدان، بەلام خاوهنى دەسەلاتى خوشىيان. بەشىكى گەمورەشيان شوانكارەن و تەننیا وەرزىك نەبى لە شوينىيەكدا نامىننەوه.

کوردانى تۈركى بەبابان دەناسرىن و چالاک و بەخۇنازان. مەنداڭەكانيان ھەر لەتەمنى ۷ سالىيەمە سەرسەموداييان لەگەل چەكدايەو ڙنانى كوردىش ئەم كارە نابىزىزىن و ئەمەش پىويسىتى بە توانايەكى جەستەبىي بەھېزە.

کوردان ھەممىشە وەك خەلکانىكى زۆر ئازاو جەنگاوهرى بوير لەقەلەمەدرىن.

محمد، وتويەتى ئەگەر ئەمانە یەکبگرن ئەتوانن ھەمموو جيەن داگربەن. ئەوان لەسەر ئائىنى موحەممەدەن بەكمىك گۆرانکارىيەوه. ھەروەھا ھەندىك كريپستانىيان لەتىودا ھەن كە بەئاسورىيەكان ناودەبرىن.

کوردانیش و هک مینوته کانی مۆرە، کاتیک کچ بەشود دەن بريک
پاره لەپیاوەکە و هک شیربایى وەردەگەرن... زۆربەی خەلکى كورد
لەئەرزرۆم و ديمەشق و خەلەب و ئامىدى و موسىن. ئەوان خۇرى
رېسراو رەوانەی ئەو جىگايانە دەكەن كە مانيفاكتورەكانى لىيە.
لەتۈركىيادا، ١٦٠٠٠ دەوارى كوردى ھەن كە ھەرىمەكەيان ٢
چەكدارى سوارەي ئامادەيە، بەوش سولتان دەتوانىت ھېزىكى
گەورەي سوارەيان لى پىكىرىنىت...

COURANT.

den 12. Maart.

wordt voor den gewonen prijs uitgegeven.)

Mesopotamie verspreid hebben. In het Syriosch noemmen de Parten *Kerad*, waarvan het woord *Kurden* is gekomen; heel land hetwelk zij vooral bewoonden werd dan ook Kurdistan, en een gedeelte van den berg Taurus Kusdo genaamd.

Thans houden de Kurden zich zoo wel in Perzie als in Turkije op; in beide rijken zijn zij onafhankelijk en bezitten slechts een kleine schatting aan den souverein op wiens grondgebied zij hunne tenten opslaan. Het grootste gedeelte van dit volk is sedert de verovering van Klein-Azie door de Romeinen, 64 jaren voor J. C. door Pompeus, die er eenne provincie van het Groot Rijk van maakte, rondtrekkende. Die thans in Kurdistan wonen staan onder het bestuur van den Pacha van Bagdad, doch hebben eigene wetten. De overigen zijn Nomaden en blijven nooit langer dan een saisoen op dezelfde plaats. De Kurden in Turkije zijn schoone menschen en hebben een trotsch en levendig uitzigt. Met het 7e jaar worden de kinderen reeds in den wapenhandel geoefend; de vrouwen verschijnen deze oefening niet, en verkrijgen daardoor eene opmerkenwaardige lichaamskracht. De Kurden zijn ten allen tijde als zeer dapper en zeer geschikt tot den oorlog gehouden. *Mahomed* zeide toen hij zich met hen vereenigde, dat zij de geheele wereld konden overwinnen. (Toen of nu maakt een groot onderscheid; het zijn ongeregeld troepen en dus tegen de tegenwoordige tactiek, waarbij meer dan personelen moed vereischt wordt, niet bestand.)

Zij belijden de Mahomedaaische godsdienst met eenige veranderingen, doch men vindt ook eenige stammen welke Christenen zijn, (des Chrestiens nestoriens.)

De Kurden, even als de Maïnoten op Morea, geven hunne dochters bij het uit huwelijken, geen bruidschat mede, maar ontvangen eene zekere schadevergoeding van den echtgenoot, dewijl zij geene persoon weike in het huiselijk bestuur nuttig is, kunnen staan zonder daarvoor schadeloos gesteld te worden.

De voornaamste Kurdische stammen bevinden zich in de streken van Erzerum, Damaskus, Aleppo, Amid en Mossoul, van welke laatste plaats het woord mouseline, (met doek,) hetwelk aan geweven karoen gegeven wordt en voorheen aldaar vervaardigd werd, afkomstig is.

Men rekent dat in Turkije zich 160.000 tenten met Kurden bevinden, welke elk 2 gewapende ruiters zoude kunnen leveren, zoo dat de Sultan een talijk korps kavalerie, welke met de kozakken kunnen gelijk gesteld worden, hieruit zoude kunnen formeren.

BERLIJN den 7. Maart. De koerier-wissel tuschen Petersburg en Parijs is sedert eenige dagen buitengewoon levendig; dagelijks komen alhier koeriers door.

een Donderdag heeft vele ongelukken te weeg gebracht.
der Scheveninghe rijsen is met 7 personen verzaan

E N G E L A N D.

F R A N K I J K.

راپه‌رینی کوردو شهربار میسر و دولتی عوسمانی

ئاشکرا یه که دەسەلەتدارانی خەلاقەتی عوسمانی لەسەردەمی سولتان مەحموودى دووھەمەوە(1808-1839)، بۆئەمەوە گیانیکی نوئى بکەنەوە بەبەرى ئیمپاراتوریيە لەوازو دارماوەکەماندا، ھەولیاندا بەناوی سەنترالیزەو مۆدیرنیزەو بکەنە گیانى دەسەلەتە خۆجىکانى ئیمپاراتوریيەکەو تەمواوى ھەريمەكان راستەخۆ بە ئەستەمبوڵەو بېبەستەمەوە. ئەمەش زنجىرىيەك راپهرين و جولانەمەوە سەر بەخۆبىخواز انەو ياخىبۇونى گەورە لەنىيۇ گەلانى غەيرە توركادا لېكەنەوە كە ئامادە نەبۈون دەستبەردارى دەسەلەتى خۆجى خۆيان بن. محمد عەللى پاشا، كە ھەر لەزۇرەوە، دەسەلەتى خۆى و بەنمەمالەكەى لمىسىردا چەسپاندوبۇو، ھەولىدا سوود لەلەوازى بى دەولەتى عوسمانىي بېينىت و دەسەلەتى خۆى لەشام و حىجازو تەنانەت ناوچەكانى دېكەش بەھىز بکات. لەكوردىستانىش، دەولەتى عوسمانىي قولى بۇ لىدان و رووخاندى مېرىنىشىنە كوردىيەكان لىيەلەملىيۇو، بەھۆيەشمەوە سەرکرەد بالا سەربازىيەكانى ئیمپاراتوریيەكەى وەك رەشيد پاشاو حافىز محمد پاشا رەوانەي شارمەگەورەكانى كوردىستان ھك ئەزىز رۇم و دىياربەكىر كىرىدۇبوو، تاۋەكۆ بەتەمواوى ئىدارەي كوردى خۆجى تىكىشىكىن و دەسەلەتى راستەخۆى توركىي كە بەدەسەلەتىكى داپرووتىنەرى رەق و توندوتىز ناسرابۇو، دامەززىن. ئەوش تادەھات زىاتر رەق و ناپەزايى كوردانى لىيدەكمەنەمەوە ھانىمدان دەرى ئىدارەي سەتمەكارىي توركىي عوسمانىي راپەرن.

لەم بارەيمەوە، رۆژنامەي فەرنەنسىي (Journal de La Haye) كە لەرۆزى ۱۷ ئى جولای ۱۸۳۹دا، چاپ و بلاۋگار اوەتەمەوە، زانىاريي گەنگمان لەبارە دۆخى پەيوەندىيەكانى نىوان محمد عەللى پاشا مىسر و ئیمپاراتورىيەتى عوسمانىي و ھەرودە راپهرينى كوردان لەدەرى عوسمانىيەكان و ھەلمەتە سەربازىيەكەى حافىز محمد پاشا بۇ سەركوتىرىنى راپەرىنەكەى ئالجەداغ بۇ دەگۇوازىتەمەوە و تىۋەگلانى

ولاتانی ئەوروبىيىمان، بەتابىتى برىتانيي و فەرەنسىيەكان لەو مملەنتىبىھو چۆنۇنى سۈرۈپەرگەرتى بۇ قازانچى خۆيان، بۇ رۇوندەكتەمە. جىگە لەھەى لەو قۇناغەدا باس لەبلاۋوبۇنەمەى پەتاي سىل دەكەت لە نىيۇ ئىمپراتورىيەكمۇ ئامازش بەمودەدات كە خودى خەلەفەش ئەو پەتايەھى گىرتووھە بەھە ئۆزىھى كە تەمەنەي ھەللىخاش، لەوانە نىيە بەرگەھى بىگرىت و ئەگەر مەندى زۇرە!!

پەيامنېر، پاش ئەھەى باسى مملەنتىكاني پېشىووی عوسمانىي و مىسىرىي دەكەت و ھەرروھە باسى ژيانى حاھىز مەممەد پاشاي چەركەمىسى دەكەت كە چۈن لەنیو سوپاۋ ئىدارەي عوسمانى پېگەيىشتۇرۇھە چەندە كەمىيەكى زۇرزا و شارەزا بۇوه بەشىوھەك نازىنلۇو دەسەلاتى وزىرىيان لەناوچەكە پېداواھ، ئەو تەنانەت شارەزاي ناو و كەسايەتىبىھە ناودارەكانى رۆزئاواش بۇوه ھەوالى تالىرانى گەورە سىاسەتowanى فەرەنسىي لە پەيامنېرەكە پېسىوھ. پاشتىر پەيامنېر باسى خىوەتكەھى وزىرى دەكەت كە لەو كاتەدا خەرىكى شەرى كوردان و سەركوتىرىدىن راپېرىنەكەميان بۇوه لە مانگى ئوتى ۱۸۳۹دا. ئەو دەلىت، كە لمۇزىر خىوەتكەھى پاشادا، بېنىكى زۇر لە رەم و شىرى چەماوە كوتەك و تەقەنگى فىتىلەمان بىنى كە لەكوردانىان سەندبۇو، كە حاھىز پاشا زۇر شانازى پېۋەكىدووھ و خۆى پېوھ باداھە وەك بەدىھىنائى ئامانجى چەسپاندى ئاسايىش و جىڭرىي لەناوچە كوردىيەكان و پىيى و تراواھ كە ئەھەى بەدىھىناؤھ كە پېشىر رەشيد پاشا دەستىپېيىكىردىبو.

پاشتىر پەيامنېرەكە، باسى ئەھەدەكەت كە چۈن چارەكىك لەلاۋەھى خىوەتكەھى حاھىز مەممەد پاشاھە، شاخىكى سەخت و بەرزەھبۇوھ كە كوردانى ياخىبىيۇوي لىكۆبۇونەمەھە. ئەوانەھى وايانزانىيە كە بەخۇقايمىكىردىن لەشاخىكى ئاوا سەخەت كە قولمۇ قەلائى دەستكىردو كونى گەورەيان تېكىردىبو، دەتوانن لەبەرامبەر سوپاي ئىمپراتورىدا بۇھەتن.

شەرە گەورەكە لە ۸ ئى ئوتدا رۇویدا، ئەو رۆزە ھەر لەبەرى بەيانەھە توپخانەي توركىي كە لەپەنا كاپەردىكدا دانرا بۇو، بۇماوهى ۱۲

کاتژمیر توبیارانی کوردانیان کردو کوردانی گه‌مارودراویش
فیشه‌کیان ئاراسته‌ی سوپا دهکرد، به‌لام هیچ شتیک لەورهی سەربازه
عوسمانییەکانی کەمنه‌کرده‌وه، ئەوانەی ھەلمەتیان بردە سەر کوردان و
کوشتاریکی گەرمیان لېکردن، بەجۆریک ھەر ۱۵۰۰ کەسیکیان
مانهوه و باقى دیکەیان تاروماربۇون...

ئەمە گەورەتن گۈرزىبوو لەکوردان وەشىنرا، ئەوان كەوتتە
شاردىنه‌وهى چەك و تقىنگەکانیان لەئەشکەوتەكان و جەنگ لەكۆتايى
نزيكىۋەتەوه، حافىز پاشاش پىددەچىت لەچەند رۆژىكى كەمدا
خىۋەتگاكەى ھەلۋەشىنىتەوه.

بىستمان كە ئەم ياخىبىوونەی دوايى کوردان بەسپۇنسەرى مەممەد
عملی پاشا بۇوه، ھەربۆيە چاولەرى ناکرى بى ئەوهى شەك و
پشتىگىرەتلىك لەدەرەوه پىنگات بتوانى شەرى درىزخايىمن بىكەن. به‌لام
تەنانەت دواي شىكستى کوردانىش ھېشتا لەچەند شۇينىك ئاسىای
بچووکەوه ھېز رەوانە دەكرى و سوپاکەى حافىزپاشاي پى گەورەتر
دەكرىت ، بەتاپەتى لە بەرى فورات و نۇدىسى كۆن و نزىك ئۆرفە.
ئايدا دواي شىكستى کوردان پىناچىت سولتان مەممۇد تەمامىعى زىاترى
ھەبىت بۇ پەلاماردان و داگىركارى تى؟

Turcs en dignité. Le Vainc portea le résultat de la réforme. L'essai décoration en diamant brilla sur sa poitrine.

Réhémet-Haït est né en Circassie dans l'année 1790. Sa famille, une des plus honorées, des plus passées parmi celles qui sont répandues sur les vallées septentrionales du Caucase, a été dans tous les temps l'ennemie jurée des Russes. Cette famille a toujours figuré aux premiers rangs dans les guerres qui ont eu lieu entre les Musulmans et les Muscovites. Réhémet-Haït reçut dans son pays une éducation sévère. A dix-sept ans il connut tout à fond les langues turque, arabe et persane. A cet âge il avait déjà appris le Coran en entier et le recita par cœur d'un bout à l'autre en présence d'une assemblée de docteurs. Ce triomphé d'études lui valut le titre distingué de Haït, qui signifie homme sachant de mieux. Le titre de Haït est un des plus beaux qu'on peut trouver pour un savant. On a vu des Kalifes et des Sultans attribuer ce titre de Haït.

Réhémet-Haït n'a donc pas été élevé comme la plupart des Circassiens, ayant placé aujourd'hui dans l'empire ottoman. Le désir de voir le monde et de se faire un nom conduisit le jeune Réhémet dans la capitale de l'empire à l'âge de 18 ans. Il entra au service du Sultan dans le corps des Halagi (corps militaire du Sérail), par le temps après son admission dans ce corps, il fut nommé dans des officiers supérieurs. Lors de la formation des troupes régulières, Réhémet-Haït demanda d'être incorporé dans un régiment de cavalerie comme simple soldat. Il passa rapidement par plusieurs grades. Il était bientôt colonel de cavalerie à l'époque de la dernière guerre entre la Porte Ottomane et la Russie. Après cette campagne, où il fut blessé deux fois, Réhémet-Haït parvint tour à tour aux grades de général de brigade et de général de division. Plus tard le jeune général en campagne fut émissaire pour aller mettre fin aux troubles de l'Albanie, il réussit pleinement dans cette mission. Revêtu victorieux des armes du souverain, il fut nommé successivement gouverneur de Soufaria et gouverneur de Kulaich, l'un des plus grands Palais de l'empereur.

Dans le mois de février dernier, ainsi que je l'ai déjà rapporté, Haït Pacha remplaça Rischid-Méhémed dans le poste de général-en-chef de l'armée du Taurus. Dans cette carrière honorable et brillante, Haït Pacha n'a rien de ses fauves de la cour ottomane, aux complaisances du Sérail ; il a conquis tous ses titres par son habileté et sa bravoure.

Dans l'état d'incertitude ingrate où se trouve l'Orient, et quand je songe que la grande bataille entre l'empereur ottomane et son vassal d'Egypte n'eût tôt sur tard terminé par la guerre, il m'est permis de penser que des humains tel que Réhémet-Haït-Pacha sont appelés à jouer un grand rôle dans les vicissitudes de l'avenir.

Sous la belle tente du Vainc on voyait un grand nombre d'aspects, de salives recourbées, des masques, des fusils à mèche enlevés aux Kurdes.—Voilà des trophées de nos victoires, si je dis au général-en-chef, et les soustrait ces dépositions, gloire à nous d'avoir établi l'ordre, la sécurité dans les environs des Kurdes !—J'ai hérité ce qu'avait communiqué Rischid-Méhémed-Pacha, à qui Dieu est fait miséricorde !

Haït Pacha, qui joint à ses remarquables talents militaires un jugement droit et fin, a été au contact des sérénissimes et des principaux personnages de notre Occident. Le Vainc laissa la les Kurdes et leurs brigades pour demander des nouvelles de plusieurs diplomates de l'Europe. Sous la tente d'un Pacha, au milieu des montagnes de la Barbarie, nous n'avons pas été peu surpris d'entendre prononcer le nom de Talleyrand. Haït-Pacha n'a demandé si le prince de Talleyrand était encore du ce monde. Je lui ai répondu que ce vieux diplomate se mourait depuis long-temps, mais que depuis mon départ de France, ne lisait plus les journaux, ignorait si sa dernière heure était venue.

— J'ai entendu parler, me dit Haït Pacha, du prince de Talleyrand comme d'un homme d'un grand esprit, tu m'a dit que depuis cinquante ans il avait été l'homme de tous les pouvoirs qui étaient installé en France, et j'ai osé dire que l'honneur de ce diplomate pouvait bien ne pas être aussi grand que

plus fier; moi répondit Haït-Pacha avec un gracieux sourire, c'est de voir dans ces horribles montagnes, jusqu'où habitées par de sauvages brigands, deux étrangers appartenant à une des nations les plus civilisées de l'univers.

A un quart d'heure, au nord de la tente de Haït-Pacha, est une haute montagne couronnée par un long rocher percé d'un bout à l'autre de grottes naturelles. Cette montagne gigantesque, avec ses flancs couverts d'énormes cailloux de roche, garni des grottes et des boulins, ressemble, de tout, à une citadelle construite par les mains de l'homme. Les assauts étaient portés en masse sur cette montagne; c'était là leur dernier refuge; ils croisaient, du haut de ce rocher, écraser l'armée impériale, si elle osait les attaquer. Ils attendaient la de pied fermée. Le 8 août, à la pointe du jour, l'artillerie turque, habilement placée en face du grand rocher, fondurent les Kurdes pendant deux heures, les balles des canons résonnant vigoureusement à la roche des Ottomans. Mais rien ne put résister à l'ardeur des soldats Ottomans; ils gravirent la haute montagne et firent un horrible carnage des rebelles. Quels ouïe-œufs, quatre cents restèrent sur la place, le plus grand nombre fut tiré à travers les collines. L'armée commandée par Haït-Pacha ne perdit que trois cents hommes.

Le combat du 8 août est le plus important qui ait été livré aux Kurdes d'Alania-Dag. Jusqu'à ce jour la guerre n'avait été qu'une espèce de massacre qu'un faisait à ces horde sauvages; dès qu'ils les pourraient, elles se carbonnaient pour se renier encore lorsque elles le pourraient sans péril. Ce n'était qu'en détail qu'on pourrait les combattre. La bataille du 8 août a été le plus grand combat porté contre les Kurdes. Ils avaient planqué dans les grottes prague tout ce qu'ils avaient d'armes et de munitions; tout cela est, malheureusement, aux mains de Réhémet-Haït-Pacha. La guerre touche à son terme; le généralissime se propose de lever le camp sous peu de jours.

Nous entendions dire ici que l'insurrection des Kurdes, échouée par Réhémet-Haït et soutenue par les armes et les munitions qu'il a fourni, sans les secours que les images recevaient du Pacha d'Egypte, ajoutait les Turcs, la guerre n'aurait pas été aussi longue; les Kurdes n'auraient pas pu résister si longtemps aux troupes disciplinées du Grand-Souverain. Ces bruits-là, répandus dans le pays, pouvoient bien avoir quelque vérité.

Je dois faire ici une remarque importante : c'est que, même si présent sur les Kurdes, sont vaincus, de nombreux soldats ennemis arrivent chaque jour des pays de l'Asie-Mineure. Tous ces soldats, sous prétexte de venir grossir l'armée de Haït-Pacha, franchissent par petites bandes le Mont-Taurus, du côté qui mène à Samosate sur l'Esphate et aux environs d'Orfa, l'antique Edesse. Ce rassemblement, qui se fait sans bruit au-delà de Taurus, pourrait bien coûter de grandes intentions de guerre de la part du Grand Seigneur. Et puisque la domination des Kurdes est toujours lui conquise, c'est-il pas permis de penser que le Sultan Sélim sarà l'ambition de soumettre d'autres ennemis ? Cette manœuvre, à laquelle mal ne prend garde en ce moment, est destinée à tromper la vigilance des troupes égyptiennes qui défendent les débouchés du Taurus, ces rives déboisées dont on a tout parlé.

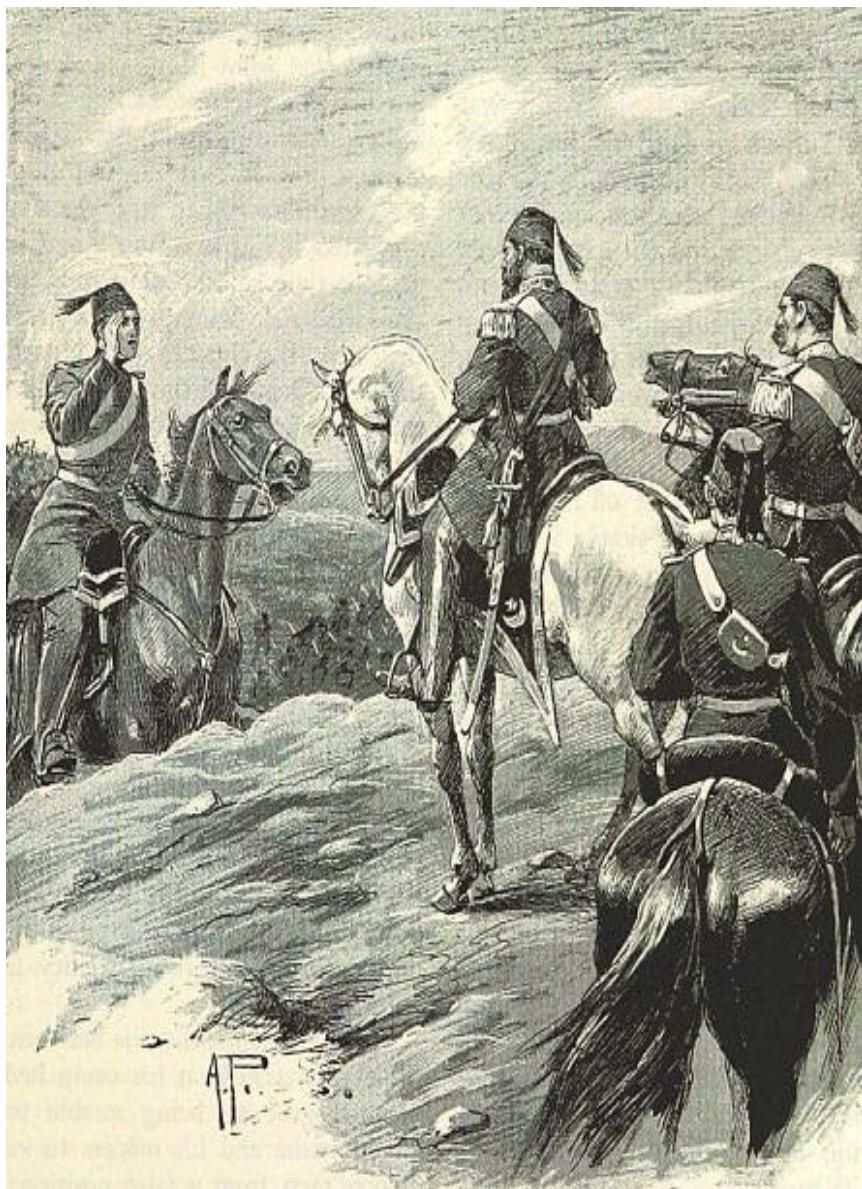
KONINKLIJKE-NEDERDUTSCHIE-SCHOUWBURG.

Op Zaterdag, den 21 July, OP HOOG BEFEL,

GROOT GALA.

OP HOOGST VEREREND VERLANGEN.

DE BRUD VAN VREELAND, OF WIS IS DE BRUIDEGOM ?
Mijlpijl in vier bedrijven, van het koopfeest, uit te zetten maandagavond, door de leden des Koninklijke Hofkapel, onder direcie van den heer Kapelmeester A. Beck, te Amsterdam-paleis van Weesper; 2e Thuisbezit tot eenige uurt den eersten bedrijf, overeenkomstig Toverspelf, van Maxaat, Tuschels, het denken en het vanda bedrijf, overeenkomstig Proverbeek, van Beetschoot.

حافیز محمد پاشا لاهسری یهندزیپ

ههوالی عهبدولرە حمان پاشای سلیمانی لەرۆژنامەی ھۆلەندیدا

رۆژنامەی ھۆلەندى (Journal du département des bouches du Rhin) كەلەرۆزى ۱۱ ئېپرلى ۱۸۱۱دا، چاپ و بلاوکراوەتموھ، لەھەوالىكى خۇيدا كە لەرۆزى ۵ مارتەمە لەئەستەمبولەمە نىيردراوە لەلاپەرە ۳ دا بەھەردوو زمانى ھۆلەندىي و فەرەنسىي بلاوکراوەتموھ، باسى لەو رووداوانە كەردىوو كە لەپاشالكى بەغداد روویداواھ، بەتايىھتى پاش لاپىرىن و مردى سولھىمان پاشا و تىيوجەگلانى ھىزە خۆجىيەكانى دىكەنى ناوجەكە، بەتايىھتى والى موسىل لەكتىشەكان. ھەم ھەمالدا ناوى عەبدولرە حمان پاشاي بابان و ھاتۇوە كەلە سلیمانىيەمە بەھىزىكەمە بۆ يەكلەكىردنەمە كىشەكانى دەسەلاتدارىتى بەغدا بەھىزەكانى موسىلەمە پەمپەستبۇوە بەھەردوو لا دەھەزار كەسيكىيان كۆكىردىتەمە. لەر استىدا دۆخى ناوجەكە لەم قۇناغەدا بەئالۋىزىيەكى زۆردا رۆيىشتۇوە بارو دۆخى مېرنىشىنى بابانىش بەھۆى تىيوجەگلانى لەم شەرانمۇھ بەرەمە نائارامىي چووه، ھەرچەنە پاشاي سلیمانى ھەولەنەكى زۆرى بۆ فراونىكەنە مېرنىشىنەكەنى و چەسپاندن و فراوانىكەنە دەسەلاتى مېرايەتى بابان دەدا، بەلام مەملانىتى ئىرانيي و عوسمانىي لەلایك و مەملانىتى ئەندامانى بەنەمالەمى مېرايەتىي و تىيوجەگلانيان لەو رووداوانەمە لە ويلايەتى بەغداو موسىل رووېدەدا وايىكەدبوو ئەمە ئاواتانەمە عەبدولرە حمان پاشا نەيمەندى.

TURQUIE.

CONSTANTINOPLE, le 5 Mars.

On connaît aujourd'hui d'une manière plus circonscrite les événements qui ont précédé et suivi la déposition et la mort de Salomon, dernier pacha de Bagdad.

Lorsque le capitaine-bachi, que Sa Hautesse avait chargé de faire rentrer Salomon-pacha dans le devoir, fut parti de Mossoul avec le pacha de cette ville, et se fut mis en marche pour Bagdad, à la tête d'une armée de 3000 hommes, Abderrahman, pacha de Soumara, et le général des troupes de l'armée, leur autre complice en tout, furent 3000 hommes, ne tarda pas à rencontrer celle du pacha de Bagdad, commandée par Mezzou-agha, kiazy-bey. Les deux armées assirent leurs positions vis-à-vis l'une de l'autre, et se préparèrent à une bataille, qui toutefois n'eut pas lieu.

Le capitaine-bachi avait attaché au haut de son drapé, le firmant du Grand-Signeur qui dépose Salomon-pacha, et il courut dans le camp du kiazy et dans la ville à discours divers : « Nous sommes vos amis, nous sommes, tous deux, le Grand-Signeur et notre souverain légitime, pourquoi nous battez ? L'Algérien vous donne d'abord au Sultan, sans peine de déshonneur vos armes. Vous n'avez que l'option. »

Salomon-pacha, de son côté, occupait toujours le sérail, et la conservation était à son compte dans la ville.

Le 24 septembre, à neuf heures du matin, la révolte éclata dans les meudas, place proche du sérail. Les janissaires commandés par le kassab-bachi (chef des bouchers) et par un nombre d'adversaires aga, qui avait succédé au capitaine-bachi, s'emparèrent du château des janissaires, et empêtrèrent du château.

Dès quinze heures du matin jusqu'à quatre heures après-midi, le canon de la citadelle ne cessa de tirer sur le sérail pour en chasser le pacha ; les boulets en dommages plusieurs mureilles de terrasses.

Des troupes indisciplinées coururent les rues, pillant le peu qu'ils trouvaient dans quelques boutiques de pauvres gens, et arrachant les schawis de la tête des passants. Ils poussèrent l'audace jusqu'à attaquer la maison de leur aga, et lorsque ils furent admis dans l'intérieur, ils assassinèrent entre les bras de ses femmes. Ils assassinèrent aussi le frère de l'aga et Oussou-agha, le chef-de-patrouille ; puis ils envahirent la tête de l'aga au champ du capitaine-bachi, avec la nouvelle de la revote et de la prise du château, invitant ce ministre à venir prendre possession de la ville.

Cependant l'infortuné Salomon se trouvait dans le plus cruel embarras : toutes ses troupes étaient débordées avec son kiazy, et il n'avait autour de lui qu'une escorte d'esclaves géorgiens, et quand il vit que son aga ne pouvait point résister dans le sérail et, en sortant, sa mort était certaine, dans cette extrémité, il assiégea les Géorgiens, leur jetant des plus vives couleurs l'ingratitude et la miséricorde des janissaires, et leur demanda la mort comme un bienfait, aimant encore mieux, dit-il, mourir de la main de ses gens que de celles de ces misérables. Il termina son discours harangué en insistant que les ordres de la Sublime-Porte étaient d'exterminer à Bagdad la race des Géorgiens. Excuse par une sorte d'enthousiasme, et plus encore par la crainte d'être enveloppés dans la disgrâce de Salomon, ils firent tous le serment à ses pieds de le défendre jusqu'au dernier moment.

A quatre heures après-midi, le khamzâ, à la tête de quelques Géorgiens, et mun de deux pieux claqués d'effets, fut attaqué et déboulé par les révoltés. On assure que cette journée coûta quatre personnes au pacha, soixante aux gens de la ville, beaucoup de désordres se commentèrent. Un domestique du conseil d'Angleterre, qui lui conduisait une mule chargée d'effets, fut attaqué et déboulé par les révoltés.

Le 25 septembre, Salomon-pacha reçut de Bassora un accours d'Arabes, dits Arquels. Il fut alors entendemain proclamé dans la ville, et qualifié et nommé, ce qui n'empêcha pas que dans la nuit du 26 au 27, à 10 heures, les Arabes d'agboub n'attaquent le quartier nommé el Kalemât. On se battit jusqu'à minuit ; on entendit jusqu'à l'autre rive du fleuve les hurlements affreux des femmes qui, détruite à combattants, les excluaient au carnage. Salomon envoya du monde qui parvinrent à les séparer, mais non à rétablir le calme.

Salomon se hâta donc de rassembler toutes ses forces, et le 6, à minuit, il sortit par eau de la ville à la tête de

TURKEYEN.

KONSTANTINOPOLIS, den 5 Maart.

Men wacht tegenwoordig commandeur de schevaansteeg, die de afzetting en den dood van *Sinan-pacha*, latere pacha van Bagdad, zyn voorafgaengen en gevolg.

Toen de camping-bachi, welk doore Zyne Hoogh, was gemaakt, met de pacha diep lidt vertrokken was, en zich, aan het hoofd van legers van 3000 man, naar Bagdad had op marsch begeven, voegde Abderrahman, pacha van Soumara, zich, met een versterking van 1000 man, bij hem, en een leger, nu uit centraal Turkije, en dat was de grootste dat van den pacha van Bagdad, onder hevel van Mezzou-agha, kiazy-bey. De beide legers waren punt tegen elkander over, en maakten zich gereed om een slag, die echter niet voorviel.

De capitaine-bachi had boven aan zijn standaard de firman van den Groote-Iezer gehaeld, behelstende de aftering van Salomon-pacha, en dead in het kamp van den kiazy en in het leger het volgende verpresident : „wij zijn alle Muselmannen, allen broders ; de Groote-Iezer is onzen westige souverein ; waarom zouden wij elkaander belijden? de koraan geleeden u, op straffe van uwe heilige geschriften, den Sultan gehoorzaam te zijn. Den kiazy, want niet? »

Salomon-pacha, van zijnen kant, bleef altoos het fort bezetten, en verflagnede in de stad was op zijn hoogte.

Den 14 september, ten negent urens des morgens, barste de opland uit op de meidam, de marktplaats nabij het fort, de Janifare, onder aanvoering van den kassab-bachi, Copperhoofd der flaggers) en door een' zekeren Abderrahman-agha, die in het geheim van den capitaine-bachi tot opperhoofd der janifarens benoemd was, maakten zich van het kasteel meester.

Van tien urens des morgens tot des namiddags en vier urens later het kasteel niet af, en ter feest te schieten, ten einde den pacha mit heerlijk te delijnen, de hogels beschadigde verschijnselen muren van verstaen.

Ongeduldige troepen liepen de broten af ; zij plunderde het woonhuis, dat zij in enige winkels van arme lieden vonden, en ruiken den voorzijgenaarden de shawls van het hoofd. Zij droven boone roekeloosheid voor vere, op het huis van haren aga anteviel, dien zij tot in zijnen haren vervolgden en in de armen zijner vrouwenv vermordenden. Zij dooddes ongelijk den beoede aga en Oussou-agha, opperhoofd van patrouille, daarna zochten zij het hoofd van den aga naer het kamp van den capitaine-bachi, met de tijding van den opland en van de verovering des kasteels, dien minister ondignende, bezit van den kasteel konden nemen.

Middernacht bevond zich de ongelukkige Salomon in de groote vergemengenis ; alle zijne troepen waren met zijnen kasteel buiten de stad en hij had niets bij zich dan een zwaard, gelegen flaven, mitsaderen den khazadar. Hij kon in het fort geen wederlaan bieden, en, daastuit trekkende, was zijn dood zeker. In dien moed deed hij zijn Georgiers bij zich kennen, schepte hun met de levendigste Uiten van de dankbaarheid en kwartsaardigheid der janifarens, en vragde den dood van hen ten steen wachten, en willende, dat van die oledigen, hij hechtig en walggesteld, en trots met hun te kunnen te geven, dat de heerlen van de Verheven-Orteindienst der Georgies, die zich in Bagdad bevonden, om te brenghen. Door deze foort van gesteldheit, en nog meer daer van de vrees, in de ongaarde van Salomon te zullen vallen, samengevonden deden zij allen aan zijne vingers den ed, hem tot den laaste fulk te zullen verdedigen.

Des namiddags, ten vier urens, deed de khazader, en het hoofd van enige Georgies, en met twee flukken geschot voortzien, eenen uwel, jode de janifarens op de vliegt en maakte zich van het kasteel ontsnapt.

Niet verzet, dat was dan den pacha vier man, en gestie, aan de lewens des had, kostte. Een bestiente van den gelegenheid colla, die zijnen heer evenen met goeden beheden mocht toevoerde, werd door de oproerlingen aangerallen en berouwd.

Den 25 september ontving Salomon-pacha uit Bassora een verfarring van Arabieren, Aqueils genoemda. Reeds den volgenden dag deed hy vergriffenis en rust in de stad afkondigen, betwelt nogtans niet bellette, dat, in den nacht tuschen den 26 en 27 ten tien urens, de Arabieren van den ham Tgeboub de wyk el Kalenat aanstaken. Men vocht tot middernacht, tot op den anderden over klok, tot schrikkelijc, en scheldijc der vrouwen, die achter de verdediging geplaatst, tot toe bloedhoofters aanschoten. Salomon goud volgde aan het gelukte, deselve te scheiden, maar genoemda ons de rustie herstellen.

Salomon haeste zich dos, alle zijne troepen te verzamelen, en den 6, te middernachte, trok hij aan het hoofd van 8000

عبدولرضا همان پاشای بابان

راپورتیک لەھەلەبەوە ۱۰ مایۆی ۱۸۲۳

شارى حەلب يەكىكە لەوشارانەي كە لەسەر دەمى عوسمانىيەكەندا بەپىچەوانەي زۆربەي شارو ناوچەكانى دىكە، گەشەي بەخۇوه بىنېبۈو. ئەم شارە پاش سەركەوتى عوسمانىيەكەن بەسەر مەمەلەتكەندا لە دواي شەرى مرج دابق كەوتە بندەستى عوسمانىيەكەن، دواتر بۇوە بە يەكىك لەھەرە شارە پېچالاکىي و باز رگانىيەكەنلى ئىمپېرالتورتىيەتكەمۇ شوينە ستراتىزىيەتكەي كەلەسەرە رىگەي باز رگانىي نېوان ئەندەدول و ئېران و مېسوپۆتاميا بەشەكانى دىكەي ناوهەي و لاتى شام بۇو، وايىرىدىبوو بىيىتە سەنتەرى باز رگانى لەناوچەكە.

ئەم شارە لە سالى ۱۸۲۲ و سەرتايى ۱۸۲۳ تۇوشى بۇوەلەرزەيەكى بەھىز بۇو، كە بەۋوھەۋى رووخاندى بەشىكى زۆر لەخانو و بالەخانەكانى شارەكەو نىمچە كاولبۇونى. رۆژنامەي ھۆلەندى (Nederlandsche staatscourant) كە لەر قۇزى چوارشەممەي رىكەوتى ۱۳ ئى ئوتى ۱۸۲۳ دادا، چاپ و بلاو كراوەتەمە، كورتە ھەوالىكى ئەم شارە بىر راگو استۇوين كە پېدەچىت لەلايمەن دېلۇماتىكى ھۆلەندىي يان باز رگانىتكەمۇ نىر درا بىت بەناوى "ھامب بى. ئىل". ھەوالىكە باسى لەدۇخى ناخوشى شارەكە دەكتە كە نزىكەمى ۱۴ رۆزە ھېچ بۇمەلەرزەيەك لېي نەداوە. ئەو دەليت، كە بارودۇخەكە زۆر بىزاركەرە ناتوانىن بېچىنە دەرەوە و ئىنەي شارەكە بىگرىن، تەماوى كاروانەكان و گەشتىارەكان و تەمانەت جووتىيارەكانىش لەلايمەن ئەم چەتە كورد و ھەروەها عمرەب و جۆرەها جەردەي ترەوە رۇوتىكراونەتەمەوە تالانكراون كە لمبىابان و شاخەكان. ھەروەها باس لەناردىنە ھېزىك دەكتە بۇ راونانى كوردەكان. ئەم دەليت پىباوانىيک لېياندرارا و ناچار كراون كەمسانى نزىك خۇيان بىكۈزۈن، ھەروەها نىرخى كەلۈپەلىش گران بۇوە ئەموەش بۆتە ھۆى نارەزايەتىي دانىشتووانى شارەكە.

NEDER-
STAATS-LANDSCHE
COURANT.

Woensdag,

den 13 Augustus.

Ditte Courant is alleen te bekomen voor den prijs van eenen en een halven cent.

BUTTENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITTANNIE.

London, den 9 Augustus.

De oppositie-leden wilden dat hunne voorkeuren, als of de generaal Oostenryk, de Corsema verlaat heeft op oeder van het gouvernement van Radix, dat hem onthouden had, om een ander koninkrijk op zich te gaan nemen, verwachten hij weinige uitaan na zijn aankomst te London, over Patmos, op rit is gegaen. Over beschouwingen bij den tweede de Corsema veroor was hopen volgt, dat zijn genade te Oostende, om den eersten te verplaatsen, en anno 1800 moet worden, om zo' harden moeg te staan, dat aan de eindes de wijk te rommen. Daer gevolg van den 15de hadden de Franschen niets van belang onderneemt; doch den 31ste hadden zij een bauwiet van velen over en evenveel potoden opgewreven, welke geveld waren, om de streeke niet te beschadigen. Den 2dij hadden de Britten, die den generaal Oostenryk eerder dan vermoedt beschouwden, overeenkomstig de generale en de ende hier uit te moedigen, en de aan de dienstpers van den hertog van Augsburg over is getrouw, ten einde dat den Koning, na rit in envoering, te kunnen overvoeren. De generaal Oostenryk had daerbij een weigend antwoord doen rooken. Den agen nadag, na dat de troepen van alle partijen een groot aantal gedood, in welke hieb den Britten verloren gehad, in het gevecht van den 2dij, hadden toe standhouding, terwijl men en verwoesten verloor, en kende geest, dat hij voornemens geweest was, om meer Vlaams te gaan en de slaven en te Corse aldaar geweest was, en verloren, om vierde dienst de belageren in den rug te vullen, doch dat hul, op verzoek der overzeeden, van dat plan haverigd was, en dat men nu niet meer op dat punt kan rekenen. De Britten hadden, om de verdediging verder te personele behoeften, den generaal Oostenryk aan Radix te begeneren.

Het koninkrijk over de Corsema is dan den generaal Oostenryk, een efficiënt en veel verdienstelijker die zich voornamelijk in Mexico niet verheven heeft, opgedragen. Hij heeft vele huigde-gouverneurs, *Felti, Juarez, Campillo* en nog veen anders, bijzich. De koloniale Poste en Rekenhouders dienstlichaam de amilieën en de kolonieën *Alvarez* der gene. Het geraakte, de vrijwilligers en een corps vereenigd daardoor gereden, dat de Britten nu niet meer kunnen want dat niet mogelijk.

Men verzekere, dat sir Robert Wilson den kolonial Robinson met desbetrekking aan den generaal Molitor den eerst, keegien als meer poging aangemerkt word, om de onderhandelingen weder te hervatten, die te voorst gestaan hadden beiden hadden plaats gehad. Sir Robert Wilson, erg in Corse Nijmegen als mogelijc is, en eerder, wanhoop nu door den oorlogsgenoegde min langer van dat zijn, naar Radix te begeneren.

(R. C.)

TURKIE.

Aleppe, den 10 Mrt.

Wij wij schier teg niet meer vernien en kunnen ons geen hoopbaarder verheven denken. De verlorenen, die de harten van religie en politieke, worden door de Kerkens. Ambitien en alle soorten van moeiers die de wijsheid en de uitgebreide, uitgespreid. Ons Moslimen is met deze kleine heinde kruisgroot uitgeroepen, en daer Kordens te veroveren, maar liet gaegde en gesoldaten gescreuwd, en een enkele weisige van ons volk, naer Kilia te vliegen. Hier horen de Britten, die de Kerkens en de Kerkens, die de Kerkens, die de Kerkens gescreuwd. De heimverwanten zijn daardoor in grote groepen er heenreit veel overtuigd onder de ingezetenen. Die is meer overtuigd, want de handel begon weder een weing op de waterkant, en dwelijc, en trede weenien dage, gema schokken van zandbogen meer bespoed hadde.

We hebben grotten uit Bagdad, *Abu-nasr* haue onderworpen sijn, en, naegelen de Groote Heer om *Abu-nasr* grotten vergiffenis geschouwen heeft. Deze rijkdom schijnt zeker te werken.

(Hans. B. L.)

R U S L A N D.

Persepolis, den 20 July.

Z. M. onse Keizer, werk, heden of morgen, van wie in de vorige week ondernomen reit vanuit het gouvernement van Novgorod weg verwecht wordt, zet zich, binnen enige dage, naer Corsema begiven, om die haven, bewezen die oude gesoldatenrevisor, in oogensticht te maken.

Den 19de tot gescreeuwde tweeduende gezet, voor Palermo, en schier aangekomen.

Op den 19de dezen heeft de graaf Metternich zijn reit van de Kilia verstaan.

D E N E M A R K E N.

Kopenhagen, den 4 Augustus.

Gisteren morgdik is Z. M., met de koninklike familie, na groot vertrek van alle de ingezetenen den hoofdland, in goede weinstand achter eenen gekaste en besti stem, daerlyk over hare kinderlachting begreven.

P R U I S S E N.

Maastricht, den 4 Augustus.

In den vorige nacht heeft de koninklike familie, alder woon schijne fransche general Corse, gewoon minister van oorlog van Pruisen, alder een moekwinklyk leven gefindend.

(Hans. Corr.)

D U I T S C H L A N D.

Hammer, den 6 Augustus.

HILM, met de Koning en Koningin van Denemarken rijp, zond daer hul, met de stoombot van Eckernföld verrechikt, om maandag te Kopenhagen te kommen.

— De hertog Diester IV, op zijn intrede naar Pruisen, door dese stadt gekomen.

FRANCIË, den 8 Augustus.

De hertog van Brandt, minister van Zweden bij her hof van Franken, is gisteren alder gescreuwd, konende van Berlijn. Z. Exc. begreft zich niet meer.

— De baron van Straten heeft zich gisteren alder gescreuwd, en den klein en den hulp af te nemen en zich daarvan Annemarie te beginnen.

(Javna. de Praet)

— Teghers uit Koestenhoop, lopende tot den 10den hul, door heel concreetheit hul, officieel dagdigt wedgedode, medeles, dat de kapiteinpache, en de garnisoen des vestingen op Nagapoot, sic ook Cava, op Cava en Coran en Medes verstreken en van levende zieldeelers voor Lopene aangekropt was, vóór welke men niet van zijn raden oederdering, dan hul Milosengh en seelegionen had. *Javna-pache* van Paris, en *Onze-Vrije*, pachis van Javna, moesten, met de aangevoerde Albazen, tegen die vreesing oprukken en de troepen van den partij van Senaas zoodes reede te Toledo aangekomen xjja, en dat de hul, die de vreesing hadden, niet meer te verbergen konden, hielden, in de golf van Sandefy, in Klein-Aas, ontdek duidzaard met den hul best greden, die de nad gredende, de meest invloeds vermoed en vele anderen, zielde de vrouwen al den horen van Corse-Olym, die er volledig vijfing juen, voor acht, menschen leden, en beledigd en verpletterd, van den Partij regende, als dieren en vreesing aangevoerde helden, en dat de vreesing, die de vreesing in hoepelcransen verbande en dide, en een kon grachtu den die hul regen den vreesing dorpen, en bewerk zij dengt van horen verlaan, werden niet horen trut inschreapt hielden. Deze gebreken had eerst eenen onbeschrijflichen schrik veroorzaakt, die welde den solden, en dat de vreesing, die de vreesing van de vreesing, die de vreesing was Pergame, te Sandefy, alder van de vreesing en de vreesing vereenigd, en genazamal, onder de grickche bewrek, niet oogenmaande de prinsen van den Culli, die daarbij schuten wisten ontgaen, en vreesing alder vreesing, die de vreesing niet daerces hul dagtoe worden. Op breit van den Grooten-Her had hul, en beledigd en verpletterd, den vreesing van den Bontebok, en dat noch meer, dat Pergame, hul, en dat de vreesing van den Bontebok moesten en afreidt. Men verzekere, dat die Spanjaarden volle vreesing geweest waren, om Salina te verbergen, doch op het angen van den bevelhebber van een der europeesche edekers in den Aschipel, die alther ziek daerop zouden verlaan, van dat onverp hadden signiran.

(Adigem. Zeit.)

S P A N I E.

San-Juan-del-Cerro, den 31 July.

De prima geslachtslijn bevrucht sich needt niet wel, bij enchlorde paard en dierelijc schijne de voorhoede. Sedert wij mit Madrid vertrokken zijn, hadden wij onvers en vrees, dat de vreesing niet gelukt, want den vreesing verbergen. Den 2dij heeft de Spanjaarden een vreesing gehad.

Gisteren hebben wij, bij het moesteloope der wegen van Toledo en van Zaragoza, eenen divisie van *arreleras* (veldtroepen) met deze halve wijf enzonen. Die pelas deed hure vreesing, of al huren vreesing wieden siatu; en zindes daer toe, en op den oogenblik hield de huren vreesing. De huren vreesing de prima rijkelyk deed houden, wen oock de mocht vreesing.

P. lasteloe, die de spijns horen, waren den onse chift van de vreesing, enzogen, en Zajar, in een zeer hoge gevecht, in de nabijheid van Coria, inzette eenen divisie van den generaal Molitor, en

هاوکاریی والی موسّل و به‌غدا بُو گرتنی کوردستان

به‌گویره‌ی هموالیکی رۆژنامه‌ی فەرەنسی Journal de La Haye (له ژماره ۲۵۳ دا، کەلمۇرۇزى ۲۲ ئۆكتوبەرى ۱۸۳۶ دا، چاپ و بلاوکراوەتەمۇھ، هموالیک لە ۱۰ سینیتەمبەر ھەنگاراوه و دەللىت: ئەو كاتەی رەشید محمد پاشا وەك فەرماندەی ھېزەكانى عوسمانىي بُو سەرپىدانەواندى كوردستان و ھېشکەرنە سەرە رەواندۇز دانراوه، لەلاین ھەريەك لە والى موسّل و به‌غداشەوە ھاوکارىي كراوه. ھەروەھا ئەو ھېرشه بەھۆى سروشى شاخاوىي ناوجەكەو خراپى رىگلوبانەكەي رووبەپرووي ئاستەنگى گەورە بۇتەوە. دىيارە قورستىرين كار تىپەراندى درېبەندەكە بۇوه، وېرائى ئۇمۇش سوپاکەي رەشید پاشا سەركەمۇتنىكى بەرچاۋيان بەدەستەپىناوە توانويانە ولاتەكە داگىربىكەن و دەست بەسەر ۵۰ شوينى گىرنگ و قولەدا بىگىن و بېرۈخىن. بەگى رەواندۇز كە نازنالوی پاشاي درابۇيەو لەھەرىمەكەدا دانرابوو، بەدىلى كەوتە دەست لەشكەر و ژمارەيەكى زۇرىش لمىياخىيەكان سەريان بەشمېشىر پەریندرار باقى دىكەش ملکەچى سولتان بۇون. ھەربۇيە ئىئىمە واي لەقەلمەن دەدىن كە مەسىلەي كوردستان كۆتابىي پىھاتۇوە... .

attaqué contre les fortifications de Port-Alegre ; mais les assaillants ont été repoussés avec une grande perte. Selon toute apparence , cette ville est pour long-temps à l'abri de pareilles entreprises.

TURQUIE.

On écrit de Constantinople , le 28 septembre , à la Gazette Universelle d'Augsbourg :

D'après des nouvelles en date du 10 de ce mois , reçues par la Porte de Reschid-Mehmed-pacha , celui-ci a entrepris une campagne contre la population kourde , appelée *Revendus* : dans cette expédition , il est soutenu par les Gouverneurs de Bagdad et de Mossul . Le pays y est si montagnard et les chemins y sont si mauvais , qu'on a eu la plus grande peine à faire avancer les troupes et les canons . Cependant l'expédition de Reschid - pacha a eu le plus heureux succès : tout le pays est occupé et ... enlevé aux rebelles 50 endroits fortifiés . Revendus-Bey , qui s'était mis à la tête de la province , avec le titre de pacha , a été fait prisonnier ; un grand nombre de rebelles ont péri par le glaive ; le reste s'est soumis au Sultan , de sorte qu'en regarde ici les affaires du Kurdistan , comme terminées . Reschid-pacha se loue beaucoup de la valeur des troupes turques qui ont combattu sous ses ordres .

Le 24 , dans une audience qui lui avait été accordée dans le sérial de Dexterdar Burnu , l'internonce d'Autriche a eu l'honneur de présenter au Sultan , le vice-amiral comte Dandolo ; celui-ci a été reçu avec beaucoup de bienveillance par S. II. qui lui a fait présent d'une tabatière enrichie de diamans .

Le Sultan a ordonné que ses fonctionnaires se reposassent un jour par semaine , de leurs travaux ; à cet effet on a désigné le jeudi .

Le nouveau pont de bateaux qui traverse le port de Constantinople est presque achevé .

croix
Dégli

—
de ce
du pr
dont
ment
ponse
appro
voix)
aucun
avoué

L'A
nonce
bre de

— I
même
faction
tobre

« A
depuis
notre
Déput

n° 1°
français
devra
demar
être in
Diète
vait ju
cet Etat
sance
n'bési
sition

میری رهواندوز لهئهستهمبول

زورجار که باس لمه دهکری لهکاتی هاتنی سوپای عوسمانیی بوسمر رهواندوزو پاشی فهتواکهی مهلای خهتی، کورد و ازیان لهبرگریی هیناوهو میره کورهی رهواندزیش له سالی ۱۸۳۶دا، خوی بهدهستهوداوه. همروهها دهوتریت که پاش خوبهدهستهودانی میرو چونی بهرهو ئهستهمبول ، سوپای عوسمانیی دهستیان گرتووه بوسمر گەنجینەیەکی گەمورهی میری رهواند که سامانیکی بیشوماری گرتۆتهخو پاش چوونیشی بۆ ئهستهمبول لەم سولتان مەحمودی دووەم ریزى لیگرتووهو پاداشتیکردووەو ریگەی داوه بگەریتەموه بۆ کوردستان بەلام لهکاتی گەمراھەوی ۱۸۳۷دا، له ریگا کوژراوه!! هەر لەم بارەیەوە، رۆژنامەی ھۆلمنیی (Noord-Brabander) کە لە ۲ ئى فېرىايىرى ۱۸۳۷دا، چاپ و بلاوکراوهەمو، ھەواالىکى بلاوکردوتەموه و دەلىت کە لهئهستهمبول زېرو زیویکى زۆر ھەيمو گەنجینەیەکی گەمورەيان ى سەرەعەسکەرى كۆنیان هیناوه کە ۳۰۰ جانتای گەموره پارهی گرتۆتهخو، همروهها چاومەرواندەکری بەگى رهواندزى دوا فەرمانپەرواى كوردان، كەلهگەنل پاسهوانەكانىدايە، پاداشت بکری و بارى ۱۲۰ گالىسکەمى بدریتى.

NOORD-BRABANDER.

Donderdag, 2 February.

HOOGHE VERSCHIJNING DER TEGENSTANDEN.
Horatius.

KERKELIJKE STAAT.

ROME.

De feestdag der verovering, zijnde het feest der Propaganda, is met alle macht en luere in dit uitgestrektheid gevierd; op deze feestdag hebben er dan gehouden voormidag, behalve de solemnissima misa, diensten in onder verschillende talen door priesters van verschillende nationen, ieder volgens den ritus zijner kerk, pleins gehad; elkeo hoede men in deze kapel eenne Grieksche misa, daar eenne andere in het Arabisch, en eenne dende misse in het Syrisch, Chaldeeschoon en Armenisch. Koning Don Miguel heeft den dag die mis in de Propaganda gehouden, bijna op een' tijds dat renge dagbladen gemeld hadden, dat hij was gearresteert.

Zondag onder het Octaf van dat feest, heeft altijd een openbare oefening of *Academia*, gelijk mens het mocht, plechtig, waarin de leerlingen, die uit al de gewesten der wereld zich in Rome bevinden, om zich recht te bereiden tot het prediken van het evangelie lig de ongelovige volken, lectorincklike stukken voorlezen in tal talen, welken sij spreken en die aan het kollegie onderwezen worden. Die samenzeteling geu die tot ere van het Kind Jezus en des Wijzen van Drie Koningen. Dit jaar heeft men er zeven en derfig in onder verschillende landtalen mitgevoerd. Er waren vijf Armeniërs, vijf Chaldeërs, vijf Syriërs, des Maronieten, die uit Georgië, een Abyssineer, een Cyprioten, twee Chinese, twee uit den Griekschen Archipel, twee Illyriërs, een Bulgaar, een Moldavier, een Pool, twee Duitschers, een Zwitser, een Hollander, een Portugaas, een Ier, acht Amerikaans, waaronder één uit Nieuw-Schotland, ééne uit Canada, ééne uit de Verenigde Staten en een uit California, en de meeste voorstellingen bestonden uit dichtstukken in onder verschillende talen.

Dass die tweede eeuw Vlaander schone prælat ep., en mens een vermaard held, en dat men de tijdens dat apostolisch beleidte *Antidictum universorum fidelium et illorum agnitionis*. Vervolgens is er over de gelede uitgroeitheid, dat sarec grot geschild van dien sarec. Het geloof en de liefde alleen kunnen grot geschild van de geleide instelling opgericht en stande houden. Dass die niet altijd over talloos en menige vreemdelingen naar de hoofdstad. Dit jaar heeft tweu Chinese opgericht, die een samenspraak, gevuld van een lief, heilig voorrecht; er waren ook velen in het Coptisch, Ethiopisch, Grieksche, Armenisch, Tanchanelsch, Mandisch, Elatisch, en in de taal der Goudies, enz. De zoon van een oud Rabbijn, de jonge Drieb, heeft een Latijnsche lofrede en een ander Fransch stuk voorgedragen.

DEUTSCHLAND.

De grippe of influenza is te Berlijn aan van het afsnemen, doch uldair meer sterk gebeurt. Voor sommigen wordt het getal der overledenen, die door deze ziekte zijn aangeslagen geworden, op 20 of 40.000 geschat; doch is dit overduren. Influenza is hier zeker, een heel college van bestuur was, of onder verschillende landen, bestuurder, want door de grippe ongesteld, zoodat men moeite gehad heeft de zaken goed te houden. Komptoeien werd niet havig door die medische parochiegen, maar beviordt zich thins beter. Osk. Z. M. de Konink heeft een groot aantal van gehad, maar is spoedig hersteld, gelijk mede de minister van buitenlandsche zaken, Anttilius, die wegens zijnen gevorderden leeftijd, daaraan nog al gehoor heeft, en nog grondzaakt is sprek kamer te houden. De overige leden van het Koninklijk geslacht gescreuen een goede gezondheid.

Te Stockholm daau met eenen jarig gekroonde soldaatmarschalk, graaf van Stedingk, den 7 dixer, in zijn 83ste jaer, een offer der hies biernende siekte geworden. Hij was de twaalfde valdmarschalk dat Zweedsche armen, en de enige sog levende van degene, die gedurmoed de oorlogen van 1766 tot 1790 het grootstaat der Zweedse-slede ontvingen. Bij onderhuidsche ziekte overigens niet slachtof in den oorlog, maar bewers ook als gezant van het hof van Keizerin Catharina en van de Keizers Paul en Alexander, vier vertrekken hi in zovele hoge mate bezat, zijn vaderland diensten.

Uit Servië zullen weder weder gremeld, dat de post in Macedonië en Bulgaria geheld van hebben opgeheven, en evenvele ook van de Servische gressen, naer den kast van Turkye de quarantaine van 10 op 3 dagen zou worden verhoogd.

— Het goud en zilver is in Konstantinopol in overvloed. Men heeft er de rijkdommen van den aarden Soudan gehad, bestaande in 200 koffers met goud gevuld; en Revender-Boy, de laaste chef der Kunden, word er ook verwacht moet sijne schat, die in 120 ringen worden sengelzen.

FRANKRIJK.

PARIS, den 29 January.

Z. M. heeft van Z. H. den Paus een brief van gelukwensching ontvangen, wegen het behoud van zijn leven lig den laaste aanslag.

— De vrienden van dat Ministerie trachten de perschen concentraen eenne gedotterde verandering in het kaliber tegen te operen. Men heeft echter stellig verwachtet, dat toere der Ministerie, de heeren Bernard en Gasparin, slechts tijdelijk aan het bewind blijven. De maarschalk Soult zou op het punt staan, in plaats van den heer Bonapart, in het kabine te troeden, en eenne benoeming in den Ministère zou alleen wachten op den aankomst van den voorziedelijken opringer van den heer Gasparin, den heer A. Barrois, eenen genant te Petersburg, doch die niet veel te Parigi wou verwacht. Dass zet in zijn gerichtschaap mochtig opgedragen worden heer de Montmorent, die vanda na 1830 diec post behield heeft. Naar mens wil, zou hij dan wel van velen alredewel gewaarschuwd been, doch is men van gedachte, dat hij, om de expeditie van Constantiniën, alwaar hij over een afleiding had bevold zal veroveren, tot anders gedachten zal komen. Dass, in allen gevallen, de heer de Barrois achter, niet den tegen 8 of 10 jar volgenda misdaad, alliter wou verwacht, dunkt men niet, dat de verandering in het Ministerie voor den 15 zal plaats hebben.

— De roderelaties tot de expeditie van Constantiniën worden niet van hjer voorzichtig. Men verwachtet, dat reeds dit nederlaag geheel georganiseert sijt; hjer hevel daarover zal worden opgedragen aan de generaal Damremont, de Montmorent en Bonapard, ouder he opereer van den heer van Orléans, eenen wie een handig chef van dat algemeen staf zou worden toegevoegd. Vuur die post spreekt men van den generaal Guilleminot. Dat maarschalk Clémel schijnt stellig gien deal van de expeditie te stellen noemt, en het bewind moet zelfs besloten hebben, hom die post te Algiers te ontnemen. Hiermede zou echter, om na de discussies soort de Lazar, worden gewacht. En daa zulks speake van, om in het gehel den titel van generaal-generaal af te schaffen, en algies tot een ondernemingschap te maken, een welks hoofd de hertog van Nemours zou zien. Wanneer echter de maarschalk Clémel zal worden opgevolgt, noemt men daastoe den maarschalk Begeard.

— De Raadpresident heeft vingerteren enco kurier naar Petersburg afguverdigd, zoou men veronderst, met bevel aan den heer de Barrois om over het artikel in de *Gazette officielle de Paris* uitleggingen te vragen.

— Er speake dat de Maarschalk Soult tot generalissimos der Pruische legers of groot consistoire van Frankryk en de houpost kasteel tot groot-kanselier sal worden benoemd.

Mgr. Duronet, Conduitor van Nancy, benoemd tot het aartsbisdom van Metz, is den 11 Januari te Metz aangekomen, een rigtig geloofsbelijdenis in handen van den hoogwaardigen bisschop der stad, die tot dat stude doce Mgr. den pauslichen intercessie was gedolegeerd, af te leggen.

— Eine lijkendheid van dit jaar, even als in vorige jaren, te Kamperijk, op den 21 Januari, voor de rust der ziel van Lodewijk XVI gecelebreerd; i hat schijnt dat de ouderheit uldair zich daarensse wering hoorwoft, een als op andere plaatzen, alwaar men veel hoor van dan nog legt, en zulk te verlossen, het geval is.

— Het stelsel van onverschilligheid in den godsdienst houdt in dat eenw. nog al eenigen voorzigtig gemaakte. Men heeft een Franschman stilstaan zien doore van een trein in het Nederlands te bekleden. Eenige jaren gelede heeft eenen geest van Béjaïa, in Parijs gehuwd, geest wederstand kunnen bieden naer al de middelen, die men heeft naagevoerd, om hies protestant te maken. Eindelijk een prima dierschilder schijnt ook den godsdienst zijner voorvaderen verhalen te hebben. Dass Koning van Griekenland, heeft bij zijn huwelijks voorwaarden, met de prima Maria-Amelia van Oldenburg, bedoegd, dat hunne kinderen, overeenkomstig de kocinliche geschikten, van den 1 Juny 1835, in den Griekschen crederelic, zullen

میری رهواندوز دهرفهتی جهڙنی بُو داواي لیخوشبوون قُورز توهه!

روڙنامه هولمندي (Vlissingsche courant) که مهربارا ۲۷ ي نهيرلى ۱۸۳۷ دا، چاپ و بلاوکراوتهوه، هموالي نهوهى تيدا هاتووه که کاتيك سولتانى عوسمانى جهڙنی رهمزندا لمزنگه موٽ بوروه، بهگى رهواندوز، سهرؤکه دهستبه سهرمه کى كوردان، سمرى بُو شکوى سولتان نهويكروهوم داواي لیخوشبوونى كردووه. پاش نهوهى سولتانيش لیخوشبووه و نهويش وهک رهعيه تيکى بابى عالى رهفتاري كردووه، گهراوتهوه بُو كورستان.

میره کوره هولمندي بُو داواي لیخوشبوونى جيهيشت

روڙنامه هولمندي (Bredasche courant) که لمروڙي شهممه رېكمه تى ۱۳ ي مايو ۱۸۳۷ دا، چاپ و بلاوکراوتهوه، له لهلاپره ۲ دا، همواليکى له سمر ميره کوره هولمندي رهواندوز بلاوکردوتهوه دهليت، که بهگى رهواندوز، سهرؤکي بهناوبانگى كوردان، سهفري كردووه بُو كورستان، پاش نهوهى که سويندي و هفداري همه ميشهي بُو سولتان خواردو بهلئيني پيدا ليره بهدوا پشتگيري ههمورو همنگاوه چاكسازيه کانى سولتان بکات . همروهها ۱۰۰۰۰ کورديش بختاهڙير فهرماندهي سولتانوه.

— De tijdingen van Bayonne van den 6den Mei behaalden het volgende:

* Sedert gisteren avond hebben de christenen de val van Loyola bereikt. Antegarsa en vogetweld een der eerste aanvalsposten uitmaken.

* Acht battalions worden nog te St. Sebastian gewacht, zekerlijk tot Espartero hen vergezellen. Er zullen aldaar meer dan 50,000 christenen vereend zijn en kan men met den aanval niet langer dralen.

* Het schijnt zeker dat de infanterie den Sebastian zijn hoofdkwartier naar Eronni heeft verlegd.

* De Kolonel IVe is naar Bilbao vertrokken om Espartero's vertrek te begeleiden.

* Een brief uit Erromi van den 5den Mei, des avonds, houdt, dat 45 battalions infanterie onder de bevelen van den Sebastian de linie van Tolosa naar Irun bezet houden.

* De generaal Guadalupe en Santa Cruz zijn gisteren te Oyarzun met 560 legeriers en jagers aangekomen.

* Men heeft gisteren 50 paarden weg en zo' begrijpen te Erromi aangebracht.

* De Karlisten leggen de grootste werkzaamheid aan den dag om alle hoogten van den omtrek van Erromi te verstevigen en kunnen positien niet vroegt te kunnen verdedigen.

* De 5 p.G. waren beiden ter beurt flauw; de 5 p.G. vrijwillig; dit effect is in den laatsten tijd aanzienlijk gestegen door de goede aankopen met de gelden uit de spoorwegen teruggekomen. Men spreekt weinig over de amnestie; deselve heeft geen invloed op den koers gehad. Verd spelt er steeds in de aandelen van spoorwegs, die onlangs geweldig rijzen of dalen. In de Spaanse bonden ging weinig om; men had geen bijzonder nieuws. De meeting was goed (o. M.) 5 p.G. 100%; 5 p.G. 78%; N. Amer. 90%; Spanje 75%; Toscane 5%; N. Amer. 95; oade 71. Rom. L. 100%.

DUITSCHLAND.

FASNER, den 6den Mei.

To Petersburg is den 25den April uit Warschau aangekomen de voldomschikk vorst Potschitsch. Ook de Pruisische gezant bij de tsareviche Peter, graaf von Königsmarck, berond zich toen in de Russische hoofdstad.

Men houdt zich in Petersburg bezig met de oprichting der standbeelden van de voldomschallen Barvay de Tolly en Kautzsch. Deselve werden geplaatst op het plein voor de kerk van ons Lieve Vrouw van Kasan.

To Berlau worden thans pogingen te werk gesteld om een ijzeren spoorweg in Opper-Silezie te stand te brengen, die zich met den Weimar-Bechmar-spoorweg in gemeenschap stellen en het verkeer van Pruisen met Galiënen, Hongarije en de Levant bevoeden zou' vergemakkelijken.

Van overheidsweghe wordt in Pruisen een grote werkplaats gebouwd, waarin men stoom- en andere werktuigen zal verfijnen. Digj bij Berlijn, is het dorp Moabit, nam de Spree, is een groot stuk grond aangekocht, waarop het gebouw dien werkplaats zal worden opgericht. In de gebouwen die men daartoe plaatst voor behulp heeft opgeslagen, wordt thans de laaste hand gelegd aan de fraais gesmeedte peine Kurve, die binnen vier weken zijne reis naar Hamburg beginnen en den afstand tussen Berlijn en die plaats, zoo als men hoopt in twee dagen vlygt sal afleggen, ofschoon deselve gedurende den nacht niet vaart.

— De steden van het hertogdom Saksen-Alternburg zijn op het laatste der vorige maand gesloten gereden.

— De graaf van Aranxquez heeft zich, alvorens naar zijn goddeern te gaan, naar de heilige hoofdstad begeren, waartoe hij wijzigendig scheen te zijn.

— Uit Weenen meldt men dat HH. MM. de keizer en keizerin in het midden van den aance na hunne geboorte in Opper-Oostenrijk, en van daar af aan hem geest te Iachl aanden geven; den terugweg over Tyrol en Tiernauw meenende. — Z. H. de aartsbisschop onder-koning Reinau, sal, over Tyrol naas Milaan terugkeeren. Den 15den deze betrekkt het hof deszelfs eener residencia te Schönbrunn.

De berigtens uit Iermantsch nopten den geest van den zeventiengeschenk huidig, lijdenden besoudigd zeer gunstig. Z. H. de aartsbisschop Ferdinand geniet, naas men verzekert, het volle vertrouwen der vaders.

— De reis van den Grooten Heer naas Varna, waarmen vroeger melding is gemaakt, doch die vervolgens tegenwoordig heel ontstaat, schijnt thans weekelijk vastgesteld te zijn, en do aanschaf-

des publicks in een hoge mate te zich trekken. Naar men uit Konstantinopel schrijft, sou de Sultan den agien Agiell, wijze enigste verlaten en zich over toe naas Varna begeven, en van daar tenige vestingen van den Deneus gaan bestekken. De Grooten Heer schijnt voortentoes te wensen om den terugweg over Adrianiipel te nemen, en het feest van de geboorte des Profeten, hetwelk den 26 Januari invalt, wedst te Konstantinopel te vieren. Den 15den April was Nedschölpacha, een eindje noordig teherbergheden tot des keisers ontvaart te Varna te maken, een baard van de Oostenrijksche staatsbond Ferdinand I derwaerts vertrokken, welk reisduur de heem- en wederreis in minder dan 45 uren had afgelegd.

De vermaarde chef der kurken, Resende bezij, is naar Kurdistan gereisd, om overbrekingsreis van den sultan te hebben gescreven en de kolofon gesmeed te hebben van voortaan alle hervervoersplannen des sultans te kunnen ondersteunen en des zoeds 100,000 kurden ter beschikking van den grooten haue te stellen.

— Togegaen latsoen berigtens uit Iauria, had de Engelsche gant Mac Alvi een handelsverdrag met Perse gesloten, waarbij dat land zoos goed als geheld voor den Engelschen handel werd opengezet.

— Te Woesten waren den 5den genoemd: Met. 104%; 4 p.G. 99%; 5 p.G. 74%; Banket. 156%;

ENGELAND.

LONDON, den 6den Mei.

Gisteren is bij het hof de tijding van het overlijden van de moeder van H. M. de koningin, de heilige van Fazet-Melanchton, ontvangen. Ofschijn H. M. door deze tijding weer aangespan is geweest, heeft deselve geen' nadelenigen invloed op hare gezondheid gehad. H. M. bevindt zich redelijk wel. Aanstaande Donderdag zal het hof, wegens voorbereidt viering, den rouw aannemen.

Gisteren avond zijn in het Lagerhuis der den heer Robessart van den kanselier van den excoöpte richtingen gevoegd nevens een handelsverdrag met Portugal. Hij wachtte te weten, of het waar was dat er een traktat met gensemd land was gesloten, waarmedt echter de ratificatie niet had plaats gehad, toe gevuld van sen' zusters vrijdagen geset, welk steht in Portugal onrecht Engeland zou bestaan. Eveneens wille de heer Robessart vermerken, wat het britische bestuur voornemens was doem onrecht de hoge inkomenste regen, welke de engelsche gaderen in Portugal moeten houden. De minister Rose antwoorde op het eerste: dat de heer Robessart niet goed oefnerigt was; dat de onderhandelingen gennant afgesloten, maar steeds hangende waren, doch dat de verschillende voorbereidingen van ministerie in Portugal het sluiten van een handelsverdrag zeer hadden bevoordigd. Omtrent het tweede punt antwoordde de minister, dat er een kabinstorder is geraadplegt lag, en deselve op het punt was een uitgerekend te worden, ten einde deszelfs matrigalen van hoge regen toe te passen op de portugese gaderen, welk in Engeland mochten worden ingevoerd.

Een bijzondere brief van Barcelona, alhier ontvangen, houdt in, dat het gedeelteel beleg, hetwelk rondom die stad bestond, was opgebroken. De general Larraz was den baron de Meir als gouverneur opgevolgd.

— Uit Istanboel heeft men tijdingen, tot den 30 April, ontvangen. De Cortes hielden zich steeds bezig met de beredelagingen tot herziening der statuten. — De bevelhebber der schotse milities divise had aan den minister van oorlog een rapport gescreven, volgen hetwelk onsterkeerde Miguelistische Guerrilla de wapens hadden nedergedrukt.

Heden waren ter Londense bourse genoemd: de 5 p.G. ger. 9%; ditz ger. 8%; Nederl. W. 8. 2%; per cent 33%; ditz 5 per cent 100%; Spanje 4%; Portugal 47%; Brasilia 45%.

NEDERLAND.

AMSTERDAM, den 15den Mei.

In de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal van gisteren, welke ten half een ure, onder het voorzitterschap van Mr. L. C. Lazar, gehouden werd, is er voorlezing gedaan van een koninklijck besluit, van vergaderen, waarbij Z. Exce. de minister van binnenvladsche zaken gelast werd, op gisteren, ten een ure, de tegenwoordige gewone zitting der Staten-General te sluiten.

De beide kamers hebben zich daarop vereenigd; Z. Exce. de graaf van Roon, voorstaer der eerste kamer, het voorzitterschap in gese vereenigde vergadering der beide kamers, bekledende, gedijs gelijkst van het doce Z. M. op gisteren genomen bestuif kennis. Daarop benoemt Z. Exce. een Commissie, samengesteld uit acht le-

ئىنگليزهكان لەكتى پەلاماردانى رەواندۇز لەلايەن رەشيد پاشاوه لەسەرخەت بۇون

وادىيارە ئىنگليزهكان بەھۆى رەۋداوەكانى كوردىستان و خەمونى مىرى رەواندۇز بۇ فراوانكىردى دەسەلەتى خۆى لەناوچەكە زۆر نىيڭمەران بۇوبن، بەتاپىيەتى ئەوان خولىياي فراوانكىردى كاروبارى بازركانىي خۆيان بۇون و بۇونى دەسەلەتكى بەفراوانى خۆجى لەكوردىستان لەقازانجى ئەوان نېبۇو.

(Nederlandsche staatscourant) لەم بارەيمە، رۆژنامەي 14 ئى نۆڤەمبەرى 1837 دا، چاپ و بلاوكراوەتمە، لەيمەكمەنин لايپرەو لەسەرتاي ھەوالى و لاتە دەرەكىيەكاندا، ھەوالىكىي بلاوكىردىتەمە بەناونىشانى "تۈركىيَا"، ئەم ھەوالە لە ئەستەمبولەمە لەرۆزى 17 ئى نۆكتۈبەردا نىردراروە باسى ئەمە دەكتە كە لۆرد پۇنسۆبى لەتارانەمە [كە كۆنسولى بىريتلىنى بۇوە لەئەستەمبول] لەگەنل رەشيد پاشادا، سەبارەت بە رەۋداوەكانى ئەم دوايىيە ئىران لەچەند رۆزى رابدروودا قىسموباسىyan كردووە. ھەروەھا لەنامەيەكدا ھاتۇوە كە 1500 ئىرانىي [مەبىستى كوردەكانە] ئامادەبىيان ھەمە پىشتىگىرىي رەواندۇز بىكەن، ھەروەھا مىرى كوردانلەلايەن رەشيد پاشا شىكىزراوە واي باش زانىيە سەمر بۇ بابى عالى دانەۋىنى. ئەوشە كە جەختىلىكراوەتمە دۆخى بازركانى ناوچەكە نەشىۋىئىرە و رەوشە كە ھىوربىكىرىتەمە. رەيس ئەفەندىش [وەزىرى دەرەمە] تەماو نويىنەرانى و لاتانى بىيانىي و تەمانەت ئەعيان و تەبەقاتى بازركانانى دلىاكاردىتەمە كە ئاشتىي بەرقەرار دەبى و ئالۇزىي نابى.

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

MAANDAG,

4 NOVEMBER.

UITGEKOMEN IN DEN HAAG.

TURKIJE.

Berigten uit Constantinopel van 17 October houden in dat lord Ponsonby uit Teheran en de Partie van Beschid-Pacha in de laatste dagen gescreven hadden dat de Britse en Russische troepen hadden omtrent de jijzige gebeurtenissen in Anatolië en dat de ondergeschikte legerleiders gelyken was dat 15.000 Perziken in Anatolië waren gedood. De Partie van Beschid-Pacha verlangt Vred' per Konden, Herenstaat te voorbereiden, en oochken dat het regt van de ziel de Pacha was. In deze echter, ten einde de belangen van den landsheld niet te benadeelen en geene onverstande onder dienstlieden op te wekken begrepen de beide koningen om de vrede te stellen; en derwyls had de Ries' Eiffel niet alleen aan de vreemde gezant een oor opleverd van den handel, maar ook aan de overresten van de handel, die de voorbereiding doen konden, dat de vrede met gedaan werd.

In het dorpje van Odessa liep men: «Het blijkt dat de sermaning van het Engelse kabineet van Moesovië-Al i Tschernopol vloot op te leggen en zijn gezant mocht niet toe niet te worden, even weinig gerde heeft zaken als alle behefde uitzondigingen, die men ons hier doet. Hij heeft niet een eindring dat ontwaarde, maar integraal een aantal vogelten heeft gekomen naar de kusten van Syrie en Karakamoe algegaan, om het scheepspitmonderhuis van bord te nemen.» De Ibrahim-Pasha al groot heuseveld heeft diezen vrees. Moesovië-Al i Tschernopol heeft een groot oogdief, om met den achtergrond van eenige zeer schone teksten te kunnen bewijzen dat heid reeds gevallen is. In Syrie werden steeds oorlogsgedachten gesenzali; en vele partijen werden restingsveldens voorgesteld en de gedwongene liggingen van krijgslieden en legerlingen van belangen werden niet eens overhelden, landvochtig voortgezet. Vanuit het noordwesten van eenen spoorweg over de landsgrenzen van Saxe moet de Onder-Koning afgegaan hebben.»

RUSLAND.

Van de Poolse grenzen wordt onder dagtoekassing van 29 October meldt: «In Polen heeft zich het gerucht verspreid, dat er bij geleghaaf van den maand des Krieks een aantal personen, die een weggecheling van den opstand gezamen zinen of verhaalen zijn, begaanen zullen worden. Onze drie woeden niet sans de generale kroonooede es Veld' Michael Radziliv genoemd, die beiden zaden van de oorlog volledig optaen als bondgenoten in het binneste van Rusland fest. Latenten tot een tijd lang het revolutionaire Poolse leger aangevoerd, doch daarna, want de Poolse legerleiders al gepezel heft, niet in beschaving en doch luiche voorspraak gevonden hebben, waarop heel genadende antwoord zooda gegeven zijn, dat zijne hantoorlieden, die erigenen niet dringelijk gescrekt wied als moegt, niet enearigend tot wezen. Dusserigen moet tot nu toe elke voorbede voor den Vorst-Dietrichs' oorlog geweest zijn, begaan gesassiste herenken kan, dat den Poolse zich welken vanda stede als een landvochtig vijand van Rusland besteed heeft, en nog steeds al het middeponden de heidsdien der ontrouwelen en ongeweken beschouwd moet worden.»

«Naar men vernemt zal de Veld' Potsdewich dag voor 's Keizers maandag eenen rix meer St. Petersburg doen.»

SWITZERLAND.

Blikken berigten uit Bern van den 26den deser was het in ons varig te verwachten dat de Amerikanen op de Franse Nota van 27 September, in de zitting des Leideli van den Edel' stellig aangezamen, hoedende de gezant van Godes en Vergely, die slechts onder voorbeding van nadere beknopting door koningen voor dat conwerk gestreden hadden, op dringend aansoek van enige andere leden, van die reserve algemeen, en evenwaardig kunnen toestemming aan het ontwerp gegeven. Het aldus vastgestelde aansoek van den Landdag is nog den eigen dag van den Fransechen gezant overhandigd en daarop bestreden naar Paris afgoroden.

De Landdag mocht na de eerste zitting houden ten einde om die verdrag concreet te intrekken, en in sleden ontluiken.

Tot nog toe latec de Franse ministeriële bladen stiek contrast hiel al of niet voldoende van het gevoer ontwaard in geena deele uit.

FRANCIË.

De Hering van Nemours, tweede zoco des Kessings, die aan de edecneming des maarschalls Claverl tegen Constantine, in het rijt

van Algiers zal doel nemen, is den 29sten October, te Benz' alweer de daarover bestende troepen verstaanlik zijn, aangekomen.

SPANJE.

Van de zijde der Fransche regering zijn thans de volgende berigten uit Spanje openbaar gemaakt, die geheel lijkender wijze oad' mogen beschouwen.

«De regering heeft, door middel v. de gewone huurrensal, de navolgende tijden te Toulouse entsangen, die aan die stad door de telegraphen werden overgebracht:

«Pryggen des 31sten November des afgelopen. Met schijn uit Valencia van den 28sten October, dat te Morella (in de provincie van het koninkrijk Valencia) eense zameuweren is ondertekend, waerdende om die plaats van de Gariblun over te geven. Keine gehele campagne der berigting was daarin betrakten.

«De berigting van Castavia (de gewone wapenplaats der Gariblun in Aragon) heeft bij eenen uital het stedelijk bestuur eenen zachte plaat gesmeerd.

«Den 27sten heeft men op hetzelfde oogenblik, alle de kerken van Valencia van hare kostbaarheden herrold, ten einde die tot voorziening in de bedienden der schatkist te doen dienen. Het volk is over deze maatregel zeer ontvreden.

«El Roya [een Gariblun partijganger] heeft 107 manschappen, die bij de vestingwerken van Arco in bezette lagen, overvallen, gevangen genomen en doodgeschoten. De kapitein-generaal is van dezen overgevallen. De regering heeft niet 2000 man in den conink van Bahia gevonden te merken van Toledos' garnizoenskasteel, en de opstandelingen zeer sterk. De gransmech in het voorstadion Kartafolone was nog altijd door de opstandelingen voor behouden.

«Moës lag nog steeds te Biarritz ziek, maar is vroegomnes om zich weldaer na Montpellier te hegeven.»

«Bayonne des 17den November, ten half zeven ure des avonds. Castavia des 28sten October des afgel. vermaectard. Men heeft daartoe de stadt Lleida en de provincie niet al meedig gerek't van Indien, garighe pormakte soldaten gesmeerd.

«Den 1ste December te Madrid, ten gevolge der kriegserigeringen, groots oorlog. Rosil stond den 28sten van de brug van Arzobispo wetede, was Gomes' ech bevond. Alaric is den 27sten de Sierra Morena overgetrokken. Narvaez stond den 3den te Arganda, nabij Madrid.»

«Barcelona, den 3den November des aven ure des morgens. Gomes' en de regering van de ressortering van Almeria te vergenoegdacht, dat den Tang over te trekken is, dat er dan te Madrid te gaan is. Rosil te Indien, zijn vercherende, om in Andaluzia tang te keren.»

«Er is een voorstel te de Cortes golaan, om een spottelik' eerder opstart het gedrag van Rosil te doen plaats hebben. Het is door het ministerie bestreden en niet eens meerderheid van 22 stemmen verwoemt.»

«Den 28sten van de gransmech weg heeft men tijdingen uit Madrid tot den 2den November, dat de regering van de ressortering van Almeria te Almeria te veroveren, dat Rosil niet, betrekkelijk den 28sten Oktober in de provincie Toledo is geplaatst. Het behield enige verachtingen over den organische uitval van zijne marchen, die onder ander sek daarnaas toetschinen schijpt te zijn, dat Rosil zich steeds heel voorgedreven, dat Gomes' zijn terzagig is en een ongelijke rigting toe doet, en niet in Estramadura van dorven valen. Voorts zag general Rosil, in den nacht van den 28sten onderling te zijn gesprekken, dat Gomes' was om den Tang over te trekken en niet in de gehoersamte Antic te werken, en dat van daar Madrid te veroveren, of misschien Sax, Illescas of Segovia te etervallen. De Gariblun heidelijker schijpt seiter werkelijk dit plan tot uitvoer te hebben gelegd, daarbij, volgens geruchten, dat den 28sten in Madrid te onhoop waren, den 28sten te Traxilio was binnengekomen, den 30sten op Almeria aankwint en den volgenden dagte dat enige werkelijk den Tang was overgetrokken. Rosil versigt in zijn legerleider, dat men hem is terversterking de legerslechting van gesnechte. Nochtans heeft hij de regering van de ressortering van Almeria gostaan, wante annorie, waarsil op te maken is, dat Rosil alleen sich is zwak grouw, en Gomes' is bestreden, mocht deze welig dat zijnen lagt ten noorden van den Tang geen kinderpaaal sal enimosten. Alaric, volgen lastelde legerbezig, den 28sten de Guadiana overstrekken, ten einde sich mit Rosil in verbond te stellen, aussi de beide genoemde generale der Konings, die zoa hoog hebben opgegeven van hunne vroomheden, waerdende tot intrekking van Gomes', toos op den landen sterren, en aldus van de slander ontslaven.

Het Madridsche regeringskabinet van den 28en behield een kort berigt over de verovering van de wapenplaats Castavia, waarmen voorstelt, dat de ingezetene en de bezoeting dies dekt, zoodra hies in de muren was geschoten, over de walen van uitgaapt, en dat er 20.000 man aanlig zouden geweest rja, om dit te beletten. Het

لۆرد جۆن پۆنسۆبى (١٨٥٥-١٧٧٠)

چونى پاشاكوره بۇ ئەستەمبول

بەگویرەتى رۆژنامەتى (Nederlandsche staatscourant) كە لەرۆزى ۱۲ ئى نۆكتىپتەرى ۱۸۳۷دا، چاپ و بلاوكراوەتەمۇھ، بېپىنى راپۆرتەكانى كە له ناوەندى سەركەتى سوپاواھ لەتۈرۆس گەمىشتنووه، حافىز پاشا سەركەمەتى گەمورەتى بەسەر كورداندا بەدەستەپىناوە سولتان ئەو سەركەوتنانەتى بى خۆش بۇوە بەو بۇنىمىيەشەوە سولتان بەدەستى خۆى نامەيەكى بۇ حافىزپاشا ناردووە بەمروارى چوارچىوەكەتى رازاندۇتەمۇھ ئەمەنیتاش مىرى بەناوبانگى رەواندۇزكە رۆل و بەشدارى لەئاشتىي كوردىستاندا ھەبۈوھ، بانگىشىتى ئەستەمبول كراوه.

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

DONDERDAG,

221.
1837.

12 OCTOBER.

UITGEVODEN IN DEN HAAG.

TURKIJE.

Uit Constantinopol wordt van den 6den September geschreven: « Alle solden erigen tijdt niet tot handhawding des legeren aan den Taurus ontstaans, horenne verordeninge dat de legeren niet meer dan half-a-jaar volstaan op den huiden herten te houden. » Hij vereerde die opeindende oorlog, en dat de Turken, waer te non verschijnen hadden, en mocht het later opeenhalen, van voet tot vleugel kunnen stroopten tot karkassen. De Sultan is toe te troeden dat de regel van Half-Patch en art door dezelve nagevoerde leger, dat bij aan dien generaal een equivalentie hadt, en eijt niet diamant en niet portret gesmeed heeft. De bekende Rovende-Hey, die reeds berroegd was in konstantinopel beginnende, levens en Amstelveld, moet nu worden.

« De legeren van Parijs zijn uitgestreden, want nu worden: » De Franse legeren Hendt hong. Als in Frankreich standen vandaag Britische Schepen, en de Britten verzoeden dat ze nemen van vrees, hogen tegen den vader landen op met Engelsche bewaarders. Veertig van Henrt, twintig van de Schack niet een seuren antwoorden voor zinscne troepen heeft. Ook de slechte toestand der finanzen, als de uitoering dieser onderneming grottaal belemmeren, en men verwacht daarvan na drie dingen groter rest het land. Overgegaen heet de Schack door zijne overvloedsgaaf veel van zijn populairder werden; algaemeen hervat unterstütched, en een vrest, dat, indien de cont van den Schack legeren hem opstaan, hij van stand en allen vindt. Dat alles in der Schack door zijn vrienden eerig onder het oog gehouden, maar heeft geringen indruk op hem gemaakt. »

FRANKRIJK.

In den Parisischen Moniteur van den 6den October leest men: « Yesterdien den 6den October, op den middag. Den Iste van de drie eerste brigades van de Fransche legerendienst in de provincie Constantine met den Hertog van Nemours en den generaal Beaumont een gesluit van het gesluit van het korps, en dat de generaal de Seybouse overgenomen. Het was een vaste. De overige vaders wachten nog de dag, dat de drie eerste brigades vertrekken. Men hoopt, dat alle den 6den onder de muren van Constantine vertrekken zal zijn. In den grotstond der machtschappen van het 12de regement en in die van de stad [Bouz] heeft steeds vuurkare verdediging plaats. Den 26ste zijn [de Bouz] 300 panden en 200 artileristen, die van Mansille kwamen, onschepen en naar de legerplaats [van Medjez Hammam] getrokken. »

Dit inaugureerde de Franse harten, die deeltijds weingeen verdiensten hadden, en daags vroegte medegevoerd. De Franse legeren, die de vaders van de drie eerste brigades van Constantine, die niet veer sterre van Constantine ontgaapten en zielig hoopten in een val. De Franse zetten den kannen tegi op den lakenoever, die rivaal voort, die waarschijnlijk thaze nog wel op de Noord plaatst, doornbaar kan zijn. De Franse ontvangers dreigden in minimaal alleen belangrijc, omdat daartoe bliekt, dat de Fransen bij het begin van hunnen march gegenover stonden van de zijde der vinding Archeses hebben ontmoet. Langs den gewassen weg kreeg men melding om Bent en den Midden-Seybouse, waarin, en hier vermoedt der generaal, de vaders van de drie eerste brigades van de drie eerste brigades van Constantine niet was aangekomen, nadat den 6den October zich van al de legerplaats van Medjez Hammam is heropgaen van stelen, gegeen woest. » En heel Archeses heeft een leger op enige aars afstand van Constantine neergeleggen. Zijne ruiters stoopen tot op kerten afstand van Medjez Hammam. Er bestaat alle reden om te vermoeden, dat er reeds op den eersten dag na het velde trekkens een schier grottaal zal plaats hebben. »

— De Franse regering doet ihuus weder moeits, een onderhandelingen met de Neger-opleghok Habi van te kennen, enpdat deze vinding een duijld der geldsmiddelen, die tij tot pog harer onafhankelijkhed en wijschadebestelling der gewone plannen op dat eiland verschijnt. Digt is, mocht behoorlijk worden, dat de generaal de Seybouse en den 6den October, die de vinding van de drie eerste brigades van Constantine niet was ontgaapt, dat de Franse legeren op Habi, de huer Gorher, die zich etenigen tijd in Frankrijk heeft opgedoken, thazu met een zondig der Franse regering, waar genoemd eiland vertrouwen is, en dat ook de heer Lascaux, met een soortgelijke reding, zich eerst daarboven niet te begeven. Da hante was hiel van de kamer der Afgerangden, en beslaan de kruisen van het arrondissement, dat hi vergewoonwoude. Vertrouc van, werget dat de generale verantwoordelijkheid van de vinding van, en de vinding van de drie eerste brigades van Constantine niet was ontgaapt, dat de Franse regering, dat de vinding van Habi zullen verwachten. En hante thazu mocht groot streemming is den bandel en zelf een belangrijke schaarsche van levensmiddelen. De voorste der republiek, Generaal Boyer, heeft, onder dagtekening van den 20den Julie, eer

proclamatie aan de handeling van het eiland afgeschrift, waer in 10 derden tegewoedigen, en gezonden toward comites van de hofdienst in de Vereenigde Staten en elders, waerdelyk de hofdienstengeschriften, diep het eiland gehucht heeft, toeschrijft. Hij maast tijds de stuk de hofdienst van, en door mijverheid en een voorzigtige spartaansche houding, dat het hem en haare hulgewaent technici niet hadden gedwongen, en en noch niet te veel op den nauwer van hulgewaenten te vertrouen, en dat, mijnsdaer te tegenwoordige onderhandeling, alijd con waarschijnlyk in de handen van de vaders van de drie eerste brigades van Constantine, van dat de vaders van de drie eerste brigades van Constantine niet zich veroegd te maken op het antwoedende der voorstaal wortelgewaen, die niet meer hoopt te worden, en door olatzen, deugde of hulgewaen regent verried te worden. Aan de optrede ambassades velt hij het tot pijn, en dat de vaders van de drie eerste brigades van Constantine niet meer hoopt te worden, en dat de vaders van de drie eerste brigades van Constantine niet meer hoopt te worden, en dat de regen en eigenaardien der ingrediënten te beschermen. »

De Franse regering heeft den 6den October, door middel van de telegraaf, de tijding ontvangen, dat de graaf van St. Leu, aan de kwintijn zakte, waaronder alijd lang op haer lasten Arcoberg, in het Zeelandse kanton Tervueren, leeft, overleden is. Daer vaste, en onder den naam van Koningen Bartouw bekend, was den 10den April 1785 geboren, en in dat jaar 54 jaren oud geworden. Zij was een zoon des koning en bergerden Alexander de Sausmarens en van Arcoberg. Zij liet, als generaal van Nederland en den Franse Republiek, Den 30den Maart 1802, enkele tijden later, Napoleon. Mit dij breschi, is thans een dichts een noot in hem, de prins Napoleons Lodewijk, die nich in het vorige par diezen miniatuur paling in het zaaktheek van eenen opstand te Saaerburg heeft berecht gemaakt. Dese Prins is enlaeg van uit Amerika, waarheen hij op een Fransch oecelchip was overgescreid, in het gelaen van Arcoberg overgekomen, om van ejns moeder de oogen te sluiten. Men merkt, dat de Franse regering thans, na het oefen van St. Leu, sterker dan waren, op de verwoesting den eersten Napoléon van de Franse Republiek gepragt, en zal standhaften. En in 1813 is een werkt, dat het hiede vermoeden, gesticht: de Koningin Hortense in Indië, in Frankrijc en in Engeland, intwikkeli gregt werd de graaf van St. Leu tot schrijver te hebben.

SPANJE.

Het Franse regeringsschild behint welke daer volgende telegraphische inrichting wegen de kruisverrichtingen in Spanje:

« Bayonne den 7den October, ten acht ure der avond. Van San Sebastian is den 6den dezer een tijdt galas, om Gustavus de negro te verlossen. Lord John Hay heeft den dene uiterstening, die gedraging is gekikt, medegevoerd. De dactos gehante troepen zija den dene niet met reden te beklagen temerigheert. Men wilde dat de generaal Don Carlos zich weer in Navarra beveind. De hante van San Sebastian en van Arcoberg hebben, en niet mit de hofdienstengeschriften van Den Carlos te voegen, hadden twee dagen lang de kruisverrichting langs den gaeten weg van Madrid overstreden. »

Gustavus is een kleine zerfpaas, enige vader ten westen van San Sebastian, die reeds seldens persoonlijk tijd in hant den Carlissen was. Het huid congerende vermoed, dat de Britsche vlootengeschriften hant niet behoren nich haft gracht, om zins eenne anderstijns deel te nemen, dat niet veel meer, dan een strooptogt segelt gewest te zijn. De Grootmaitre heeft in Parijs het gerecht vermoed, dat Den Carlos niet meer in Spanje is, en dat de hofdienstengeschriften te brengren, van hem nog levend in de Baskische gewesten of in Navarra te brengren. Men keert op de Parisische hante van den 6den October een dit gerucht enigt gevolgt gehad, en de Spaansche hante zija den ten gezelde aldaar onlangs gevest. Hid zilversum der telegraphische dienstes conserit dit gerucht, en de redenreking, dat men roede mermaals, vender enigen grond, dat diergelijcke hofdienstengeschriften niet vertrouen.

De sermone hrievan uit Bayonne van een hter word vermoed, dat de generaal Don Carlos niet meer in Spanje is, en dat de hofdienstengeschriften van den 6den September ingelopen van die goedenheit, en merkt eenen bewijf te zien, dat de Grootmaitre generaal Zaragoza gehad heeft in Guad-Kaselle, aldaar een goed van opstand had aangevoerd, waarmee het Madridsche bestuur de verderfelike gevolgen moest en meer tot ondervinden. In de Spaansche hoofdstad hield men het baileidens reeds voor uitgerukt, dat de hante eigentoen in Spanje plaat hadden verkeeringe van ledien den beide wegeën. De komende week moet de generale propositie van den 6den September, Kaselle en de Marche, en eenen regelmatige wijde konden plaat hebben. Overal toch ware nog Catholieke bestuur het bestuurder, salles de minste hante door vrees terug werden gedreven, en om de verkeeringe desdelft te zonen; of ook, wegens hante vorderdheid van Den Carlos, dancor nisi willes medewerkers. Te

پاشا کۆرەی رهواندوز میریکی دەولەمەندو دلەرق

سەبارەت بەپاشاکورەی رهواندوز، بېروباوەرى جۇراوجۇرۇ جىاۋۇز ھەن، ھەندىيەك پىان وابۇوه كە پاشا کۆرە بۆيە ناوى كۆرە لىئراواھ نەك بەھۆيەي كۆپرۈبۈھو تاكەچاۋىكى ھەبۈھە، بەلگۇ يەھۆيەي كە كەسىكى مەزن بۇھو لەئاكامى كارەكانى ناوناوى گەورەي لىئراواھ لەزمانى خەللىكى رهواندۇزو ناوجىڭكەھو بۆتە كۆرە. دكتور جەمال نەبىزىش لە نامەي دكتوراکەي كەلمەسر پاشا كۆرەيە، پىشتىگىري ئەم بۆچۈونە دەكات و ناوى تىزكەھشى بەھە شىۋىيە دايرىشتووھە. ھەروەھا سەبارەت بەسروشت و ئاكارو دەسەلاتخازىي مىرۇ ئەم سامانەشى ھېبۈوه قىسى جۇراوجۇرەمە.

لەم رووھو، رۆژنامەي فەرەنسىي (Journal de La Haye) لەزمارە ۱۰۱ اى خۇيدا كە لەرۆزى ۲۹ ئەپریل ۱۸۳۷دا، چاپ و بلاوكراوەتھو، واتە پاش شىكستى مېرۇ خۆبەدەستەودانى و چۈونى سوپاى عوسمانى بۇ رهواندوز، ھەوالىكى لەلاپەرە يەكمى خۆيدا لەچوارچىوهى ھەوالىكانى تۈركىيادا دابمىزاندۇھو نۇوسىيەتى: "بەگى رهواندوز، پىاوه يەك چاوهكە، كە بەم دوايىھە لەلايمەن سولتانمۇھ فەرمانى لىخۇشبوونى بۇ دەرچۇو، خەركى سەردىانى ھەممۇ وەزىرەكانە وەك خۇئامادەكىرىنىك بۇ رۆيىشتىن و گەرانمۇھ بۇ كوردىستان. ئەم ئىستا باھەتى رىزۇ ئىيەتىپارىكى زۆرە بەھۆى ئەم پالەوانىتىيە كە دوايى مردىنى نواندۇويەتى. ئەم ئەم كاتە تەممۇنى ۱۶ سالان بۇھو لەمەن گەنجلەر بۇھو كە دانى پىدا بىرىت. پاش مردىنى باوکى، تەمواوى سەرمانى بەنەمەلەكەي رەتىيانكىردىمۇھ دان بەدەسەلاتىدا بنىن و ملى بۇ كەچ بەكەن بەھۆى گەنجى و ھەروەھا دلەرقىي و بىرەمەمە.

هەر بۆیە بەگى رەواندوز، دەستبەجى چووه نیو سەرۆكەكان و
ھاوارىيىرىد: ئا ئىوه گومانتان لەبويىرىي و ئازايەتىي شەخسىيەم ھەمە،
ئىستا بۆتان دەسەلمىن كە من دەتوانم چ قوربانىيەك بىدم. لەكاتىكدا ئەمو
قسائىەيى دەكىد، پەنجهى كەد بەچاوى خۇيداو چاوى چەپى دەرھىتاو
خستىيە سەردەستى. ئەوانەيى لەھە ئەن بۇون بە بىنىنى ئەم رووداوه
نائاسايىيە يەكسەر خۆيان لەبەرقاچىدا فەريداو ملکەچىيان نواد و وەك
سەرۆك قبۇلىان كەد، پاشتريش وەك شىر بەبۇونەگىيانى يەكتەر...
ۋادىيارە كاتىك ئەم قارەمانتىيە بەر بەرىيىانەن بۇ سولتان گۈراوەتەمە،
كارىگەرىيى لەسەر كەدووه بۆيە بېرىارى داوه ھەمەو ئەمە شت و
كەملۇپەلە گەرانبەھايانەي بۇ بىگىرنەوە كە لەكاتى بەدىلكردىندا دەستى
بەسەردا گىرابوو.

په‌راندی سهری پاشاکوره‌ی رهواندوز

روزنامه‌ی Journal de La Haye (لهرماره ۲۴۸) که خویدا کله روزی چوارشمه‌ی ریکهوتی ای دیسمبری ۱۸۳۷‌دا، بزمانی فهرنسی بلاوبوتمه، لیمیکمین لاپریداو لهرزیر ناویشانی "تورکیا"، هموالی چاره‌نووسی میری رهواندوزی بهمشیوه‌ی گیر او هتموه، ئهو میره‌ی که لمپایزی ۱۸۳۶‌دا، دستی لمبه‌گری بمرداو بمناچاری خوی راده‌ستی هیز مکانی عوسمانی کردو رهوانه‌ی ئسته‌مبول کرا بۇ ئوهی لهوی داوای لیخوشبوونی سولتان محمد بکات. پاش ئوهش و مک راگه‌یندراوه که فهرمانی لیخوشبوونی و هرگرت و لەنیسانی ۱۸۳۷‌دا، بمره‌و کورستان گەرایه‌وه. هموالکه دەلتیت : " هموالی فهرمی ئوهمان له ترابزونه‌وه و هرگرت‌تووه کە دەلتیت، پاشای رهواندوز کە لەلایسن سولتانه‌وه فهرمانی لیخوشبوونی بۇ دەرچوووه ریگه‌ی پىدرابه و بگەربەته‌وه و لاتکه‌ی خوی، دیسانه‌وه و مک ناپاک خوی راگه‌یاندۇته‌وه باجی ئهو خیانه‌شی داوه، حافیز پاشای سەرەتسکەر کە هەر لەسەرتاوه سەبارەت بە میری رهواندوز نىگەران بۇو، کارى بۇئەوه کەر بەلگەم تاوانکار بیمه‌کەی دەستکەوتیت و دواتر پەيوەندىيىكەر بەدادگاكانه‌وه و ايىكەر دەستبەجى سەرى بېھرېئن.

هەوالي مەركى پاشاكورەي رهواندوز

روزنامەی (Utrechtsche courant) کە لەزمارە ۱۵۰-ئى خۆيدا كەلەرۇزى ۱۵ دىسمبىرى ۱۸۳۷-دا، چاپ و بلاوکراوەتتەوه، لەچوارچىوهى ئەمە هەوالانەي لەسىر تۈركىيە عوسمانىي دايىمىزندۇون. باسى مەركى پاشاي رەواندوزىشى كەرددووه نۇوسييەتى: مردىنى مىرى بەناوبانگى كوردان، بەگى رەواندوز، بەھۇى ئەمە دۆزىنەوانەو بۇو كە لەبەلگەمۇ ئەمۇر اقەكانى پېرتەپاشا بەدەستكەمۇتۇون. هەربۆيە تىيگىيەشتىن بۆئەمە ھەبىو كە كوشتنى ئەمە دەۋايىانى بەدوادا بىت لە ئەمەرىيەنۋىپول. بىروا وايە كە پېرتەپاشا بە ژەھەر كۈزۈرابىت. كەسىك لەسىمېرنادە ئەمە زانىوە.

کاری عەبدولرەحمان پاشا کۆتاپی هات.

(Feuille politique چوارمەن رۆژنامەی فەرەنسىي لەلەپەرى چوارمەن رۆژنامەی فەرەنسىي du département de l'Issel-supérieur) يەنايەرى ۱۸۱۲دا، چاپ و بلاۋىكراوەتەوە، ھەواپىك بلاۋىكراوەتەوە كە دەلىت: بابى عالى ھەوالى خۆشى لەبەغداوە بەدەستگەيشتۇوە كە ئەمۇ ئالۇزىيى و پېشىۋىيەمى بەھقى خوليا نائاسايىمەكانى عەبدولرەحمان پاشاوه لەكوردىستان ھاتىبووه ئارا، دواجار كۆتاپىيان پېھات.

Pacha a été destitué le 18, et Mehmet-Pacha grand-écuyer de son hautesse a été nommé grand-amiral. On espere que la marine retirera de grands avantages de cette nomination, car Mehmet-Pacha n'est point étranger à ce ministère: il a été élevé à l'école de Kustuk-Hussein Pacha, auquel on doit les améliorations qui ont eu lieu dans la marine, ainsi que la perfection qui règne maintenant dans la confection des vaisseaux Turcs.

Depuis les derniers avis qu'on a reçus d'Egypte, il n'est parvenu aucune nouvelle sur les progrès de l'armée Turque contre les Wechabites en Arabie. D'après les rapports des témoins oculaires: les préparatifs qui font Mehmet-Aly-Pasha, gouverneur de l'Egypte, sont considérables.

La Porte a reçu de Bagdad l'heureuse nouvelle, que les troubles excités dans le Kurdistan, par l'ambition excessive d'un certain Abdurrahman-Pacha, étaient enfin appasés.

R U S S I E.

Petersbourg, le 13 Decembre. Le commerce du sel vient d'être rendu libre à compter de 1812. Il sera en outre permis à tout propriétaire de chercher dans ses domaines des sources d'eau salée, d'en faire tirer du sel et de le vendre à son profit. Jusqu'à présent le gouvernement fournissait du sel à ses sujets; et comme les frais d'exploitation augmentaient annuellement, il a cru que l'industrie particulier favoriserait la diminution du prix de cette denrée.

D A N E M A R C K.

کوشتی "هیر شولز" لەكورستان

لە ژمارەی ۲۳ رۆژنامەی ئەلمانىي (Middelburgsche courant) لە رۆزى ۲۳ فېبرايەرى ۱۸۳۰دا، چاپ و بلاوکراوهەمە، بىداخىتى زۇرمۇھەمەلى مەرگى "هير شولز" بلاوکراوهەمە، ناوبر او لىكۆلەرىنى شارەزوا و لىيەتتو بووه، پىش چەند سالىك بۇ گەشتى زانستىي سەردىنى رۆژھەلاتى كردووه. ناوبر او بەھۇ نيازەي كە سەردىنى ئۇ ناواچانە بىكەت كە كەتر بايەخيان پىدراراوه تىشكىان خراوهەسەر، هاتۇوه تاوهە لەنیوجەركەمى توركىيە عوسمانىي و ئىراندا بىسۈرىتەمەو لىكۆلەنەمە لە بابەتە كەلتۈرۈبىمەكانى ئىرانى كۈن و پاشماۋەكانى زەردەشتبىمەكان بىكەت. بۇ ئەم مەبەستەش رووی لە ناواچەكانى ئەرمىنيا و كورستان كردووه لە ماۋەيەي دوايى لەكورستان بووه. ئەم لەكاتى شەپى روس و عوسمانىي، تووشى نەھامەتىي و گرفتى زۆر بۇتمە، بەلام ئازايىھە بەسەرياندا زالبۇوه، تاوهە لەم دوايىھە خۆى و تاقمەكمە كۈزراون. حەكومەتى ئىنگلەزبى پىشىيارى سزادانى تاوانبارانى داوهە خەلکى مەتمان بىكراوى ناردۇتە شوينى تاوانەكە تاوهە لىكۆلەنەمە بىكەن...

overleed gedronken. Men hoopte echter dat zuks geene gevolgen zou hebben.

— Met veel leedwezen heeft men alhier, in brieven uit Tiflis, het treurig berigt bekomen van den dood van den **heer Schulz**, een jong geleerde van groote verwachting, welke sedert eenige jaren, op kosten des konings, eene reis in het Oosten deed. Deszelfs doel was vooral de minder bekende deelen van Turksch-Azie en Perzie te bezocken, en zich gedurende eenigen tijd in het midden van laatstgenoemd rijk te vestigen, ten einde de oudste talen van Perzie te bestuderen, en hetgeen er van de werken **van Zoroaster** nog overig was, zoo veel mogelijk bijeen te verzamelen. In 1826 derwaarts vertrokken, had hij met vele moeijelijkheden te worstelen, door den oorlog, tusschen Rusland en Turkye ontstaan, doch was dezelve gelukkig te boven gekomen. Reeds had hij Klein-Azie en het minst beschaafde gedeelte van Armenie en **Kurdistan** bezocht, en bevond zich nog in laatstgenoemde provincie, toen hij met zijn geheele gevolg is vermoord geworden. Er waren nog geene bijzonderheden dienaangaande bekend. De Engelsche gezant te Tau-
ris had dadelijk de noodige aanzoeken gedaan, om de schuldigen te doen straffen, en tevens een vertrouwd persoon naar de plaats, waar de daad was gepleegd, gezonden, ten einde, in het belang der wetenschappen, de aanteekeningen en papieren van den heer Schulz magtig te worden.

— In onze bladen vindt men eene officiele opgave van de bevolking van Sicilie, volgens de laatste telling van 1829. Dezelve bedroeg in

پهتای تاعون لەکوردستان

لەژماره ۱۲۶۷ی رۆژنامەی ھۆلمزىي (Algemeen Handelsblad) كەمە ۱۹ى مارتى ۱۸۷۲دا، چاپ و بلاوکراوەتمو، هەوالى بلاوبونەوە نەخوشى تاعونى لەکوردستان داوه كە بۇتە ھۇي وېرانكارىي. ھەروەها باسى لەوە كە دكتورشيليمەر (Schlimmer) راپورتىكى لمبارە پەتاكەوە نووسىيە بەلام وردەكارىي زۇرى نەگرتۇتەخۇر. ھەروەها دەليت كە دوا راپورتى فەرمىي سەبارەت بەھو گەپانانەي لمبارە كوردستانەوە كراون خراونەتەسەر راپورتەكەمى وەزىر!!.

oek.
ffers
nar-
eeds
igen
land
zich
uit-
erzię
st-
d de
taats
den
ls te
nge-
ende
vide
ge-
n en
bine
niet-
van
ver-
tus-
stad
vrij
f die
reno-
cho-
r der
chrij-
r der
in de
antal
, ge-
wor-
abriz
daar-
linan
taals-

tat verbetering gedaan heeft. De slechte tijden zijn echter thans oorzaak, dat er niet veel aan ten koste gelegd kan worden. Men beschuldigt Perzië niet te zeer en voorhele de Turksche gezondheidmaatregelen niet meer dan zij verdienken. Die kostbare maatregelen hebben niet kunnen beletten, dat de cholera in Turkije is doorgedrongen. Europa, dat Turkije zóó krachtig heeft ondersteund, heeft er nooit aan gedacht het ongelukkige Perzië in de oprichting eener gezondheids-administratie te help te komen. Dat is niet genoeg te willen, men moet ook kunnen; al dan niet wil ontbrekt het in Perzië niet, noch de bevolking noch de regeering is op het voortduren der cholera gesteld; beiden zouden gaarne het mogelijke willen.

Over de pest, die in Kurdistân en andere provinciën grote verwoestingen aanricht, wordt in dit verslag van dr. Schlimmer niet in bijzonderheden gescreven.

Een afschrift van het officieel verslag van zijne bevinding op zijne inspectiereis naar Kurdistân, is bij zijn rapport aan den Minister gevoegd.

(Overgaande uit het "Algemeen Handelsblad voor Oost-Indië, Januarij 1872".)

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de Redactie.

U dank zeggende voor de opname van mijne mededeeling omtrent onzen twintigetallen stadgenoot Jakob Simonszoen de Rijk, vermeen ik voorzitter geen ondienst te zullen doen aan mijne stadgenooten, als ik ze verzoek de volgende bijzonderheden te willen opnemen, mij gedaan door den heer M. Kooihans, te Middelburg, en genomen uit de echte bisscheden, die onder hem als afstammeling der familie de Rijk, uit het huwelijk van Maria de Rijk met Joost Kooihans, berustende zijn.

Vergaag die bescheiden, was de grootvader van Jakob Simonszoen de Rijk de Rijke Albert van der Gracht, gewoonlijk bekend onder den naam van "Eijkert". Deze Eijkert, die afstamde van Willem Jan van der Gracht, die in 1416 schepen van Amsterdam moet zijn geweest, was gehuwd met Margaretha Remmers; uit welk huwelijk 3 zonen geboren zijn, t. w.: Simon, Pieter de Oude, Pieter de Jonge en 3 dochters. De oudste zoon Simon, bûgenseaard "de Vlijck" van der Gracht, trouwde met Cornelia van der Lot, Willems dochter, en verwekte bij haar 3 zonen: Jakob Simonszoen en Eijkert, bene-

شهری نسیبین و دهستانه‌توی کورده‌کان

روزنامه‌ی ئەمريكي (MORNING HERALD) لەزماره ۱۰۹ دا، كە لەرۆزى چوارشەممە رىكەوتى ۱۱ سىپتەمبەرى ۱۸۳۹ دا، چاپ و بلاوكراوەتموھ، بەدرىزى باسى ئەو شەھى كردووه كە لەسەر روبارى فورات و لەنسىبىن لەنتيوان سوپاي ميسرى بەسەركەردايەتى ئىبراھىم پاشاي كورى محمد عەلەي پاشاو سوپاي عوسمانىي بەسەركەردايەتى حافيز عوسمان پاشادا، لە ۲۴ جونى ۱۸۳۹ دا قەوما و بەشكىتىكى ئابروبەرانەي سوپاي عوسمانىي كۆتايىھات. رۆزنامەكە جىگە لەوهى بەدرىزىي رووداوى شەركەمى كىر اوەتموھ، بەنەخشەش شوينى و جولەي هىزەكانى روونكەردىتەموھ. وېرائى ئەوهش لە پەرەگارافىكدا باسى ئەوهى كردووه، كە پاش ئەوهى حافيز عوسمان پاشا تۇوشى ئەو شىكتە گەمورەبىه بۇتەموھ، لەگەمل پاشماوهى هىزەكانى رووى لەكوردستان كردووه و لەويش ناچاربۇوه كە رووبەررووى ياخىيىوونى كورده راپەريوەكان بىتەموھ ناچاربۇوه لەگەمل ژمارەيمك لەشۈينكەمەتكانى ھەللىئن. كوردەكانىش بەمە دەستكەمەتكىي مادىي گەمورەيان لەچەك و تەقەمەنلى دەستكەمەتتۇوه، لەگەمل ۲۷۰۰ كىسەپارەي باج كە بايى ۱۳ ملىون و نيو پىاستەر بۇوه.

تورکان ئيديعى سەركەوتىن دەكەن بەسەر مۆسکۆفيتەكاندا

لەزىز ئەم ناونىشانە، رۆژنامەي ئەمرىكىي (THE POST-STANDARD SYRACUSE) شەممەرى رېتكەوتى ۸ ديسەمبىرى ۱۹۱۴م، چاپ و بلاوكراوەتتۇوه، ھەۋالىكى لەبىياننامەيەكى فەرمىيەمە وەرگەرتۇوه كە لەئەستەمبول بلاوكراوەتتۇوه، بەگۈزىرەي ھەواڭەكە، ھېرىشى رووسەكان بۇ سەر ناوجەمى رۆزەلەتى دەرياجەمى وان (كورستان) سەركەونۇو نېبۈرەن ھېزەكانى عوسمانىش لەرەواندۇزەنە پېشەرەپەيان كردۇرەن سابلاغىان (مەھاباد) داگىركردۇرە، كە خالىكى گرنگى پالپىشىتى ھېزەكانى روسيايە لە هەرىمە ئازەربايجان.

stopping the houses at
All was in
in the horrors
reigned.
erman army,
reported to be
out to be cap-
the Russians
dz, not only
Russian In-
terior attack on
of Lods, and
upt down on
intum of the

line and from some points the enemy
has withdrawn strong forces behind the
mountains.

TURKS CLAIM SUCCESS OVER THE MUSCOVITES

CONSTANTINOPLE, Dec. 7 (via London).—An official statement issued to-day says:

Near Adjara we have gained new successes over the Russians, capturing can-
not and ammunition.

The Russian attacks east of Lake Van
[Kurdistan] have been unsuccessful.
Our troops advancing from [Razanduz]
have occupied [Bouiboulak] an important
Russian point of support in the prov-
ince of Azerbaijan.

Wales Now a Force National Life of England

espondence of the Prince of Wales, now a force in the National Life of England
his studies, ductions and compilations, became more and more his own, both in thought and expression. In the end, though not yet

روسه‌کان له ۱۴ مایوی ۱۹۱۶ گهیشته رهواندوز

روزنامه‌ی ئەمەریکي (THE SUN) که لەرۆژى ۱۴ مایوی ۱۹۱۶دا، چاپ و بلاوکراوەتەوه، لەزېر ناوئيشانى " ۱۴ مایو لەجهنگى جىهانىيدا" لەزېر سالى ۱۹۱۶دا، نۇوسيويەتى : بۇمبارانى نەمسايىھەكان دەرى ئىتالىيەكان لەتورنتينق، شەرى ئاسياڭىزى ھەلگىرىساند. روسه‌کان گەيىشته سنورى ئىران له رهواندوز لەريگەمى خۆيان بەرھو موسىل.

May 14 in the World War

1915.

Pursued by the Germans, the Russians made a stand on the line of the San River. The Prussian Guard captured Jaroslav in Galicia. With the British forces on the western front lacking an adequate supply of high explosives, Sir John French commissioned his military secretary to lay the facts before Lloyd George, Balfour and Bonar Law.

1916.

The Austrians' bombardment against the Italians in the Trentino opened the battle of Asiago. The Russians reached the Persian border at Revanduz, on the road to Mosul.

1917.

In the tenth Isonzo battle the Italians attacked north and south of Gorizia and in the northern Carso. The British captured Roeux and advanced their line north of Gavrelle. Three British ships were torpedoed, while a German submarine and a mine sweeper were mined and sunk in Heligoland Bight.

1918.

The French effected a gain in the Avre valley, taking seventy German prisoners. U-boats sank the British naval vessel Phoenix in the Adriatic and the 3,000-ton freighter Woolston off Syracuse harbor. The Italians made a naval raid on Pola, the Austrian naval base.

1919.

The Austrian peace delegation, headed by Dr. Renner, arrived at St. Germain-en-Laye. The Baltic Committee met in Paris. The Allies withdrew their blacklists for neutrals.

ئاکاری کوردى سليمانى

روزنامەی ئەمریکىي (ALBANY JOURNAL) كە لمۇرۇزى ۱۹۳۶ مایوی داد، چاپ و بلاوکراوەتمەو، لەزىر ناوىشانى "ئەمەي باوه لەكوردستان"، باس لمۇھەمات كە تەنبا لەنىۋو خەلکانى رۆژھەلات كە بىنراون، ئەمە كوردن كە شەو درەنگ دەخون و بىيانىش درەنگ ھەلەدەستن. كوردانى سليمانى، بەتايىبەت سەركىرەتكانىان شەوانە سەردايان دەكىرى. ئەوان شەوانە دەچنە لاي يەك و تا درەنگانى شەو دوو سى مال دەگەرین لەوى پېكەمە دادەنىش، قىسە دەكەن و جەڭەر دەكىشىن و گۈئ لە مۆسىقا دەگەرن. هەروەها نزىك بەسەعاتىك پېش خۆرئاوا بۇون جۆرە يانەيمەك يان كۆبۈونەمەيەكىان لمېر مالى مەسرەفدا ھېمە، لەوى لە شۇينىكى كراوەدا لەناوەرەستى شاردا پېلى دەوتىرى مەديان [لەوانەيە مەدينە بى]، ھاۋىيەكىان كۆدبەنەوە سەبارەت بە بابەتى جىاواز قىسەدەكەن. لەوى چەك يان ئەسپ نامايش دەكىرى و يارى زۇرانبازىي يان شەرە كەمە شەرە سەگ دەكىرى. كورد خەلکانىكى كۆمەلەيەتىن و حەزىيان لەقوشىمە گالتەشە، ئەوان لوتبەرزىنин و ئىرىھىي بېيەكتىر نابەن. ھىچ كوردىيەم نەبىنۇ بەخراپ قىسە لمەسەر ئەمۇ تر بىكەت، چەندە جىاواز بن، بەلام ھەماھەنگ و تىبان لەگەمل يەك.

and learned who; "the noble who spake last;" "the noble count who spake last but one;" "the noble baron who spake last but two," &c. &c.—*Random Recollections of the House of Lords.*

Koordistan Fashionable.—The Koords are the only orientals I ever knew who sit up late at night, and rise late in the morning. Few gentlemen in Sulimanian go to bed till two or three o'clock, or show themselves abroad till nine or ten in the forenoon. Their chief visiting time is at night. When it grows dark they begin going about to each others houses, where they amuse themselves with conversation, smoking, and music. They will pay two or three visits of this kind in the course of a night. About an hour before sunset, also, a kind of club or assembly is held before the house of the mazraf, in an open place in the town called the Median.—Friends meet and chat on various subjects; arms or horses are displayed; and sometimes matches are made of wrestling, partridge or dog fights.—The Koords appear to be a remarkably cheerful social people, with no kind of pride or ceremony about them; and they are neither envious of one another, nor have I ever heard a Koord speak an ill-natured word of another, however different they may be in party or interest.—

Animal Sagacity.—I was once the friend and master of another dog, who scorned, when he wished to leave the room, to ask (except as a *pis allez*) your assistance in opening the door. He began, (quite untaught) by attempting to open it himself. He frequently succeeded; but occasionally not only failed, but by touching the

A good suggestion by a gentleman to the proposition to convert has been rendered occupant, into a is not a good on premises, to the use which they

A depulation tribes on Lake Williams and Med on Tuesday craft, U. States reservations in some of the mor in.

A brick wall remains of the who came to the during the last which then rage are to be collect the spot marked to be paid for by

Racing—Uni

ناردنی دوو جیوگرافیناسی ئەلمانیي بۆ کورستان

فریدریک ولیهمی چواره‌می پاشای پروسیا (۱۷۹۱-۱۸۶۱) که به "رومانسی سمر تەخت" ناده‌بریت، هەربەوه نەناسراوه که بایه‌خیکی زۆرى بە بنیاتنانى كوشك و تەلارو بالەخانەی و فراوانکردنی شار مکان داوه، بەلکو هەستیکی جوانپەرسەتیی و باخدرانەی بەباچھو ھونھەریش لەئاستیکی بەرزدا بۇومو بۆخشى شارەزايى لەئەندازى يارىيدا ھەبوبو. لەوهش زیاتر ، بەگویرەت رۆژنامەت ھۆلەندىي (Dagblad van Zuidholland en 's Gravenhage) چوارشەممەتى رېکھوتى ۱۷ مارتى ۱۸۵۸دا، چاپ و بلاوکراوه‌تەوه، ئەو کە بۆ ماوهى ۲۱ سال حوكىمی پروسیاى كرد، بایه‌خیکى زۆرى بەكارى ئەنسایكۆپیدايى دەداو جىگە لە فەرمانکردن بۆ دانانى ئەتلەسىنىكى جیوگرافى کە جىگە لە جۆرەكانى رەگەزى مرۆڤاچىتىي، رووهك و گولەكانىش بىگرىتەخۇ. هەرودەدا داوايىكىد كە تەواوى ئەو ياداشت و بىرەمەرييانەي کە گەرىدەكان تۆماريان كردوون، كۆبکرینەوهو لەچەند بەرگىكىدا بەناوى "گەشت بەنیو ھەندستان و ئاسياى سەرروو لە ۱۸۵۷-۱۸۵۴". لەو رووهشەوه بۆ كۆكىرنەوهى زانىاريي چەندىن زانا و جیوگرافیناسى رەوانەي بەشە جىاپاكانى وەك باشورى ئەفەریقىاو فەلمەستىن و ناوجەكانى دىكە لەرۋىزەللاتى ناھەراتست كرد. دوو كەسىشى بەناوى (بانگ و گۆبىل / Bunge en Goebel) بۆ ھەمان مەبەست، رەوانەي كورستان و رۆزەللاتى ئېران كردوو

N.

Zee-

den
oot,

chter
37.
oor-

opel
seps
ge-
gis-
neer

Duitsche Reizigers.

De aardrijkskundige werkzaamheden worden in Duitschland met niet minder ijver voortgezet, dan de geschiedkundige.

De Gebroeders Schlagintweit stellen zich voor, de uitkomsten van hunne reizen door Azië uit te geven, in een uitgebreid werk, dat ten titel zal dragen, *Reis door Indië en Opper-Azië van 1854 tot 1857: ondernomen op last van Z. M. Frederik Willem IV, Koning van Pruissen, en van den Raad der Bewindhebbers van de Indische Compagnie.*

De uitgave van dit werk, dat niet minder dan negen deelen druks zal tellen, en met een Atlas van honderd platen zal verrijkt worden, moet binnen drie of vier jaren voltooid zijn. De helft der platen zal gewijd zijn aan photographische schetsen van de Indische landstreken, van de inlandsche menschenrassen, van de opmerkelijke gebouwen, van de vreemdste plantensoorten enz.; de andere helft zal bestaan uit platte gronden en kaarten, met name eene kaart van Indië en eene kaart van Opper-Azië, elke van zes bladen op eene schaal van 1° 500,000.

Bijna alle deelen der aarde, die nog niet grondig zijn onderzocht, worden op dit oogenblik met een wetenschappelijk doel door geleerde Duitschers bereisd. Hochstetter, Scherzer, Frauenfeld, Zelebor, behooren tot de expeditie ondernomen, door het Oostenrijksche fregat *Novara*, dat, volgens de jongste berichten, aan de Kaap de Goede Hoop was aangekomen. Terzeldere tijd zetten Tobler en Roth hunne nasporingen in Palestina en de omliggende landen voort; terwijl *Bunge en Goebel* van Dorpat met eene Russische expeditie *Kurdistan* en het oosten van Irau doorreizen.

Pas is Otto Blau teruggekoerd van zijn reize door Perzië, op kosten van het Pruissische gouvernement ondernomen; Brandis, van Bonn, is kortelings naar Ceylon vertrokken, in welke streken Jagor uit Berlijn hem is voorgegaan, die op eigen kosten de Oost-indische eilanden bezoekt. Robert Schomburgk ha-

کۆیلەی کورد کەمترین قیمه‌تى ھەبۇوه

لەزماره ۱۰۰ ئى رۆژنامەی فەرەنسىي (Journal de La Haye) كە لەرۆزى ۵ مى جولاي ۱۸۴۰ دن، چاپ و بلاوکراوەتەوە، بابەتىكى سەبارەت بە پەيوەندىيە بازرگانىيەكانى روسيا لمگەمل ناوچەكانى ئۆزبەكتان و شارەكانى بوخاراۋ شىقىا بلاوکردىتەوەو بەدرىزىي پەيوەندىيە بازرگانىيەكان و كاروانى بازرگانى و جورى كالاكانى لەبازارەكانى ئەو ناوچانە خستۇتەبەرباس. لەدرىزەي قىسمىرىدن لەو بازرگانىيە كە لەتىوان روسمەكان و شىفاستەكانى ئۆزبەكتان ھەبۇوه، پاش ئەمەسى داب و نەرىت و ئاكارى خەللىكى شىقىا روونكەردىتەوە كە ٤ رۆزەرى لەبوخاراۋ دۇوربۇوه مىللەتىكى ساكارى ناشارتانىي بۇون و لەحالەتى سروشتىي خۆياندا لېپانتايىەكى جىيۈگۈرافىي سەخت و كەشىكى تونددا ژيانيان گۈزەراندووه، باس لەبازارى كۆيلەفرۆشى دەكات لەو ناچەيە و دەليت، كە خىلە كۆچەركان لەبابانەكانەوە كۆيلەي جۆراوجۇرى روسيي و فارسيي و كوردىي بۇ خەللىكى شىقىا دايىنەكەمن، ئەوان كۆيلەي روسييان زۆر لەلا پەسەندو ۱۰۰۰ رۆبىل بەكۆيلەكى رووسى دەمدەن كە گەمنج و چالاک و زىرەك بىت، كۆيلەي فارسيي زۆر گەران نىن، ئەوان ژنى فارسيان لەزىنە روسمەكان لەلا پەسەندىرە، كۆيلەي كوردىش كەمترین قیمه‌تى ھەمە... .

» La communication principale du commerce entre la Russie et Chiva est le cap Mangischlak , sur la Mer-Capienne. De là , les marchandises vont à Astracan , ou directement , par les déserts des Kirghises , à Orenbourg. Les navires russes arrivent à un jour fixe d'Orenbourg à Mangischlak ; des négocians truchméniens , qui habitent le cap , informent les Chivites de cette arrivée , et les Chivites y envoient leurs marchandises sans retard. Souvent les Chivites accompagnent les Russes jusqu'à Astracan , où l'on arrive en vingt-quatre heures si le vent est favorable. Quelquefois ils font , avec leurs marchandises , une excursion d'Astracan à Nischnei Nowogorod ou à Moscou. Les Chivites , qui viennent jusqu'à Orenbourg , louent des Kirghis Kaisaques , des chameaux , qu'ils paient 10 ducats par tête. Les caravanes ont besoin de trente trois jours pour aller d'Urgentsch à Orenbourg. Les Chivites et les Persans se haïssent mutuellement ; voilà pourquoi le commerce entre ces deux peuples est peu important. On ne voit que très-rarement à Chiva un Persan pour des affaires de commerce.

» Les tribus nomades des déserts fournissent aux Chivites des esclaves russes , persans et kurdes , qui sont à Chiva comme des marchandises. Les esclaves russes sont préférés à tous les autres , surtout s'ils ont de l'esprit , de l'agilité et de la force corporelle. On donne à Chiva pour un jeune Russe bien portant plus de 1,000 roubles en papier ; les Persans ne sont pas si chers , et les Kurdes sont ceux qu'on paie le moins . Les femmes persannes , au contraire , sont préférées aux femmes russes. Les Chivites vendent souvent leurs esclaves pour de l'argent dans la Buckarie ou les échangent contre des marchandises. Les esclaves persans appartenant à des familles riches sont payés cher , parce qu'on obtient des parents une forte rançon lors de la vente.

» Le trafic des esclaves est devenu un besoin aussi bien pour les peuples nomades que pour les Chivites. Ceux-ci achètent pour l'argent qu'ils retirent de la vente , du pain qui leur manque. Les Chivites ont besoin d'esclaves pour cultiver leurs champs. C'est ainsi que ce trafic infâme durera encore long-temps parmi ces peuples , à cause des avantages qui en résultent. Mais aussi long-temps qu'il durera , le commerce de la Russie avec l'Asie ne pourra jamais devenir très-important , parce qu'il est entravé par ce trafic. Le commerce aura une grande importance aussitôt que les relations avec les peuples asiatiques seront établies sur une base solide , et cela ne pourra s'effectuer que lorsque les armes russes auront mis un terme à la rapacité de ces peuplades. Une expédition guerrière contre Chiva est donc commandée par des circonstances impérieuses. »

SUEDE ET NORVÈGE.

کوشتنی نوینمری پاپا له دیاربەکر

بەگویرەتی رۆژنامەی- (Utrechtsche provinciale en stads-courant : algemeen advertentieblad) ۱۸۵۹دا، چاپ و بلاوکراوەتەمە، لەکاتىكدا نوینمرى پاپا نۆقەمبەرى ۱۸۳۰دا، بۇ رۆما، لەشارى دیاربەکر لەلایەن لەسورىيا، ويستوييەتى بىگەرىتەمە بۇ كۈزىدا، بۇ ئەركى ئايىنى كوردانەوه، كۈزراوه. ناوبراو له سالى ۲۰ سال چەندىن ئەركى تايىنى رووى لمتۈركىيا كەدووە بۇ ماوهى ۱۸۵۱ يىشەوە وەك مسيونىرو واعيزى ئايىنى و سەھىپەشتىيەرنى تىرىھى كريستيانىي له تەواوى سورىيا، جىيەجىيەكەدووە لەسالى ۱۸۵۱ يىشەوە وەك سەرۆكى قەشەكانى ترانسيپوليس و نوینمرى پاپا له ئەمۇمنىا و كورستان و ميسۇپۇتاميا دانراوه.

Naar men beweert heeft Frankrijk verklaard, dat de Porte geen regt heeft om het graven te verhinderen van het zoetwaterkanaal, dat zijn water uit den Nijl zal krijgen en voor de behoeften der arbeiders aan de doorgraving moet dienen, en wel omdat deze arbeid geheel afgescheiden is van de doorgraving der Suez-engte.

Gister zijn drie Venetianen, aan handen en voeten gekluisterd, van hier naar eene noordelijke vesting gevoerd.

De vereeniging van geneesheeren alhier heeft aan het *Schillersfeest* niet willen deelnemen. Op de vraag: waarom? antwoordde iemand: omdat de doktoren natuurlijk niets met onsterfelijken willen te doen hebben.

Uit Rome verneemt men, dat de te Diarbekir door de Kurden vermoorde pauselijke vertegenwoordiger in Syrië, *Planchet*, juist op weg was naar Rome, waar men hem gewigtige werkzaamheden wilde opdragen. In 1850 was hij in Turkije gekomen, waarna hij 20 jaren als zendeling en later als apostolisch prefekt over de geheele Syrische zending in Syrië dooibracht, en in 1851 tot aartsbisschop van Trasanoepolis en pauselijk gedelegeerde in Armenië, Kurdistan en Mesopotamië benoemd werd.

BERLIN, 16 November.

Met betrekking tot de Keurhessische kwestie verdient te worden opgemerkt, dat ook die staten, die tot Pruisens voorstel tot herstel der konstitutie niet zijn toegetreden, toch niet voor het voorstel der bondskommissie waren.

Volgens berigten uit Kopenhagen ziet men daar, na de sluiting der zittingen van den riksraad, de aftreding van het ministerie te gemoet.

Voor eenige dagen is uit Dresden gemeld, dat Oostenrijk had aangeboden voor eene herziening van het verdrag van 1856 te ijveren, doch dat dit was afgeslagen, omdat Rusland niets aan Oostenrijk te danken wilde hebben. Dit laatste echter schijnt niet geheel juist. Ruslands weigering moet daarop gegronde geweest zijn, dat Oostenrijks beloften bij andere gelegenheden gebleken waren niet altijd steek te houden.

LONDEN, 16 November.

راپه‌رینی کوردستانی ئیران

بهگویره‌ی ژماره ۴۴ی رۆژنامه هۆلمندی (Java-bode) : nieuws, handels- en advertentieblad voor Nederlandsch-Indie) کەمروزى چوارشەممىي رىكمۇتى ۳ى جونى ۱۸۵۷دا، چاپ و بلاوكراوەتەوە، گۇۋارى (دى كۆستاننتىپۇل) ھەوالى دۆخى شەمزاوى ئیران و قۇولبۇنەوە نازەزايەتىيەكانى كۆمەلانى خەلک و ھەروەها سوپاشى، بلاوكر دۆتەوە فەزاي راپەرین و ئالۆزى تەواوى باكىرى ئیرانى گرتۇتەوە. لەتېرىز، خەلک دىرى چاوبىرسىتىي قايمقان ميرزا ئاغاخان راپەریون، ئەمەن بۇ رزگارى خۆى جلى سوالىكمى لەبەركەر دووه ھەلاتۇوە. دۆخى تېرىزىش ھەر ئالۆزمو خەلکى لەراپەرین و نازەزايەتىيدان.

لەكوردستانىش، دۆخەمەن لەھەمان حالەتىا، لەمۇ خەلکەكە زۆريان رق لە ئىمام قولى خانى خالى شا دەبىتەوە، ئەمەن فەرماندارى گشتىي كىرمان شايەمۇ خەلک ئەمۇ بەبەرپەرسىار ئەزانى لە توانى سالى ۱۸۵۲، كە يەكىي لەناودارلىرىن سەرکەرەكانى ابىبىيەكانى بەناوى مەلا تەيمۇر كوشتووە. ئىمام قولى خانىش وەك ميرزا ئاغاخان، ناچاربۇوە ھەلبىت بەلام گىراوە خراوەتەبەر دەم دوو بىزارە، يان ئۇمۇھىي پارھىيەكى زۆربەدات بۇ ئازادىرىنى يان مردن.

rij van
stenrijk-
klagten
het Sar-
elsel der
met dat
sch ko-
bestaat
ring de
aanran-
ten, die
en kun-
nen ge-
naafhan-
niet naar
aar zijne
inde alle
in zijne
t de an-
e aan te
ereiland
ke door

ent den
t er over
coningin
den ko-
de hand
reeuwde
ersonen
deed de
n, totdat
gezien
wijderd
gen, met
van het
den op-
uisschien
n, reeds
aange-
lig, dat
genomen
r Turijn

van den
n Wal-
van den
oor den
toeloon

zullen erkennen. In den laatsten tijd waren dezen door de regering van Herat vervolgd geworden, waardoor de oorlog is uitgebroken, die aldus in deszelfs oorsprong een religie-oorlog was. Die staat van zaken, waartegen de Engelschen in hunne tractaten met Perzië in 1831, 1838 en 1844 niets hebben ingebracht, zal voor de toekomst blijven bestaan.

De Shah zal geen magt over de regering en het burgerlijk bestuur van den onafhankelijken staat van Herat kunnen uitoefenen, maar zijne hoedanigheid van geestelijk beschermer, gelijk hij dat is over alle Muzelmannen der secte van Ali in gansch Azia, der Schijitten in dien staat behouden. Zijn grootste kracht bestaat tegenwoordig in die geestelijke betrekking.

— Volgens het *Journal de Constantinople* zou de toestand van Perzië zeer haggelijk en dat rijk ten prooijen zijn van burgeroorlog, insubordinatie en opstand van het leger en oproerige bewegingen onder de bevolking.

In het noorden van het rijk zou de gansche bevolking opgestaan zijn tegen de roofzucht en gierigheid van den Caimakan Mirza-Sadik, een neef van den eersten minister Mirza-Agha-Khan. Om zijn leven te reden heeft hij, als een bedelaar gekleed, uit zijn paleis moeten vlugten en, bij het vertrek van den koerier van Tebris, was het grootste gedeelte der bevolking nog in beweging en bare houding bewees ten volle de onrust, die in alle gemoederen heerschte.

Kurdistan verkeerde in denzelfden toestand. De oom van den Shah, Prins Imam-Koeli-Khan, gouverneur-generaal van Kerman Snah, werd door de bevolkingen verfoeid die hem de misdaad ten laste leggen van in het jaar 1852 de Mollah Taïmour, een der meest geachte opperhoofden der bânis, ter dood te hebben doen brennen. Die bevolkingen zijn opgestaan. Volgens een nader berigt, heeft Koeli-Khan, gelijk ook de Caimakan van Tebris, de vlugt moeten nemen, maar later gevangen genomen, bevond hij zich tusschen de beide onaangename uitersten van een zwaar losgeld te moeten betalen of te sterven.

De troepen door het Gouvernement naar Afghanistan en Schiras gezonden zijn in opstand gekomen en geserteed, gedeeltelijk naar den kant van Ispahan, gedeeltelijk in de rigting van Irack-Adjanir, terwijl meer anderen naar de Zuid-Oostelijke provinciën van het rijk zijn getogen. Van de 25000 man ongeregeld cavallerie (bachî-bozoeks) naar Afghanistan vertrokken, hebben meer dan 18000 hunne opperhoofden en vaandels verlaten, om zich aan roof en plundering over te geven.

Mogelijk zijn al die tijdingen eenigzins overdreven, doch iets moet er toch van waar zijn, daar de Turkse gouverneurs der aan Perzië grenzende provinciën het noodig hebben geacht, troepen af te zenden om die

ئالۆزییەکانی کوردستان بەردهوامە

(Nieuwe Rotterdamsche courant) رۆژنامەی ھۆلندیی
لەزماره ۲۵۶ خۆیدا کە رۆژی ۲۷ ئۆكتوبەرى ۱۸۴۶دا، چاپ و
بلاوکراوەتموھو بەگویرەی راپورتیک کە لە ۷ مانگدا،
لەئەستەمبولمە گەشتووھ، ھەوالى بەردهوامىي ئالۆزییەکانی
کوردستانى داوه.

Reeds heeft het petitioneren tegen de invoering van een nieuw wetboek in Rijn-Hessen een aanvang genomen. Ruim 500 burgers van Mainz vereenigden zich den 21sten dezer, in het logement Zum Frankforter Hofe, om een adres in dien zin aan den groot-hertog te onderteeken.

Uit twee onlangs door de sleeswijk-holsteinsche regering aan hare ambtenaren rondgezonden circulaires blijkt, dat zij voor een uitbarsting der ontevreden stemming aldaar vreest. In beiden wordt aan de ambtenaren dringend aanbevolen, een nauwlettend oog op hunne onderhorigen te houden, en het bestuur zelfs van de geringste gebeurtenissen onmiddelijk kennis te nemen.

Berichten uit Konstantinopel, van 7 dezer, melden de aankomst aldaar van Z. K. H. prins Luitpold van Beieren. In Kurdistan duurden de onlusten voort.

Den 21sten dezer is de sleeswicksche stedenverzameling op de gebruikelijke wijze geopend.

In de boodschap der regering aan de steden, wordt gernerlei gewag gemaakt van den open brief. In den aanvang wordt met lof van den ijver der steden voor het welzijn des lands, gewaagd, doch tevens te kennen gegeven, dat, op weinige uitzonderingen na, in geen der bijzondere voorstellen kan worden getreden.

Reeds zijn in de eerste zitting onderscheiden gewigtige voorstellen gedaan, als o. a. een, strekkende tot intrekking van den open brief, en een ander, dat de koning het tegenwoordig stelsel van regering zal veranderen, hetzelve op waarheid en gerechtigheid grondvesten, zich van raadversers zal voorzien, die het vertrouwen des lands genieten en den president der kanselarij, graaf Moltke onmiddellijk uit zijne dienst ontslaan; alsmede een derde, strekkende tot inlijving van het hertogdom Sleeswijk in den duitschen bond, enz. Voorts werd nog besloten, tot eene woordelijke mededeeling der verhandelingen.

Fransche Post.

PARIJS, 24 October. De hertog van Aumale is den 23sten

سەركوتى خيئە كۆچەرەكانى كورستان

روژنامه‌ی هولندی (Nederlandsche staatscourant) لەزمارە ۳۸-ی خۇیدا، كە لەرۆزى ۱۳-ی فېبرايەرى ۱۸۵۵دا، چاپ و بلاوکراوەتھو، ھموالى ناردىنى فەرماندارىكى توندوتىزى لەلایەن ئىستەمبولمۇھ بۆكوردستان بلاوکرۇتھو، بۇئەھەي كە كار بۇ سەركوتىكىنى راپېرىنى خيئە كۆچەرەكان بىكەت و بەشىك لەھىز مەكان لەئىستەمبولمۇھ بەرىت و بەشىكى دىكەش لەھەلمەھو.

Vergens een door den Franschen moniteur medegedeeld berigt uit Varna van 4 Februarij, was van Sebastopol niets van gewigt te melden.

TURKIJE.

Particuliere berigten uit Konstantinopel van 1 Februarij zeggen, dat de Porte een plan van hervormingen in het binnenlandsch bestuur en de burgerlijke inrichtingen des rijks ontworpen en aan de gezanten der Westersche mogendheden medegedeeld heeft.

Daar de opstand onder de zwervende volksstammen van Kurdistan (in Klein-Azie) een bedenkelijker aanzien bekwam, heeft de Porte een nieuwe gouverneur naar dat gewest gezonden, die deels uit Konstantinopel en deels uit Aleppo troepen derwaarts zou medenemen.

ENGELAND.

Zaturdag jl. is te Londen eene proclamatie der Koningin uitgevaardigd, waarin ieder die aan Rusland oorlogsschepen of bouwstoffen daarvoor levert of eenigen anderen bijstand in den oorlog verleent, met de tegen

گهشتیک به کوردستاندا

روزنامه‌ی هولمندی (DE TIJD) له زماره ۲۶۵۴ دی ۱۸۷۳ توتی ۲۰ له مرزی خویدا، که خواره‌هی لاپرمه‌ی پینجه‌می هوالی چاپکردنی بهرگی یمکمی / گهشتکمی (تینکو مارتینوس لیکالما ئانیزولت Tinco Martinus / Lycklama à Nijeholt) له پاریس، بلاوکردنه‌وه بمناویشانی : "گهشتیک بۆ روسیا، قەفقات، ئیران، میسۆپوتامیا، کوردستان، فەلمستین، سوریا و هەروه‌ها تورکیا" که لە ساله‌کانی ۱۸۶۶، ۱۸۶۷، ۱۸۶۸ دادا، ئەنجام دراوه.

شایه‌نى باسە، تینکو مارتینوس لیکالما (۱۸۳۷-۱۹۰۰) لە بنېرەتدا له ئەرسوکراته‌کە دولەمەندە فرانسیانیيەكانه کە شوینى نیشته جیبۇونىان لە كەنارى دەريای باکوره لەتیوان هولمنداو ئەلمانیا و زۆرىنھیان لە هولمندا نیشته‌جىن. ناوبر او يەكمىن رۆژھەلاتانسى هولمندیيە کە لە تەممەنی ۲۸ سالىدا، گهشتیکى سى سالەی لە پاریسەوە بەرھو روسیا و ئیران كردووه لەریگەی قەفاسەوەو له سېپتەمبەری ۱۸۶۷ دادا گەيشتۇتە تاران و شەش مانگ لەو شاردا ماۋەتەوە لەوئىشەو بەرھو میسۆپوتامیا بەغدا رۆيىشتوو و پاشان بەرھو سوریا و فەلمستین و ھەشت مانگ لەوئىش ماۋەتەوە، ئىنجا لەریگەی ئەستەمبولەوه گەراوەتەوە بۆ ولاتەكەی و له ئۆكتوبەری ۱۸۶۸ دادا گەيشتۇتەوە هولمندا.

شایه‌نى باسە، ناوبر او كاتىك لە تارانھو بەرھو میسۆپوتامیا بەغدا رۆيىشتوو و لە كاتى گەرانھەشى بۆ سوریا، بەكوردستاندا تىپەریوھ. دەوتىت کە تینکو بەھۆيەي كەمىتىكى دولەمەندبۇوه، لە گەشتەكەيدا ھەر كەلۈپەلىكى كەلتۈريي و شوينەوارىي و رۆژھەلاتى سەرنجى راكىشاوه، لە خشل و بەرگ و نىڭارىك كەرىونى و بەبارىكى گەمورە گەراوەتەوە هولمنداو پاشتىريش ھەممۇ ئەم كەلۈپەلانە بۇونەتە بەشىكى سەركىي لە باباتانەي کە لەمۇزە شارى "كان" تائىستا

نهمايشكر اون.

زانياربيهكانى ئهو گمشتهى كه تىنکو بەزمانى فەھرنسيي و لەماھى سالى ١٨٧٢-١٨٧٥ لە دووتويى چواربەرگدا، كه تىكرايان ٢٢٠٠ لايپرەيە، بلاويىكردونەتھۇ، بىگومان زانيارى وردو دانسقەيان تىدایە كە بەشىكى ئهو زانياربيانە تاييەتن بەكورستان. بەداخموھ تاوهکو ئىستا، ئهو گمشته و زانياربيهكانى نه لمبەردەستى ئىمەن و بۆ بەكوردىيىش وەرنەكىرىران.

VOYAGE
EN RUSSIE, AU CAUCASE
ET
EN PERSE

DANS LA MÉSOPOTAMIE, LE KURDISTAN, LA SYRIE,
LA PALESTINE ET LA TURQUIE

EXÉCUTÉ

ACQUISITION
60,333

PENDANT LES ANNÉES 1866, 1867 et 1868

PAR

T. M. Chevalier LYCKLAMA A NIJEHOLT

TOME PREMIER

PARIS

ARTHUS BERTRAND
LIBRAIRE-ÉDITEUR
21, rue Hautefeuille, 21.

AMSTERDAM

C. L. VAN LANGENHUYSEN
LIBRAIRE-ÉDITEUR

MDCCCLXXII

تورکان دژی لکاندنی ویلایتی موسّل بون به عیراقمهوه

بهگویره‌ی رۆژنامه‌ی ئەمەریکی (THE EVENING STAR) کەلەرۆزى ۲۵ ئى دىسمبەرى ۱۹۲۲دا، چاپ و بلاوکراوەتىو، تورکان ھەر لەسەرتاي ھەولەكانى يەكلايىكىرىدۇمەھى كىشەي ویلایتى موسّل لمپاش جەنگى جىهانى يەكەم، دژى ئەم خواستەي بريتانيا بون بون كە دەيوست بەھۆكارەي كە كوردان زۆرینەي دانىشتۇرانى ویلایتى موسّل پىيكتىن، ئەم ویلایتە پە نەوتە بلکىنى بە مىسىۋۇتامياو دەولەتى عىراقمهوه كە لەبن ماندىتى خۆيدا بۇو. لەم پېنالۇشدا، بىرخەرەمەكىيان دابۇوه نويىنلى تورکان و جەختيان لەو كردىبووه كە زەمينەي ئەخلاقىي و مىزۇوېي و سىاسىي و ئابورىي ئەم پېشاندەرات كە ویلایتە كە بەراستىي بەشىكىبووه لەعىراق. بهگویره‌ی رېكەوتى سان ريمۇ، بريتانييەكان ۲۵% لەسەدى نەوتى موسلىان بۆ فەرمۇنىسىيەكىان دانابۇو. توركەكانىش لە كۆنفرانسى لۇزان بەتوندى پېيان لەسەر موسّل دادەگرت و ئەمەيان رەتىدەكردۇوه كە زۆرینەي دانىشتۇرانەكەي كورد بن و دەيانوت، كە زۆرینەي دانىشتۇرانەكەي ویلایتى موسّل توركىن و نابى بخريتە سەر عىراق. ھەروەها ئەمەشيان دەدا بهگوئى بريتانييەكىان كە ئەڭەر ئەم ویلایتە ھەر لەسەر توركىا بەتىپەتەمەھى ئەم رىگە بەكۆمپانىا نەوتىيەكىان دەدەن كە كار لەكىلگە نەوتىيەكىانى ویلایتەمەھى ئەنەنە نەوتدا بىمن.

TURKS BAN MOSUL RULING BY BRITAIN

TWO OF S

Declare They Will Not Recog-
nize It as Part of Irak and
Mesopotamia.

OFFER OIL CONCESSION

Deny Population of Disputed Ter-
ritory Is Truly

Kurd.

By John Tammie
LONDON, December 22.—Next week the Mosul dispute receives a setback when the Turks notify a British delegation that they could never accept the British contention that Mosul is part of Irak, and therefore of Mesopotamia, over which there is a British mandate. The allies at Paris have been trying to settle the question ever since they arrived in London by means of private discussions; it will come into the conference in connection with the general fit of Turkey's mandate.

Among Reindeer in World.
The Mosul oil fields are said to possess the richest in the world. Under the San Remo agreement Great Britain retains 25 per cent of the output, but Turkey can take 10 percent with the remainder, that the Mosley, containing most of the economy, belongs to Turkey. Since however the population in "British" Mosul wants England to recognize it as Turkish, but says it will allow the British to work it off-field.

Recently Mosley sent a memorandum to the Turkish delegates arguing that its citizens, historical position, economic needs, make it really part of Irak. Turkey's answer is refusal to accept the British argument. In an eight-day discussion the Turks insisted that a Mosul district should be constituted from the rest of Irak and a part of Turkey.

Many People Are Kurds.
They deny that the population level is either Kurd, and that racial reasons should prevail, and conclude that Mosul must be deemed an integral part of Turkey.
Turkey's denominated stand adds another vital point to the oil dispute and is settled when the delegations meet after Christmas. The British delegation has a strong interest in the disposal of Mosul because of oil rights.

WOOD ALCOHOL TOLL.
1 DEAD, 14 STRICKEN

Am. Eskimo and his reindeer, kitchened rapidly in Alaska

Alaska Man H Aid for Re

At the High coast of Alaska, Samson Chinn has taken his reindeer stock and is placing some of his choice animals on the meat market in order to get funds to buy gifts for his wife. This is the way he supports through this year.

He is already laying plans for next year. By raising 1,600 reindeer on the market from Alaska, to be used as meat, he started a business that has been forced to turn over to his confidential adviser, Carl J. Sauer, who is keeping his troubles over the proposition.

Reindeer Hunting Troubles.
Here's the way Mr. Sauer puts up the proposition:

"I've taken over about 1,600 reindeer herd in earnest. He picks out the specimens of the deer each year for his wife and his son, and his business of raising other reindeer to make a profit to fill all the vacancies he has in his herd."

"There are about 15,000 reindeer in our state. In Alaska there are about 200,000 reindeer, most of them are in the hands of the Indians, who are wards of the government just as the Indians are."

كورستان حکومتی میلی پیکدە هینیت

روزنامهی نوستورالی (THE DAILY ADVERTISER) کەلەرۆزى بىنچ شەممەرى رىكەوتى ۹ مiliۆى ۱۹۴۶دا، چاپ و بلاوكراوەتھو، لەزىر ئەو ناونىشانەسى سەرمودا و لەزاري لەندەنھو دەلىت كە، دەركەوتى حکومتىكى نوئى كەلمبەياننامەيەكى راگەيەندراوى رادىيۇ تەبرىزدا ھاتووه، ناوى لەخۆى ناوە حکومتى میللى يان نەتھوھى كورستان، ئەو راگەيەندراوەي باسى لەرىكەوتتنامەيەكى ۲۰ ساله كردۇوه لەنیوان حکومتى ئازەربايغان و كورستاندا.

پەيامنیرى رۆزنامەى تايىز لەتاران وتى ، كە راگەيەندنەكە ماناى سەرسەورمانىكى زياترە بۇ نەوانەى كە بەوردىي دەيانھوپت بزانن كە نىۋەرۆكى راگەيەندنەكەى حکومتى ئېران لەسەرتاي ئېپرلادا چى بۇ كە وتبۇوى : ئازەربايغان تەنما گرفت و مەسەلەسى سەرەكىي نىوخۇبىه!

پەيامنیرى دېلۈماتىكى تايىز وتى، ئاماژەدان بەئازەربايغان وەك نەتھوھىك يان نىشتىمانتىكى نەتھوھى لەچىرۆكىك زياتر مايەى سەرسورمان بۇو، بەلام نەتھوھى كورد، ئەو چەمكىكى نوپىيە و ئاماژەيە بۇ ۵۰۰۰۰ کورد لەئېران، بەلام ئەو ۱۵۰۰۰۰ کورد لەتۈركىيا و ۳۵۰۰۰ کورد لەعىراق و هەروەها .

Kurdistan Forms National Government

834
3781
8121

LONDON. Wednesday: The emergence of a new Government in Persia, styling itself the "National Government of Kurdistan," was signalled in a Tabriz radio announcement that a 20 year treaty had been completed between the national Governments of Azerbaijan and Kurdistan.

The Teheran correspondent of "The Times" says: "The announcement means further bewilderment for those trying to determine exactly what was implied by the Persian Government's declaration early in April that Azerbaijan was 'purely an internal problem'."

The diplomatic correspondent of "The Times" says: "Reference to Azerbaijan as a 'nation' was surprising rather than novel but 'Kurdish nation' is a new term. The title presumably refers to 500,000 Kurds in Persia, but does not include 1,500,000 Kurds in Turkey, 800,000 Kurds in Iraq, and 350,000 Kurds in Syria."

T
pea

S
ame
mer
lati
the
T
the
any
T

REVIEW

FE

راپه‌رینی ده‌رسیم ۱۹۳۷

روزنامه‌ی نوستورالی (THE ARMIDALE EXPRESS) کامل‌رۆزی چوارشمه‌ی ریکهوتی ۱۷ نویembre ۱۹۳۷ دا، چاپ و بلاکراوه‌تموه، لەزیر ناویشانی "راپه‌رینی کوردستان"دا دەلت، کە راپه‌رینیک لەمەلبەندی دىرسیم لەکوردستان، كە ۵۰۰۰ پیاوی خیلەکی تىدا بەشداربۇوه، لەئېرلادا بەسەپاندنی سزای مەرگ بەسەر سەید رەزاي سەركەدەي و ۱۰ کەس لەھاواه‌لانى، ئاشكراكرا. هەروەها ۴ کەسى دىكەش بە ۳۰ سال زىندانى لەگەل کارى قورس سزاداران، ۳ کەسى ترىش حوكىي قورسيان بەسەردا سەپىنرا.

خىلەكان، تەنبا بە دوايىيە كەوتە ژىر مۇدىرنخوازىيەكەي مستەفا كەمال ئەتاتورك و رقيان لە دامەزراندى كارگىرييە نوييەكە دەبىتىموه، لەگەل شىوازى نوييى كۆكىرنەوهى باج و سەرانە. ئەوان ئەو رىگەمەي پېشۈويان لەلا چاكتىربۇو كە لەگەل سەركەدەكاندا مامەلەي دەكرا، هەروەها لەبۇنى ژاندارم و سەربازمکان لەناوچەكانيان بىزارو نارازىيىيون. حۆكمەت ناچاربۇو ھىزىيە ۳۰۰۰ سەربازىي بەكاربەننەت بۇ سەركوتىرىنى راپه‌رینەكەمۇ فرۆكەي بۆمباوايىش بەكاربەننەت.

while newspapers maintaining contact with the German Foreign Office are endeavouring to produce a favourable atmosphere for the Hitler-Lord Halifax meeting, those more closely associated with the Nazi party are still adopting a critical tone. Some even repeat on their front pages the warning of the official Nazi organ "Korrespondenz," notably that "Berliner Tageblatt," which says that warnings are not enough, and adds, "Those working with poisoned pens must have them taken away."

KURDISTAN REVOLT

A revolt in Dersim district of Kurdistan in April, in which 5000 tribesmen were involved is disclosed with death sentences followed by hanging of the leader Seyid Riza and 10 associates. Four others were sentenced to 30 years' hard labour and 43 to heavy penalties. The tribes had only recently come under Kemel Ataturk's modernising ideas and resented the creation of new administrative divisions and new methods of collecting taxes. They preferred the old method of bargaining with chiefs, and also objected to the presence of gendarmes and soldiers. The Government was obliged to use a force of 30,000 to suppress the rising, and employed bombing planes.

CONVERSION LOAN

The Australian High Commissioner, Mr. S. M. Bruce, has announced the arrangements for the underwriting of the conversion of Australian £11,409,965 3½ per cent. stocks due on February 1, 1938. The amount is made up of: New South Wales, £6,427,465; South Australian, £2,982,500; and Tasmanian, £2,000,000. Terms of the conversion loan will be 3½ per cent. at the issue price of £97 for currency of 13 to 16 years, maturing in 1954, with the option to redeem in 1951, or thereafter, on three months' notice. The yield to the investor, calculated on

شەر لە کوردستان ھەلگىرىسايەوە

روزنامەی ئۆستورالىي (EVENING ADVOCATE) كە لەرۇزى ۳ى جونى ۱۹۴۶دن، چاپ و بلاوكراوەتموھ، لەزىزە سەردېرىي ئۇمۇ ناونىشانەي سەرمۇداو لەزمانى بەرپرسىكى ئىرانييەوە ھەوالى دەستپېيىكىرنەوەي شەرى لەکوردىستان راگەياندۇوە پاش ئەمەي كە ديموکرات و كوردىكان ھېرىشىيانكىردىۋە سەرھىزەكانى حکومەتى ئىران، كە گوایە بەرگەيىان لەخۆيان كردووە.

international co-fans differences es." per asserts that f the German ries outside the are just as ready war material as ear ago. ng is done in the to destroy sucherman aggression es which faithful-

ation of atomic energy by the United States, says: "Not a single step has been made on the path for carrying out the peaceful utilization of atomic energy. All the United States' efforts continue to be concentrated on the military utilisation of this new discovery.

Suspects institution

LONDON.— Evidence that the shall is at preso impose a newn the apprehen- picious Malayan nds a threat of ouze, says the rader.

Malayan unrest is sheer misunderstanding. Government's in fact remains that has lost its old good faith," the

observers and agreed that, unless exempt to impose an em by remote com- by a determina- step by step in ith the people,

FIGHTING RENEWED IN KURDISTAN

TEHERAN.—A Persian official said that fighting had been renewed in Kurdistan where the Democrats and Kurds were attacking Persian Government forces who were defending themselves.

Portuguese Bases Returned By Allies

LISBON.—In fulfilment of a wartime pledge, the British base in the Azores was formally restored to Portugal yesterday.

A similar ceremony occurred in the American base of Presence.

The United States ambassador, Mr. Baruch and the British ambassador, Mr. O'Malley were unable to arrive in time owing to their plane having developed engine trouble.

یاسای سهربازیی لهکوردستان

روژنامهی ئوستورالی (THE NEWCASTLE SUN) كه له رۆژى سېشەممەي رېكموتى ٦١ى جولاي ١٩٤٦دا، چاپ و بلاوکراوهتمو، لەزىر ئەو ناونىشانەي سەرمۇھ، ھەوالى راگمياندى ياساي سەربازىي و قەدەغەكردنى ھاتوچۇرى لەتهواوى پارىزگاي كوردستان لمباشۇورى ئىران راگمياندووه، بەدواي ئەمۇ مانگرتنەي ١٠٠٠٠ كريكارى كۆمپانياي نەوتى ئەنگلۇ-ئىرانيي. هەروەها سوپا كەوتۇنە جولەم دەستيگرتۇوە بەسەر ناوەندى سەرەتكىي رېكخراوه پېشەيمەكان و يانەي كريكاران كە لەلايمەن ئەمۇ كۆمۈنىستانەو بەكاردەھىزىرىن كە ئىلىيەام لە حىزبى تودەمەوە وەردەگەرن. مانگرتووەكان و سەركەدەكانى حىزبى تودە بېياننامەيمەكىيان بلاوکردىۋەمە داۋادەكەن كە كۆمپانياي نەوتى ئەنگلۇ-ئىرانيي وازىيەنلىكە دەستوردانە كاروبارى سیاسىي ئىرانيي.

ers leg. Dew had been shot through the left eye and had a knife wound nine inches in length in his stomach, yet his clothes had not been marked by a knife.

Obviously both men were unclothed when they were shot.

It is apparent that their killer attacked them both afterwards and then dressed them before dumping them in the river.

At the spot where the bodies were found there is a thick growth of reeds so that it is unlikely that the heavy bodies would have drifted far.

Detectives think the bodies were thrown from a bridge.

MARTIAL LAW IN KURDISTAN

Australian Associated Press.

LONDON, Monday: Martial law and a curfew have been imposed in the whole of Kurdistan province (South Persia) following a strike of 100,000 workers in the Anglo-Iranian Company's oil-fields.

Persian troops have taken over essential services and seized trade-union headquarters and workers' clubs used by the Communist-inspired Tudeh Party.

Strikers and Tudeh Party leaders have issued a manifesto demanding that the Anglo-Iranian oil company cease "interfering with Persian political affairs."

A man who was hungry and sleep has been dation for three cells.

Entering the ch castle Police Stati Miklejohn, 23, said gry, had nowhere money.

Charged with castle Police Co sentenced to three ment.

Sergeant W. C. Prosecutor) said I apparently suffered and said he had since the previous charged from th in February last.

£20 FI TRAFFIC

At Cessnock Garner Connolly he pleaded guilty while under the at Cessnock on Ju

Constable Brownnelly collided wi Wollombi Road.

When questione ed to be under liquor. When asl licence Connolly left it at home.

For failing to licence he was fi

THE

مهلا مستهفا بۆ ئازەوەنائەوە دەگەریتەوە

ئاشکرايە كە مەسەلەى ئازەربايجان و كوردستان، سەرەتايەكى خىرابوو بۆ دەركەوتى مەملانى و توندبوونەمەنە ناكۆكىيەكاني نىوان يەكىتى سۆقىتىت و ولاتانى رۆژئاواو ئەمرىكا لەكۆتايى جەنگى دۇوەمىي جىهانىيىدا، ئەمۇ ناكۆكىيەكانە پاش جەنگ، لە چوارچىۋە جەنگى سارىدا خويان نمايشىكردو تادەھات ترسى ئەمرىكاو رۆژئاوا لېكىتى سۆقىتىت و سياستەكانى لەئەروپاو رۆژھەلاتى ناوهراست و ئەفرىقا و ئەمرىكاي لاتىن زىدەتر دەبۇو، بەشىوەيەك كە لەكۆتايى حوكىمى ستالىنىدا، رۆژئاوا لەھەمبەر سياستەتى سۆقىتىت و چاوتىپەرنەكاني ستالىن، تووشى توقىن و شەھزادىكى گەورەببۇون و پىيان وابۇ ئەمەرۆ يان سېھى كۆمۈنۈزم بال بەسەر دونيادا دەكىشىت و جىڭەي نازىزەم دەگەریتەوە.

لەم رووەمە، كىشەي كوردىش ببۇوە مەسەلەمەكى دەكە كە ھەميشە رۆژئاوابىيەكان و ئەمەرىكا ئەمۇ لىكدانەمەنە بۇ دەكىرد، كە ھەر لەسالەكانى جەنگى دۇوەمىي جىهانىيەمە بۇتە ئامزايىك بەدەستى يەكىتى سۆقىتەمە، بەتايىھەت پاش ئەمەنە كە سۆقىتىيەكان لەپىناو فشار خستە سەر ئىران و وەرگەرتى جياوگى نەوت، گلۇپى سەوزيان بۆ فېرقەمى دىمۆكراٰتى ئازەربايجان داگىرساندو حەكمەتىكىان لەتەپەریز دروستىكەر. كوردىش بەرابەرى حزبى ديمۆكراٰت و پىشەوا قازىيى مەممەد، كۆمارى مىللە كوردستانىيان لە مەھاباد دامەزراند. ھەرچەندە بەفسارى رۆژئاواو ئەمرىكاي، شورەمە پاشەكشە كە دەرەدۇو حەكومەتكە رەووخان و پىشەوا لەسىدارەدا، بەلام ھەلاتنى بارزانى بۆ سۆقىتىت، دىسانەمە بۆ ئەمرىكاو رۆژئاوا خەمىك بۇو. ئەوان پىيان وابۇ كە سۆقىتىت ھەركات بىمەن ئالۆزى لە باکورى ئىران و كوردستان بخاتمە، دەتوانىت لەم رووەمە زۆر بەباشى سوود لە مەلا مستەفا و بارزانىيەكان وەر بىگرى، كە ئەمۇ كات لمۇي پەنابەر بۇون.

لەم بارەيەمە، رۆژنامەي (THE MERCURY) كە لەرۇزى دوو شەممەي رىكەوتى ۲۳ دى فېبرايەرى ۱۹۵۳دا، چاپ و

بلاوکراوهتهوه، لهزیر ناونیشانی "ئەمیستا رۆژئاوا لەلایمن سورەكانههه له ئەوروپا رووبەرروى هەرشه و دوژمنكارىي دەبىتەوه"، بابەتىكى دابەزاندۇوەن كە باسى مەترسىي سىاسىيەتە دوژمنكارىيەكانى يەكىتى سۆقىت دەكات لەسەر بەرژەوەندىيەكانى رۆژئاوا ئەو ئامادەكارىيەنان پېشان دەدات كە ولاتنى وەك فەرەنساو برىتانيا و رىخراوى ناتقۇ بۇ بەرگرىي و بەرەنگارىي ئەو مەترسىيەنان سۆقىت كراون، لەكتىكدا كە هەر ھېرىشىكى چاھەروانەكراو بىكىتى سەر جىهانى ئازاد.

لەو بارەيەشەوه، باس لەوەكراوه كە سۆقىت لەباشۇورى رۆژھەلاتى ئەوروپاول له رۆژھەلاتى ناومەراست چالاکىي زۇرە. ئەمۇيش بە ئاوردانەوه سوود وەرگەتن لە دوو كىشەي گەلانى پىشىبىخولقىنى وەك ئەلبانىيەكان و كوردەكان. سۆقىت كەمتوتە پىشتىگىريي ئەلبانىيەكان لەررووى سىاسىي و سەربازىيەموه.

ئەم زستانەش، وينەكانى سەركىرەي كوردى سۆقىتىخوا مەلامستەفا بارزانى لەباکورى ئىران دەستىيان كەردووه بە دەركەمەتنەوه. دوو ورۇۋەزىنەرى سۆقىتىي، لەدەروبەرى ناوجەكە دەسۈرەنەوه، كە يەكىكىيان نماز عەللىيەف، ئەوهى پېشىر لەتىرىز لەئىران جىڭرى كەنلىك بۇوه لەپېشىۋودا.

پرۇپاگەنە لەدەرى سىاستى كىشىتكالىي موسەدىقى سەرۆكۈزۈرەن بلاوکراوهتهوه.

دەنگۈيەك ھەيە كە مەلا مەستەفا بارزانى بەو زۇوانە لەشۈيىنى پەنابەرى خۆى لە قەفقاسى سۆقىت، بۇ ئازاوهنانەوه پىشىبىي دەگەمەرنەوه.

**Little Touch
Of Powder**

A dab of powder, and milady is ready to show herself. These two little girls modelled children's Spring fashions in Paris last month. One administers the finishing touch to the other under the watchful eyes

of a senior mannequin

WEST NOW COUNTERING "AGGRESSION" BY REDS IN EUROPE

Australian Associated Press

NEW YORK, Sun.—The relative complacency with which Western Europe had been viewing the danger of further Soviet aggression was coming to an end, the "New York Times" said yesterday.

The newspaper based this opinion on the fact that the North Atlantic Treaty Organisation "now has reversed itself and approved a total of £200,000, or \$3,228,000 more than Gen. Ridgway has asked," for defence construction.

It added: "The French National Assembly has approved overwhelmingly the largest military Budget since the war.

"Britain has announced the largest defence Budget in its peacetime history."

But without the military and economic resources of Germany, the newspaper continued:

"The Western Powers cannot hope to attain the balance of power necessary to induce the Soviet to come to terms, and without it they could stage only a fighting retreat in case of a sudden attack."

Meanwhile, C. L. Sulzberger, chief foreign correspondent of the "Times," in a despatch from Paris, said the Soviet Union was doing its utmost to counter Allied diplomatic efforts to strengthen the defences of the free world in South-Eastern Europe and the Middle East.

The correspondent wrote: "The Soviet Union has begun to devote new attention to two old favourite trouble-making peoples, the Albanians and the Kurds.

"There is evidence the Kremlin has taken a new look at Albania, both politically and militarily.

"Arms shipments sent by sea have increased substantially.

"Russian and satellite weapons are known to have arrived and new artillery emplacements and anti-aircraft batteries have been installed.

"This winter, pictures of the pro-Soviet Kurdish leader, Mullah Mustafa Barzani, have begun to reappear in Northern Persia.

"Two Soviet agitators have been moving around the region, one of them being Nemaz Aliev, former Soviet Vice-Consul in Tabriz (Persia).

"Propaganda against Premier Mossadeq's new agricultural reform policy has been spread.

"There are rumours that the Mullah Barzani may soon come back himself from his refuge in the Soviet Caucasus to promote disorder," Sulzberger added.

کورده یا خیبووه کان دووباره خویریکده خنهوه

روزنامهی ئوستورالی (THE CANBERRA TIMES) كه لەرۋىزى دووشەممەرى رىكەوتى ٧ى جولاي ١٩٧٥دا، چاپ و بلاوكراوەتھو، لەزىز ئەو ناونىشانەمى سەرمودا دەلىت: "جولانەمەكى ناسىونالىستى كوردىي نۇئى لەعىراق بىنگەتەنەوە وادىارە كە پېتىگىر بىبەكەمى لەسۈرياوە بىت. رادىۆى دىمەشق وتى كە جولانەمەكە بەناوى يەكتى نىشتمانى كوردىستانە، كە لەننیو سەركىرە دىيارەكانىيان كاڭ جەلال تالەبانىيە، ئەمە سەركىرە كە پېشىۋى بەرھەلسەتكارى ژىنرال مەلا مستەفا بارزانى بۇوه لە نىئى پارتى ديموكراتى كوردىستاندا، ئەمە كە رىبەرى جولانەمە ئىنىشقاقييەكەمى كرد لەماوهى ١٩٦٨-١٩٧٠. بەياننامەكە بەناو ئاماڙەي بە رابەرى ژىنرال بارزانى رابەرى كوردىي پېشىۋو نەكىردووه، بەلام "رىبەرى سەركىردايەتىيە بۆرچوا خىلەكەبىيە راستەوە سازشكارە بەزىوهەكەى " رىسواكىردووه، هەرودە هىرىشىشى كردىتە سەر حۆكمەتى ئىران كە لەگەل حۆكمەتى عىرافدا بەو دوايىيە گەيشتۇونەتە رىكەوتىن بۇ ھەملەشاندەنەمە جولانەمە چەكدارىيە كوردىيەكەمى بارزانى".

Kurdish rebels re-form

LONDON, Sunday (AAP). — A new Kurdish nationalist movement has been formed in Iraq and apparently it is receiving support from Syria.

Damascus Radio has said that the movement, called the Kurdistan National Union, includes among its "prominent leaders" Mr Jalal Talabani, formerly one of General Mullah Mustafa Barzani's chief opponents within the Kurdistan Democratic Party who led a breakaway movement during 1968-70.

The statement did not mention the former Kurdish leader General Barzani by name, but stigmatised "The inability and failure of the rightist bargaining bourgeois tribalist command". It also attacked the Iran Government which reached agreement with Iraq recently on dissolving the Barzani Kurdish revolt.

Micronesian referendum on future

SAIPAN, Marianas Islands, Sunday (AAP-Reuter). — The people of the western Pacific islands of Micronesia vote in a referendum on Tuesday to indicate their political wishes for independence or links with the US.

Micronesia is administered as the Trust Territory of the Pacific by the United States under a 1947 United Nations mandate.

Geographically the territory sprawls over about 7.7 million square kilometres, about the same area as Australia.

But the 2,100 tiny coral atolls and volcanic islands have a total land area of only 1,800 square kilometers.

The population of about 115,000 people on the three archipelagos (the Marianas, Marshall and Caroline Islands) speak nine different languages and are widely disparate in cultural traditions.

هیزهکانی تورک پهلاماری سمکویان داوه

رۆژنامەی فەرەنسىي (L Homme Enchaine) كە لەرۆژى ١٧ ئى نۆڤەمبەرى ١٩١٤دا. چاپ و بلاوكراوەتەوە، لەزىز سەردىرى "سەرەرۆبىيەكى تورکان" دا، ھەوالى بەرمى جەنگى لەرۆژھەلاتى كوردىستان راگواستووھ باسى لەسەركەمەتنى هیزهکانى روس كردووھ لەنزيك سۇرەكانى ئيراندا. ھەروەھا باسى لەمە كردووھ كە شەر سەرەتا لەورمى لە ٨ ئى نۆڤەمبەر لەدەربەندى خانەسوم دەستىپېكىردووھو هیزهکانى روس لە ١٠ ئى نۆڤەمبەر توركىيانىان شكاندووھو دوو ئەفسەريانلى كوشتوون. لە ١٢ ئى نۆڤەمبەر دىسان تورکان پهلامارى قۇلۇكى لەشكى روسيان داوه، بەلام هىزى پاپىشى فرياكەمۇتۇوھ.

ھەروەھا ھەمالكە دەليت كە لەھەمان رۆژدان واتە لە ١٢ ئى نۆڤەمبەر، تورکان بەشىك لەھىزهکانىان بۆ پهلامارى سمکوی كورد كە ھاوپەيمانى روسمەكان بۇوھ، رەوانە كردووھ لەچەھەرى، شەر چەند رۆژىك بەردموام بۇوھ، هەتا هىزهکانى روس بەھانايىوھ چۈون، دوو كە كوردانى ھاوپەيمانمان پېكراپۇون كە يەكىكىان برايەكى سمکۆ بۇو.

L'aventure turque

SUCCES RUSSES PRÈS DE LA PERSE

Pétrograd, 16 novembre. — On télégraphie d'Ourmia que les hostilités dans les régions frontalières de la frontière persane ont commencé le 8 novembre par un combat au col de Kharassoum. Le 10 novembre, nous avons délogé les Turcs du village de Kharassoum, leur ayant donné l'ordre et 50 Aszcas, sans faire une seule autre partie. Le 12 novembre, l'ennemi a tenté un mouvement enveloppant contre les ailes de notre frontière ; mais, grâce à l'arrivée de renforts, nous avons rejeté les Turcs vers une position plus en arrière. Le même jour, l'ennemi a lancé une partie de ses forces contre notre pointe turque Samsout, se renforçant un peu de renforts, a engagé une bataille qui a duré plusieurs heures, jusqu'à l'arrivée de nos troupes, qui ont rejeté l'ennemi. Deux ce combat, deux de nos partisans kurdes sont tombés, y compris un frère de Samsout.

Le 14 novembre, sur la route de Kharra, en territoire turc, nos avancées gardes ont pris contact avec des forces importantes de l'ennemi, composées principalement de cavalerie turque, avec de l'artillerie, qui cherchaient à avanzancer vers Khei et le col de Kharra.

Dans le camp d'Ayazak, les Kurdes se rendent à nos troupes presque sans résistance.

Un long débarquement de notre côté le Khan Aivalik a envahi le territoire turc, où il a fait sa jonction avec Abd-el-Kerim, dont il élimine les proches.

Mustapha Bey, de Tchahouran, a passé la frontière et s'est emparé de Kichkane.

دیسان کوردان دهبنه مایه‌ی گرفت له عیراق

روزنامه‌ی نوستورالی (The Canberra Times) که له رۆژى پینج شەممەی ریکمۆتى ۲۹ دى یەنایەرى ۱۹۶۹دا، چاپ و بلاوکراوه‌تمو، بابەتىكى لەپەيامنۇرەكەيانوھ لەتاران، لەزىز ئەوانىشانە سەرەوە بلاوکراوه‌تمو و دەلىت:

"ئەوهى عیراق دیسانوھ لەگەل كورد رووبەررووی گرفت دەبىتەوە، مەسەطەمەكە زۆر رەونە بۇ ھەر سەردانىكەرىكى ئەو ولاتە بەم دوايىھ، بەتايىھت ئەگەر كەسىك كەمىك سەردانى باکور بىات. هەلگىر ساندى شەر لەدەور بەرى ناوەراسلى نۆقەمبىردا، لەلايمەن بەغداوه نوكولىي لېكرا، بەلام ھەوالگەلەنىك لەتارانوھ كە دواتر لەبەر ھۆكارى دېلۇماسىي پەرەپۈشكرا، ھەندىك ورەتكارىي رەونى سەبارەت بە شهر تىدا هاتووه. گوندە ستراتېتىيەكانى وەك پەرويزخان و قادرئاغا، پاش شەرىكى توند، كەتونەتە دەستى كورده خىلەكىيەكانوھ. ھەروەھا ھەوالى جوولەو چالاکىي لە ھەولىر، قەرەداغ و بەمۇ و ھەروەھا مەيدانىش ھەمە.

دەوتىت لەپەرويزخان ٧٠ سەربازى عېراقىي كۆزراون، ھەوالى پاشەكتەھى سرىيەكىش لە مەيدان ھەمە، كە دوو جىب و زىليكى سەربازىي و ھەزارەھا گولەيان بۇ ياخىبىووه كان لى بەجىماوه. مەلا مستەفا بارزانى رابەرى كورد، ھەر لەپەكم رۆژى ھانتە سەرتەختى دەسەلاتى ژىنپۇل ئەمحمد حەسمەن بەكرو حىزبى بەعس، لەھاوينى پېشىوودا، گومان لىي ھەبۇو.

بەعس، تۆمارىكى رەونى ھەماھەنگىي و پېكەۋەزىيانى لەگەل كورداندا، نىبۇوە. بەلام دەستبەپشتداھىنانى تاقمە جىابۇوھەي دىز بە بارزانى، بە رېيەرايمەتىي جەلال تالەبانى، لەلايمەن رېيەكەمو، پېددەچىت گومانەكانى توختى كردىتىمۇ.

گومانهکان

هروده‌ها بارزانی، گومانی له فهريق سالح مه‌هدی عه‌ماش هه‌یه، که جیگری سمرؤک و هزیران و وزیری ناوخویه، ئوهی له‌ایمن بارزانیه‌وه ناوی "قەساب"ی لىنراوه. توماری ئاکارو مامەلمى توندی عه‌ماش، له‌گەل کوردان، واى له‌بارزانی کردووه که حمزی بەچاره‌ی نھبی.

بەلام بەبروای چاودیران، ھۆکاری راسته‌مۆخۇی ئەم دژواری و ناکۆکییه له‌ناکاوه، بۇ ئەو دەنگۇيانه دەگەریتەموه گوایمەغدا، پلانی راگو استنى هەزاره‌ها کوردى بۇ ناوه‌راست و باشدورى عىراق ھەمیو شوینەکانیشیان بەھینانی عمرەب له‌ناوچەکانى دىكەموه بگەریتەموه. هەروده‌ها دەنگۇکە باس له"پلانی پاكتاوكىردن"ی ياخىبىووه چالاک و رادىكالەکان دەکات، کە له‌ایمن عه‌ماشەوه ئاماذهکراوه.

دواجار کە بەکرو عه‌ماش پېكەموه له دەسەلات‌تابۇون، لمسايەی عەبدولسەلام عارف، لىسالى ۱۹۶۳دا، پلانىکى "تەعرىبىكىردن" لەکورستان خراپە بوارى جىئەجىكىردنەموه، كاتىك ۳۰۰۰ جوتىيارن کە ھەموويان لەباشدورەوە هېنزاپۇون، لەکورستان و گوندەکانى دورەبەرى ھەولۇر نىشتەجىكرا.

ھەرچەندە، رژىمەکەی بەکر بەتوندىي نكۈلىي لەبۇنى ھەر پلانىکى بەو شىۋەمە كرد و ئەو دەنگۇيەمى بەدرۇيەك لەقەلمەدا کە له‌ایمن ئىمپريالىزمەوە بلاودەكىریتەموه.

بەکر، لەپەيامىيەكدا بۇ گەللى كورد لەسەرتاي نۆفەمبەردا وتى: "رایدەگەمەننەن كە پاڭەنەدەيەكى بەو شىۋەمە سەبارەت بە تەعرىبىكىرنى ناوچەكە، بىبىنەمايمە. هەروده‌ها دەركىردن و چۆلکەنلىش درۇيەو ھىچ بناغەمەكى نىيە".

رۇژنامەکەی لايەنگرى بارزانى "ئەلتەئاخى" داخراوه، بەھۆى ئەمە دەنگۇيانە بلاوكىردىتەموه (له بەياننامەمەكى فەرمىي وتى کە ئەو داخراوه بەھۆى ئەو ھەملويسىتە نەرىننېمىي کە له‌ھەمبەر ھەولەکانى بەغدا بۇ ئاشتەوايى ھەبىبۇوه).

به‌لام رۆژنامه‌یه کی دیکه که "ئەلنور" و پالپشتی تاقمه‌که‌ی دژ بهبارزانییه، ریگه‌ی بەرددوامیی چاپکردنی پىتداوە. شەر، پاش ماوه‌یه کی کەم لەداخستى رۆژنامه‌ی ئەلتەئاخى دەستىپېكىرىدۇتەوە. ھەوالى روودانى شەرلەناوچەمە کی بەرفراواندا ھەمیه بارزانیش، وەلامى داخستى رۆژنامه‌ی ئەلتەئاخى بە سەرلەنۋى كردىنەوە ئىستىگەی رادىۆي سەربەخۆي داوه، ئەو لە پەيامىندا، داواى لەلايەنگران كردووه "ھەتاوەمکو دابىنلىكىنى مافە رەواكىنمان بجهنگن".

ئىستىگەی رادىۆكە لەسالى ۱۹۶۶ ھو، داخراپوو، كاتىك كە رژىمى عارفى دوو مەرمى ریگەی بەكورددا، رۆژنامە ئەئاخى وەك زماحالى كوردان، چاپ بکەن.

مافەكان

تەواو سەپىر دىتە پېش چاو، نە كوردو نە ئەنجومەنلى سەربازىي لەبەغدا، نىڭەرانن لەدەستىپېكىرىدۇتەوە ئاكۆكىيەكان. ھەرچەندە، كوردان لۆمە ئەنجومەنلى سەربازىي دەكەن سەبارەت بەدەستىپېكىرىدۇتەوە ئەم شەمرو ناكۆكىيە، پاش دوو سال لە ئارامىي. پەيامەكە بۇ خەلکى كورد زۆر لەو زىاترى بى بولو كە " رايگەپاند كە مافە نەتموايەتىيەكانى خەلکى كورد بەخشىشىك نىيە كە پىتىان بدرىت، زىاتر لەوە مافىيەمە پىوپىستە رادەستنان بىرىت و دانى بىدا بىرىت."

چاودىران لەو بىروايەدان، كە دوژمنايەتىيەكە پەيوەيسىتە بەم مەملەتىيە ئەپىنلە دەسەلەتدا لەكابىنەكە ئەتكەدا ھەمە، كە تىيىدا عەماش و وەزىرى بەرگرى كە حەردا ئەتكەدا، لەسەر زۆر بابەتو مەسىلە سەرمكىيەكان ناكۆكەن. كوردان لە رابىدوودا، ھەولىيانداوە كە سوود لەو پەرتىبوون و ناكۆكىيەنە وەربگەن كە لەناوەندى دەسەلات لەبەغدا ھەبۈوه.

Kurds again give trouble in Iraq

From a correspondent in Tehran

THAT Iraq has been having trouble with the Kurds again was all too apparent to visitors to that country recently especially if one travelled a bit to the north.

The outbreak of fighting, about the middle of November, has been denied by Baghdad, but reports in Tehran, later suppressed for reasons of diplomacy, gave some vivid details of the fighting.

The strategic villages of Parviz Khan and Qader Agha reportedly fell to the Kurdish tribesmen after severe fighting. Action was reported also in Erbil,

Oara Dagh, Bemr and Maidan.

At Parviz Khan 70 Iraqi troops were said to have been killed. The Iraqis were reported to have retreated in company strength from Maidan, leaving behind two jeeps, an army truck, and thousands of rounds of bullets to the rebels.

Mullah Mustafa Barzani, the Kurdish leader, has been suspicious of General

Ahmed Hassan Bakr's Baathist regime since the day it came to power last summer.

The Baath has not precisely had a record of perfect harmony with the Kurds, but the new regime's patronage of the anti-Barzani splinter group led by Jalal Talabani probably intensified suspicions.

Suspicious

Barzani is also suspicious of Lieutenant-General Saleh Mahdi Ammash, Deputy Premier and Interior Minister, whom he has described as a "butcher". Ammash's record of tough dealing with the Kurds has not endeared them to him.

But the immediate causes of the flare-up, observers believe, were the rumours that Baghdad was planning to transplant thousands of Kurds to central and south Iraq, replacing them by Arab settlers from other regions. The rumours also spoke of a "liquidation plan" for hard-core rebels prepared by Ammash.

The last time Bakr and Ammash were in power together under President Abdul Salam Aref in 1963, an "Arabisation" plan actually was put into operation in Kurdistan, when some 3,000 farmers mainly from the south were settled in Kurdish villages around Erbil.

Bakr's regime, however, stoutly denies that any such plan exists, and puts the rumours down as lies spread by "imperialism".

A message to the Kurdish people towards the beginning of November said: "We hereby proclaim that such propaganda claims (to Arabise the area) are without ground

... The eviction [of Barzani] is without foundation"

The pro-Barzani Baghdad newspaper Al Taakhi was closed down because it had published the rumours. (An official statement said it had been closed because of its "negative attitude" towards Baghdad's efforts at reconciliation.)

But another Kurdish newspaper, Al Nour, which supports the anti-Barzani faction, was allowed to continue publishing.

The fighting erupted soon after the closure of Al Taakhi; battles reportedly taking place on a "wide front". Barzani replied to the closure of Al Taakhi by re-opening his clandestine radio station, asking his followers to "fight until our legitimate demands are met".

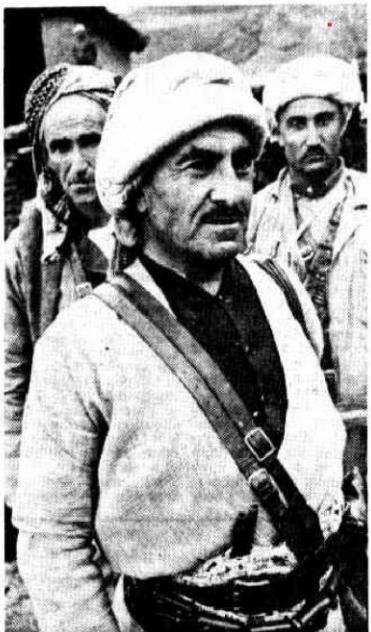
The radio station has been closed since 1966, when the second Aref regime agreed to allow the Kurds to begin publishing Al Taakhi as the Kurdish mouthpiece.

Rights

Strangely enough, neither the Kurds nor the Baghdad junta appear anxious for renewed strife, though the Kurds have blamed the junta for starting the present row after about two years of quiet.

The "message to the Kurdish people" went so far as to "proclaim that the enjoyment by the Kurdish people of their nationalist rights is not something of a favour we bestow on them. Rather, this is a right which they are entitled to and which we must concede; and concede we did".

Observers believe the hostilities may be connected with the power struggle in Bakr's cabinet, in which Ammash and Defence Minister Harden Takriti are reportedly feuding on almost all major issues. The Kurds in the past have tried to profit from divisions at the centre of power in Baghdad.

Mullah Mustafa Barzani, foreground, with two of his followers.

کاریگه‌مری دهروनی هرمسی ۱۹۷۵

روزنامه‌ی نوستورالی (The Canberra Times) که لمرؤژی ۳۱ مارتی ۱۹۷۵ ادا، چاپ و بلاکراوه‌تموه، لهزیر ناونیشانی "ژنان بمزیندووی سوتان. کوردان لمهرامبهر خوبه‌دهسته‌داندا خویان کوشت" بهشت‌بستن به روزنامه‌ی میلیبیت ی هسته‌مبولی، هموالی نهوهی داوه که ۶۵۰ کوردی شورشی له باکوری عراق خویان کوشتووه بئنهوهی خویان نهدن بهدهست دهسه‌لاندارانی عیراقیه‌مه. روزنامه‌که بهگویره‌ی همواله‌کانی سهرسوری عراق دلنت، که لهنیو نهوانه‌ی خویان کوشتووه، ۸۰ ژن هن که نهوتیان کردوه بهجاسته‌یانداو ئاگریان لهخویان بهداوه.

سی سه‌رکرده‌ی ياخبيبوه‌کانيش له‌لایمن پیاو‌مکانيانه‌وه فیشه‌کيان لیدراوه‌و کوژراون، کاتیک برياره‌ی ژينرال مسته‌فا بارزانی راگه‌يابدوو بو وستادنی شهر، پاش نهوهی ئيران پشتگيری خوی کشانده‌وه له‌شەرى كوردان لمپيناو نئتونومى بو باکوری عراق. هىزه‌کانی ياخبيبووان بهشكى زور چمکى قورس وکلپيل سهربازيي‌کانيان تىكشانووه بئنهوهی نهکهونه دهست هىزه‌کانی حکومه‌تى عیراق‌مه.

نزیکه‌ی ۱۵۰۰۰ له هىزه‌کانی حکومه‌تى رهوانه‌ی باکور کراون بئنهوهی ئاماذهن که پاش يهکي ئېپرل، هەلمەتىکى بهرفراوان دهستپىيکەن، ئەو رۆژه‌ی کە تىيدا دواکات بو ئاگر بهست و لىخۇشبوون كوتايى دىت ھەروهك له‌لایمن حکومه‌تى عیراق‌مه راگه‌يىندر او. روزنامه‌یەکى توركىي دىكە کە جەمهورىيەتە، هموالىدا، كمبەو هوپەه ئيران لە رۆژدا واتە ۱۵ ئېپرل، سئورەکانى داده‌خات، حکومه‌تى توركىي داوايکردووه واده‌کە درىزبىكىت‌مه. دهورتىت کە هەر لمرؤژى راگه‌ياندنى ئاگر بهسته‌کەمۆ، پەنابران دەرژىنە ئيرانه‌وه.

هموالی ئەمەن ھەيە كە زىاتر لە ١٢٠٠٠ ئامادەي ئەمەن كە بىنە نيو توركياوه بۆئەمەن لەسوپاي عىراقى رزگاريان بىت. رۆژى ھەينى، پارلەمانى توركىي دىرى پرۆژەريارىكى حکومەت دەنگىدا تاوهكى بۇ رىگرىي لەرزاڭانەناوەن پەنابەرى كورد ياساي سەربازىي بە درىزايى سئورەكان لەگەل عىراقدا رابگەيمەن. تا ئىستا رىوشۇينى ئاسايشىي زۇر لمبەرى سئوري توركىيەن گىراوەتەمەر بۆئەمەن رىگرىي لەزەكىرنى پەنابەرانى كورد بىرىت. ئازانسى سەربەخۆرىي ھەوالىي حورىيەتى توركىي ھەوالىدا ، پىددەچىت كە دوينى شەرىكى زۇر قورس لەنىوان ھېزەكانى عىراقىي و شۇپىشىيە كوردەكان ھەللىگىرسابىت لە باكورى عىراق، كە كوردان شەپى پاشەكشە دەكەن پىش ئەمەن سوپاي عىراقىي پىشەويى بىكەن.

WOMEN BURNT ALIVEF
—
likeSunday
Wharf
leaders
o con-
trollers
s most
je. The
over
wharf
future
eld up
at the
million
as cost
illion.

Kurds suicide in face of surrender

ISTANBUL, Sunday (AAP) — Six hundred and 50 Kurdish insurgents in northern Iraq have committed suicide rather than surrender to the Iraqi authorities, according to the Istanbul newspaper *Milliyet*.

Quoting reports from the Iraqi border, the newspaper said that among the suicides were 80 women who poured petrol over themselves and then set themselves on fire.

Three rebel leaders had been shot dead by their own men when they had

announced the decision by rebel leader General Mustafa Barzani to stop fighting after Iran withdrew its support from the Kurds fighting for autonomy for northern Iraq.

Insurgent forces had destroyed a large quantity of heavy weapons and other military equipment to stop it falling into the hands of Iraqi government troops.

About 150,000 government troops had been sent to the north ready to mount a large-scale operation after April 1, the date on which the amnesty and ceasefire proclaimed by the Government was due to expire.

Iran is due to close its border on that date. Another Turkish newspaper, *Cumhuriyet*, reported that the Turkish Government had asked for the deadline to be extended.

Refugees are reported to

have been pouring into Iran since the announcement of the ceasefire. Up to 120,000 were reported to be ready to enter Turkey by force in order to escape the Iraqi Army.

On Friday, the Turkish Parliament voted down a government proposal for martial law along the border with Iraq to prevent an influx of refugees.

Widespread security measures are still in force on the Turkish side of the border to prevent Kurdish infiltration.

Fierce clashes between Iraqi forces and Kurdish rebels appeared to have erupted yesterday in northern Iraq with the Kurds making a fighting retreat before advancing government troops, the independent *Hurriyet Haber* news agency of Turkey reported.

Talks to resume

rkansas,
r. —
led and
ed last
do tip-

NICOSIA, Sunday (AAP-Reuter). — Humanitarian talks between the Greek and Turkish communities in Cyprus have been

French Ambassador

Coalition in Turkey likely

ANKARA, Sunday (AAP-Reuter). — The Turkish Prime Minister designate, Mr Suleyman Demirel, who was ousted by the Army four years ago, is set for a political comeback after nine defectors from the Democratic Party supported his coalition plans.

Mr Demirel leads a national front of four right-of-centre parties which control 218 of Parliament's 450 seats.

The nine defectors said in a statement that as Independents they would support any Government that left out the Republican People's Party of the former Prime Minister, Mr Ecevit.

The defections will give Mr Demirel, Leader of the Conservative Justice Party, enough support to form a Government.

Turkey's government crisis began last September with the resignation of Mr Ecevit, who cited "irreconcilable differences" with his coalition partner, the National Salvation Party. Since then the nation has been ruled by caretaker Governments, the last under Mr Irmak.

شۆرشى كوردان لەرۆژھەلاتى ناوهراست گرنگە

رۆژنامەي ئۆستورالىي (The Canberra Times) كە لەرۆژى پىنج شەممەي رىكەوتى ۲۱ مایۆى ۱۹۶۳ دا، چاپ و بلاوکراوەتتەوە، لەلايپرە ۲۵ و ۲۶ ئى خۇيدا، وتارىكى درىزى بەمۇ ناونىشانەي سەرەتوھ بلاوکرەتتەوە كە لەرۇوي مىژۇوبىيەوە بايەخى خۆي ھەمەو تىيدا هاتتۇوه:

"شۆرشى دوو سالەي "نەتمەوە"ي كورد بەرىيەرى مەلا مستەفا بارزانى، رۆلىكى گەورە لە ورۇۋەندەكانى ئەم دوايىھى رۆژھەلاتى ناوهراستدا بىنيوھ، كە بەڭشىتى لە رۆژنامە جىهانىيەكاندا روومالكراوه.

ئەمە بەتايىھەت بۆ عىراق راستە، كاتىك لە فېيرايەرى پېشىودا، رژىمى قاسىم رووخىئراو لەلايەن حۆكمەتىكى شورشىيەوە شوينى گېرايەوە.

كوردان يەكىكىن لەو گەملە كۆنانەي كە بەچەند رىشەي ھابېشىي وەك بىنەچەي رەگەزبىي و زمان و ئايىن و پىكەتەي كۆمەلەيەتىي و كەلتۈر و جىوگرافيا لەچىوھىكى نەتمەوەيدا، پىكىانەوە دەبەستىتەمەوە لەدراو سىكەنديان جىادەكانەتەوە.

ژمارەي دانىشتۇوانيان مايەي مىشۇمەرە، بەشىوھىك لەنیوان ئەمە كوردان مەزەندەي دەكەن كە پىكەمەو لە (عىراق و تۈركىيا و سورىيا و ئېرەن) دا ۱۲۰۰۰۰ مiliون بن، ھەرۋەھا ئەمەشىان كە زىيە خۇپارىزەو بە ۴۰۰۰۰ مiliونيان دەخەملىيىت.

ئەوان ژمارەيان بەشىوھى جىاواز مەزەندە دەكىرى، لەنیوان ۱۰۰۰۰۰-۲۰۰۰۰ لەعىراق، زىاتر لە ۱۰۰۰۰ لەئېرەن، ۲۵۰۰۰-۵۰۰۰۰ لىسورىيا و لەنیوان ۲۰۰۰۰-۶۰۰۰۰ لەتۈركىيا.

ھەرۋەھا لەنیوان ۶۰۰۰۰ بۆ ۱۰۰۰۰ گروپى رەگەزبىي كوردان لەيەكىتى سوقىتتىن، كە لەنیشتىمانى كوردان داپراون.

كوردستان

كوردان، نهوهی راسته‌خوی دانیشتووانه ناسراوه کونهکانی کوردستان، ئهو ناوچمه‌یی تیستای زنجیره چیای زاگرس و توروس، كه لهنیوان عیراق و تورکیا و سوریا و تیراندا دابهشبووه. پىددەچىت، بەرمامووه نهوهی مىدە كونهکان بن، چونكە هەردوو كەلتورو زمانيان تۈرانىيە، بەلام ئەوان لمرووی ھەستى سیاسىيەمە لە تۈرانىيەنى نۇرى نزىك نىن، هەرۋەك چۆن بلىي تىسپانىيەكان بۇ فەرنىسىيەكان وان.

ئەوان بەشىوھەكى سونەتىي خەلکانىتكى خىلەكىي چىاشىن، بەلام زۆر لەكوردانىش لەدەشتەكان دەزىن و زياتر لە ۱۰۰۰ سالە، كوردى شاركىش ھەن.

لەپىشودا شوانكارەيى و ژيانى كۆچەرىتىي بەشىكى گەورەي لەزيانى سونەتىي كوردىي پېكىدەھينا، بەلام ئەمرق و يېراي وينا شوانكارەيىكەيى كوردان، كۆچكىرنى وەرزىي بەمىگەل و مالاتەمە، تەنبا بۇ بەشىك لەخىلەكان گەرنگەو زۆرىنەي كورد، هەم شوانكارەن و ھەممىش جووتىارو وەزىزىن.

دەوتىت يەكىن لەسىما فەرە ديارەكانى ھەلمەتەكمى مەلا مستەفا بىرىتىي لە يەكخستى كوردان وەك كورد.

لەمەشدا بەدلەنیايىمە، ئهو جەنگە ئاسمانىيەي قاسم ھاواکار بۇو، ئەھەنگە كارىگەرىي زۆرى كرد لەبوارى رسکاندىن ھەستىكى ھەماھەنگىي سەرنجىراكىش لهنئۇ تەواوى كورداندا.

دروستكىرنى دولەتى عیراق ھاواكتبوو لەگەل دۆخىكدا كە تىيدا كوردان زۆر لەھەن نزىكىبۇون كە دانپىدانانىكى نىيۇدولەتىي وەك نەھەنگىي سەربەخۇ بەدەستبىنن.

لەسالى ۱۹۲۰دا، رېكەوتىنامە سىقەر، دەرفەتى مافى خۆديار بىكىرنى چارەنۋىسى دا بە كوردان.

هەرچەندە، ریکەمۆتننامەکە بەھۆى سەركەوتى سەربازىيى مىتەمەفا كەممالەوە پىشتگۈزىخرا، ئەوهى كە لەریکەمۆتننامەى لۇزاندا، دۆخىكى گونجاوتى لەسالى ۱۹۲۳ بۇ توركىيا دەستكەوت كە ھېچ ئاماڙەيەكى بۇ كورد تىدا نەبۇو.

كاتىك يەكمەجار برىتانييەكان وىلايەتى موسلىان لەئىپراتورىيى عوسمانىي داگىركرد، كە دەكەوتىن باکورى عىراق، سەركەردەيەكى كوردىي وەك حاكمى كوردىستانى عىراق دانرا، كە شىخ مەممۇود بۇو.

ستەمكارى تاڭرەو

مەممۇود، هەر زوو سەلماندى كە ستەمكارىيەكى پىاوكۇزۇو ئەم پىشتگىرېيە خىلەكىيەن نېيە كە ئىدىعاي دەكىرد.

ئەو لېخراو بەچۈننى ئەويش، ئەوهى كە نزىكتىرين دۆخ بۇو لە حکومەتىكى ئۆتونقۇم و خۆجىي كوردىيەوە، كە دەولەتى عىراق بەخۆيەوە بىنېبۇو، لەدەستچۇو، ھەتاڭو سەرھەلدانى بەم دوايىەمى بارزانى.

نۇزى برىتانيى لەعىراق بەگشتىي، كارىكىردى بۇ پاراستى كورد لە روومەكانى ناسىيونالىستى عەرمىبىي، كە هەر مافىيەتى تايىمت بە كورد وەك كورد رەتىدەكانەتەوە.

بە بۇنەي چۈننى عىراق بۇ نىئۆ كۆملەمە كەلان لەسالى ۱۹۲۰، حکومەتى عىراق راگەيانراوىيەكى بلاوكرەدوھ كە جەختى لەمافەكانى كورد لەچوارچىوھى دەولەتى عىراقدا دەكىردوھ.

مەبەستى ئەم راگەيانراوە وەك گەزىبەستىكى دەستورىي بۇو كە ھەتا ئىستاش پىددەچىت وەك بىنەمايمەك بۇ ئاشتەمەوايى عەرمەب و كورد لە قەلەمبىدرىت.

هەرچەندە كورد ھەستىيان بەمەكىردى كە ئەم راگەيانراوە ئەوه نېيە مايەي شانازىيى بىت و نارمزايەتىي نەتەمەيى بەدرىزىايى حۆكمى بىنەمەلەي پاشايەتىي بەردهوامبۇو.

کاتیک شورشی ۱۴ جولای ۱۹۵۸، پاشایه‌تی روخاند، کوماریکی هاویمشی عهره و کورد دامهزار او عیراق لپاکتی به‌غدا کشاوهو پمیوندیبیکی دوستانی بیوینه لهنیوان هردو گله‌که هاتهارا.

رژیمی قاسم به‌پیدانی به‌کورد دستیتکرد که‌بهشی تهوا و دادپه‌وریان له‌گشت مافه نیشتمانیه‌کان و پیشکه‌وتی ئابوری بۆ دابینبات، به‌لام ئنهنجامدانی ئو زیده‌بوونه‌ی چاوه‌رواندکرا له پرۆزه کۆمه‌لایه‌تی و پلانه‌کانی په‌پیدان و به‌کوردیبیکردنی کارگیریی له‌کوردستانی عیراق و فراوانکردنی بونیادیی له‌زمانی کوردیدا له قوتاخانه‌کان شکستیه‌ئناو پمیوندیمکان لهنیوان کوردو حکومتی به‌غدا، تیکچوو.

پارتی دیموکراتی کوردستان، ریکخراویکی سیاسیی نه‌ته‌وهیه، به‌توندی سنوردارکراو وتاری هاندراهه بۆ نکولیبیردن له هرمافیکی نه‌ته‌وهی کورد لەرۆزنامه‌کانی به‌غدا دستی بلاوکردن‌هه‌و کردبیوو.

ناخوشحال

کوردان به‌تایبیه‌ت لەرۆخیکی نه‌خوازراودان بۆ گمراه به‌دوای هاویه‌یماندا.

ئهوان لم خباته‌ی ئیستایاندا، کریستیانه ئاسورییه هاونشینه‌کانیشیان له‌کوردستان پیوه پمیوه‌ستیووه، ئهوانه‌ی به‌هاویه‌یمانیی سەربازیی له‌گەمل مەلا مستهفادا، شەرى رژیمی قاسیمان کرد.

به‌لام ئهوان هەرگیز پشتگیریی متمانه‌پیکراویان چ له‌لایهن هیچ ولاطیکی دراوی و چ له‌لایمن هیچ زله‌یزیکه‌و به‌دسته‌هینا. عیراق بە‌ولاتانیکی دراوی دوره‌راوه که هەممۇیان كەمینه‌ی کوردى تایبیه‌ت بەخویان هەمیه.

ئەو دەولەتىانەي ھەروەھا بەشىۋەيەكى سەرەتكىي پېكدىن لە سى گەملى رۆژئاواي ئاسيا كە عمرەب و تورك و ئىرانييەكان، ئەوانەي تىنوتاوى نەتموایەتىيان دىز بە ھەر خولىايەكى نەتموھىي كوردىيە.

زەھىزەكان، ولاتە يەڭىتۈركان و بريتانييە مەزن لەلايىك و يەكىتى سۆقىتىش لەلايىكى ترەھە، بەشىۋەيەكى يان خۇيان لەھەر پېشىيارىك بۆ ھاوكارىي كوردە نەتموھىيەكان لادەدن، ياخود پشتگىرىيەكانيان بۆ ئەمان تەنيا لە پرۇپاڭەندەدا كورتكردىتەمە.

دواى ئەوهى كە روسەكان لاپەنگىرييان لە دامەزراندى كۆمارە لە دامەزراندى كۆمارە كوردىيە خودمۇختارە بەدبەختەكەمى مەباباد لەئىران كرد لەسالى ١٩٤٥دا، بەلام پشتگىرى سەربازىييان نەكىرد، بەلکو تەنيا ئەمو پۇشاڭى ژىنراللىيەيان پېدان، ئەوهى درا بە ئەفسەرە پايەبىر زەكانى رژىيمەكە.

بەلام ئاماڙەگەلەنەي كەھىز ھەمە كە سۆقىتىيەكان جارىكى دىكە سىياسەتىيان بخمنەوەگەر و كوردان بۆ ئامانجىكى زىدەترى روس بەكار بەھىنەن.

شۇرۇشىكى ھاندراو

سۆقىت ھەرھشەي پشتگىرىي مەلا مستەفای بەكارھىنا بۆ فشار خستەسىر رژىيمەكەمى قاسىم، ھەروەھا پاش ماۋەيەكى كەم لەم شۇرۇشەي دوايىي [مەبىستى ٨ فىيرايەرى ١٩٦٣ يە/س]، دەستىكىرد بەھاندانى كورد بۆ شۇرۇشكىردىن دىزى رژىيمە نوييەكەمى عارف، پېددەچىت وەك تۆلەسەندەنەوەيەك بى لەو دلىرىقىيە بۆ تىكشىكاندى كۆمۈنىستەكان گىرايەبىر.

بەگۈرەي قىسەكمىرىكى كوردى نەتموھىي لە ١٥ ئى فىيرايەدا، ئەم توْفەرە كە سى رۆز پاش ئەوهى لەبىنەرتىدا ئەنجامدرا، رەتكىرايەوە. كوردان ھىشتا ئەمو پشتگىرىيە گشتگىرەيان لەبىرە بۆ قاسى لەلايىن پارتى كۆمۈنىستى عىراق و يەكىتى سۆقىتىمە، وىزىاي پەيوەندى پېشىۋى بەمەلا مستەفاوە لەكتى دوور خراوەيىدا، دانوسانكارە

سەرمىيەكەمى بۇ بهغا كە ژىنرال جەلال تالەبانىيە وتى: جولانەوە پارتىزانىيەكەمۇ پارتى ديمۆكراتى كوردىستان كە بارزانى سەرۋەكتى، نە هىچ ھاوكارىيەكى لەگەل كۆمۈنىستەكان ھەبۇوه نە لەكتى جولانەوە چەكدارىيەكەمش ھىچ يارمەتىيەكى لېيەرگەرتون. دواى كودەتكەمى عىراق لە ۸۱ فېيرايەردا، ئاگىرىپەستىك و كەممە گەشىپىنەيەكىش لەنيو كورداندا ھەبۇو.

بەلام لەسەرتايى مارتدا، رىيەرەكەمى كورد، گومانى زىدەتلى دەرىپى سەبارەت بە مەبەستى سەركەرە نوپەكەن و ئەوانە بەشىوپەكى ھەندەكىي لە ۸۱ مارتدا چەختىان لېكراپۇوه.⁴ رۆز پاش دوا وادە، ئەنچۈمىنلىنىي نىشتىمانىي عىراقى سەركەردا ئەتى شۇرۇش، بەياننامەمەكى زۆر خۇپارىزى بلاوكىرىدموو لەھەر ئاماڙەمەك بۇ ناوى "ئۆتونۇمى" خۆى لادا.

كودەتا تارادەمەك ئاشتىيانەكەمى بەعسىيەكەن لەسوريا و ئەمەلکشانە ھەستى نەتموايەتىي پان عمرىيە بەدوایداھات، وايىكەردىش بخەرىتەوە سەر رەوشى كوردىيى.

ھەواله وردىكان كەمن، بەلام ئەمە روونە كە كورد نەك تەننیا لەناوچەكە دەستىيان بە ئۆتونۇمى دېفاكتۇ گەميووه لەسايەمى خۇياندا، بەلکو لەم كاتەمە شەرەكە وەستاوه، پىيگەمە سەربازىي خۆشىان پەتھۆكىردووه.

ئاگىرىپەست بەردىوامەو كرانەمەكى سىاسىيى ناجىيگىرىش ھەمە. دوو شتى چەسپاۋ ھىشتا ماۋەتمووه، دەستىپىتىكىردىنەوە شەر لەدزى كوردان تەننیا دەتوانىت رەزىمە نوپەي ناجىيگىرەكە لە عىراق لاواز بىكان تو ئابورىش بخاتە مەترسىيەوە. سازشىكەن بۇ نەتموايەتىي كوردىش پىيگەي رەزىمەكەمە عارف لەتىوخۇي عىراق و لەھەمبەر دراوىسى عەرەبەكانىش دەخاتە مەترسىيەوە.

Kurdish Revolt Important In Middle East

BEIRUT, Lebanon (F.N.S.). — The two-year revolt of the Kurdish "nation" under Mullah Mustafa Barzani played a more important role in recent Middle Eastern upheavals than has generally been credited in the world Press.

This is especially true of Iraq, where Gen. Karim Kasim, who overthrew and killed last February, to be succeeded by a new revolutionary government.

The Kurds are one of those ancient tribes, bound together across national frontiers and separated from their neighbors by common ethnic origin, language, religious, social, organizational, cultural and geographical roots.

In their population figures

are controversial; estimates range from 12,000,000 in all Kurdistan (Iraq, Turkey, Iran and Armenia) to the over-conservative figure of 4,000,000.

The Kurds estimated variously to number between 2,000,000 in Iraq, more than 1,000,000 in Iran, between 250,000 and 300,000 in Syria, between 2,000,000 and 6,000,000 in Turkey.

There are also between 60,000 to 100,000 Kurds in 60,000 pockets in the Soviet Union, cut off from the Kurdish homeland.

Kurdistan

The Kurds were the direct descendants of the earliest known inhabitants of Kurdistan—the Zagros, Zoroastrian and Taurus ranges now divided between Iraq, Tur-

key? They may be descended from the Medes, but their culture and their language are Iranic, but they are not Iranian. The modern Iranians in the political sense, the French say, the Spanish to the French.

They are traditionally a tribe, highland people, but many live in the Kurdish plains and there have been Kurds for more than 1,000 years.

Now, however, they have played a large part in Kurdish traditional life, but today dominate the image of nomadic Kurds, seasonal migration with stock, important only in some tribes; the majority of Kurds are pastoral and agricultural.

One of the most significant aspects of Mullah Mustafa's design has been to make of the Kurds as Kurdish units. He was certainly assisted by the brutality of the air force, which did much to create a dramatic sense of solidarity amongst all Kurds.

The creation of the state of Iraq came at the same time that the Kurds came closest to receiving international recognition as an independent nation.

The 1920 Treaty of Sevres gave the Kurds the opportunity for self-determination, but it was never exercised because of the military successes of Mustafa Kemal, who sought to implement a more favourable treaty for Turkey in the 1933 Treaty of Lausanne, which made no reference to the Kurds.

The first occupied the Mosul wilaya of Iraq and at the same time that the Kurds came closest to receiving international recognition as an independent nation.

He was deposed and with him went the closest thing to an autonomous Kurdish state known until the recent rise of Barzani.

The British influence in Iraq generally worked to prevent the Kurds from aspects of Arab nationalism, which would deny any special rights to the Kurds as Kurds.

On the occasion of Iraq's entry into the League of Nations, the British government made a declaration confirming the special autonomy of the Kurds within the Iraqi state.

This declaration was intended as a constitutional guarantee and might still

serve as a basis for an Arab-Kurd reconciliation.

The Kurds, however, felt that the declaration was scarcely honoured and nations throughout the history of the Hashemite dynasty.

The Kurdish revolution of 1958 overthrew the monarchy, established a republic, and withdrew Iraq from the Baghdad Pact, uniting the Kurds and sprang up between the two peoples.

The Kassam regime began by promising the Kurds their full and fair share of national and economic advance.

But the expected industrial development schemes, the "Kurdizing" of the administration of the Kurdish areas, and the increased instruction in the Kurdish language in the schools failed to take place.

Relations between the Kurds and the Baghdad Government deteriorated.

The Kurdish Democratic Party, the largest Kurdish organisation, was severely curtailed and inspired by the Kassam regime to approach the Baghdad Press denying any national rights to the Kurds.

Unhappy

The Kurds are in a peculiarly unhappy position to seek allies.

They have been joined in the present struggle by their fellow inhabitants of Kurdistan, the Armenian Assyrians, who fought the Kassam regime in their alliance with Mullah Mustafa.

But they have never enjoyed the support or support of any neighbouring power or any great power.

They are surrounded by states with Kurdish minorities, their own included.

These states are also made up principally of three great nationalities (Armenians, Turks and Iranians) whose nationalist ardour opposes the Kurdish national aspirations.

The Great Powers—Great Britain on one side and the Soviet Union on the other—have either avoided any suggestion of aid to the Kurdish rebels or have given their assistance to propaganda.

Although the Russians called into being the ill-fated Kurdish Autonomous Republic set up at Mahabad in Persia in 1945, they gave no material support other than the generals who equipped the senior officers of the regime, and the Soviets are attempting to again switch policy and attitude towards the Kurds to further Russian ends.

United Revolt

The Soviets used the threat of support to the Kurds to get Mullah Mustafa to exert pressure on the Kassam regime, and shortly afterwards the Kurdish revolution began to incite the Kurds to revolt against the Kassam regime, and to demand in retaliation for the ruthless crushing of that movement.

This offer was turned down three days after the February 15th, according to a Kurdish national newspaper.

The Kurds still remember the all-out support given to Kassam by Iraqi Communists and their chief negotiator, Mullah Mustafa's former links with the Soviet Union. When he was exiled, his chief negotiator in the Baghdad peace, Gen. Tariq al-Babani, has also stated that the partisan movement was supported by the Democratic Party, of which Barzani is president, has been co-operating with the Communists nor received any help from them during the insurrection.

After the Iraqi coup on February 14th, there was a truce and a period of flowing blood.

On the occasion of Iraq's entry into the League of Nations, the British government made a declaration confirming the special autonomy of the Kurds within the Iraqi state.

This declaration was intended as a constitutional guarantee and might still

CHESHIRE'S SALE

Commences
TOMORROW (Fri.)
MORNING

at 9 o'clock

There will be hundreds of books in the Sale at greatly reduced prices. A few titles are listed here:

GAMBOLS IN GASTRONOMY, by W. W. Irwin, "The Garrulous Gourmet," 2/-

TRADITIONAL ENGLISH COOKING, by Helen Cox, 2/-

CUP DAY, the Story of the Melbourne Cup 1861-1960, Cavanagh and Davies, 32/-

REFLECTIONS ON A STAG IN ITALIAN FOREIGN POLICY, F. W. Eggleston, 6/-

THE SECRETS OF ALEXANDER HARRIS, 30/-

BLAMEY, by John Hetherington, 19/-

BEHIND BAMBOO, Rohan Sippy, 26/-

CIBINS, The Scholar and the Man, ed. by Douglas Copland, 50/-

SPAN, an adventure in Asian Australian Writing, by Alan Walker, 10/-

ALWAYS MORNING, Cyril Pearl's biography of "Orion" 7/-

HALFWAY TO HEAVEN, Skywriting, Gliddon, Stunting, by Fred Hoyle, 6/-

THE WIDE ARCH, a first-class thriller set in Sydney, by Dal Stivens, 17/- @ 3/-

STEPS IN TIME, an auto-biography, Fred Astaire 26/-

INVEST YOUR MONEY, by W. H. Roberts, 21/-

COLLECTED POEMS, John Betjeman, 25/-

SUMMONED BY BELLS, by John Betjeman, 20/-

IT'S A SQUARE WORLD, written and illustrated by Maria Donovan, 16/-

ON THE LOST FRONTIER, the Story of Antony Armstrong Jones, 31/-

DE LA MOUNTAIN TEN, Her Life in Pictures, 22/-

THE SHIP OF HEAVEN, Hugh McCrae, 21/- @ 4/-

ONE SHORT WALK, a thriller by Tom Robins, 19/-

THE GOLDEN AGE, a South Australian novel by an A. writer, H. Wilson, 15/-

JANIE McLACHLAN, a South Australian novel by H. A. Lindsay, 15/-

THE EMERALD WHALER, of the last Irish political prisoners from W.A. on the American whaling fleet, 22/-

alpine, by W. J. Laubenstein, 22/-

and for the youngest:

THE FAR SOUTH, by John Bechieraise, 21/-

THE SECRET OF GREY CHIFFES, by Margaret Gandy, 17/-

And four beautifully produced American books for children at a special price of 7/- each:

COOK, The French Seal, by Louis Stohowski,

FOLLOW THE BROOK, by Barbara Park, 12/-

BIG HORSE, LITTLE HORSE, by Martha Gold,

A FILLY FOR JOAN, by C. W. Anderson,

Three well-written Biography, Books of Travel, World Affairs Fiction—books from every section of the shop.

Come in and make your selection on Friday and Saturday.

CHESHIRE'S

GAREMA PLACE

CANBERRA CITY

• Continued P. 26.

Pressure From Soviet Russia

● Continued from P. 25.

optimism amongst the Kurds. But by early March the Kurdish leaders were expressing increasing scepticism about the new leaders' good intentions and these were partly confirmed when on March 8, four days before the deadline, the Baathist Iraqi National Council of the Revolutionary Command issued an extremely cautious statement avoiding all mention of the word "autonomy".

The relatively peaceful Baathist coup d'état in Syria and the subsequent upsurge of pan-Arab nationalism have shifted the spotlight off the Kurdish situation.

Hard news has dried up, but it is certain that the Kurds not only retain de facto autonomy in the area under their control but have consolidated their military position since fighting ceased.

The truce continues and there is an uneasy political detente.

High-level discussions have not been resumed but they are thought to be going on at a lower level.

Two things remain certain: renewed warfare against the Kurds could only weaken the precarious new regime in Iraq and endanger its economy. But equally, genuine concessions to Kurdish nationalism would endanger the Aref regime's standing within Iraq and vis-à-vis its Arab neighbours.

Big Rise In Oil Production

CAIRO. (A.A.P.-Reuter). — Crude oil production in the United Arab Republic for 1963 is expected to reach 17,015,000 cubic metres against 5,138,417 cubic metres last year, according to official figures just released.

Flying Boat And Frigate Beat Stork

WELLINGTON (A.A.P.-Reuter). — The Royal New Zealand Navy's frigate Otago, and a Royal New Zealand Air Force Sunderland recently combined to beat the stork—and won.

The frigate which was exercising in the Hauraki Gulf, off the coast of the North Island, wanted to land a seaman whose wife was expecting a baby.

The Air Force offered to help and a rendezvous was arranged at Whitianga between Otago and a Sunderland flying boat on a routine training flight.

Steaming at 28 knots Otago left the exercise area at 1 p.m. and headed for Whitianga.

The transfer was made and at 4.20 p.m. the seaman stepped off at Auckland.

Stork mission completed, the Otago rejoined the exercise.

BOYER'S DRAMA LEAGUE AWARD

NEW YORK, Wednesday (A.A.P.-Reuter). — Charles Boyer was presented yesterday with the annual award of the Drama League of New York for "the most outstanding performance by an actor or actress on the legitimate stage during the theatrical season of 1962-63."

The award was made for Boyer's star role in *Lord Pengo*, the story of an art dealer.

The league, a non-profit organisation supporting the legitimate theatre, was making its 29th annual award.

AGEING PILGRIM

Feeling his way with a walking stick and carrying his belongings in a small bag, this man was one of several people who have crossed the Israeli-Jordan border in the past few days. The man, aged 96, said he was a holy priest on a pilgrimage to Nazareth.